

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ŞANLIURFA İLİ 2024 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ŞANLIURFA ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

ŞANLIURFA-2025

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA	4
A.1. HAVA KALİTESİ.....	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLİTİCİLER	9
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	11
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	12
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	13
A.5. ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ	15
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	15
A.7. ULAŞIM VE HAREKETLİLİK	19
A.8 SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	20
B. SU VE SU KAYNAKLARI	21
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	21
B.1.1. Yüzeysel Sular	21
B.1.1.1. Akarsular.....	21
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	22
B.1.2. Yeraltı Suları.....	23
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	24
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	27
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	28
B.3.1. Noktasal kaynaklar	28
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	28
B.3.1.2. Eysel Kaynaklar	28
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	28
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	28
B.3.2.2. Diğer	29
B.4. DENİZLER	29
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	29
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu.....	29
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	29
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	29
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	29
B.5.2. Sulama.....	29
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	29
B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	30
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	30
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	30
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	30
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	30
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri.....	30
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	33
B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi	33
B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı	33
B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ.....	34
B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar.....	34
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi	34
B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar	35

<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği</i>	35
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	36
C. ATIK	37
C.1. BELEDİYE ATIKLARI	37
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	39
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ	39
<i>C.3.1. Eğitimler</i>	39
<i>C.3.2. Atık Getirme Merkezleri</i>	39
<i>C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı</i>	40
C.4. AMBALAJ ATIKLARI	41
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR	43
C.6. ATIK YAĞLAR	44
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	44
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	44
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER	45
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	45
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	47
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR	47
<i>C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları</i>	48
<i>C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül</i>	48
<i>C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları</i>	48
C.13. TIBBİ ATIKLAR	49
C.14. MADEN ATIKLARI	49
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	50
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	52
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR	52
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	52
D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI	53
D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)	53
D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	53
E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	54
E.1. FLORA	54
E.2. FAUNA	77
E.3. ORMANLAR, MİLLİ PARKLAR VE TABİAT PARKLARI	88
<i>E.3.1. Ormanlar</i>	88
<i>E.3.2. Milli Parklar</i>	89
<i>E.3.3. Tabiat Parkları</i>	89
<i>E.3.4. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları</i>	89
<i>E.3.5. Yaban Hayvanı Üretme İstasyonları</i>	89
E.4. ÇAYIR VE MERA	90
E.5. SULAK ALANLAR	90
E.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	90
<i>E.6.1. Tabiat Anıtları</i>	90
<i>E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	90
<i>E.6.3. Anıt Ağaçlar</i>	90
<i>E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri</i>	94
<i>E.6.5. Doğal Sit Alanları</i>	94
E.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	97

F. ARAZİ KULLANIMI	98
F.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	98
F.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	100
<i>F.2.1. Çevre Düzeni Planı</i>	<i>100</i>
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	100
G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	101
G.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	101
G.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	102
G.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	104
H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	105
H.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	105
H.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	106
H.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	106
H.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	108
H.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	108
I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI	109
İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	112

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri ...	7
Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları	8
Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi	8
Çizelge 4 – 2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri	9
Çizelge 5 –2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları.....	11
Çizelge 6 – 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler.....	13
Çizelge 7 -2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	14
Çizelge 8 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri	15
Çizelge 9-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı.....	19
Çizelge 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları*	19
Çizelge 11 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları*	20
Çizelge 12 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak*	20
Çizelge 13 –İlin Akarsuları	21
Çizelge 14 - Mevcut Göl, Gölet ve Rezervuarlar	22
Çizelge 15 – Yeraltı Suyu Potansiyeli.....	23
Çizelge 16 – 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları*	27
Çizelge 17 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	32
Çizelge 18 – 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	33
Çizelge 19 – 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı.....	33
Çizelge 20 – 2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu.....	34
Çizelge 21 – 2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	35
Çizelge 22 -2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	35
Çizelge 23 - 2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları*	35
Çizelge 24 – 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri.....	38
Çizelge 25– 2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi*	39
Çizelge 26– 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri	39
Çizelge 27 – 2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı.....	40
Çizelge 28 –2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları	41
Çizelge 29 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı.....	41
Çizelge 30 – 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı.....	42
Çizelge 31 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı.....	42
Çizelge 32 -2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*	43
Çizelge 33 –2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	44

Çizelge 34 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)*	44
Çizelge 35 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	45
Çizelge 36 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	45
Çizelge 37 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	45
Çizelge 38– 2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	46
Çizelge 39 –Şanlıurfa İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)	47
Çizelge 40– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)*.....	47
Çizelge 41 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler	47
Çizelge 42 – 2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi*	48
Çizelge 43- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı*	48
Çizelge 44 – 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	49
Çizelge 45 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı	49
Çizelge 46 – 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı*	49
Çizelge 47 – 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı.....	50
Çizelge 48 – 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı.....	52
Çizelge 49 – 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı	52
Çizelge 50– 2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi	53
Çizelge 51-Damarlı Bitkiler	54
Çizelge 52-Memeliler.....	77
Çizelge 53-Kuşlar.....	79
Çizelge 54-Sürüngenler.....	86
Çizelge 55-Çiftyaşarlar.....	87
Çizelge 56-İç Su Balıkları	87
Çizelge 57-Anıt Ağaçlar.....	90
Çizelge 58 – Arazi kullanım sınıflandırması.....	99
Çizelge 59 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	101
Çizelge 60 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	102
Çizelge 61 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı	102
Çizelge 62 – 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	102
Çizelge 63 – 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı.....	105
Çizelge 64- 2024 yılında ÇŞİDİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	106
Çizelge 65 –2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	106
Çizelge 66- Şanlıurfa İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı.....	109

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik 1- 2024 yılında Haliliye istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	13
Grafik 2- 2024 yılında Haliliye istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*	14
Grafik 3 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı	15
Grafik 4 – 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	29
Grafik 5 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı	31
Grafik 6 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı	31
Grafik 7 - 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	34
Grafik 8 – 2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu	37
Grafik 9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı	39
Grafik 10 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı	41
Grafik 11 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı*	42
Grafik 12 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	43
Grafik 13 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	43
Grafik 14 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları &	44
Grafik 15 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)	45
Grafik 16 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)	46
Grafik 17– 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi ..	47
Grafik 18-2024 yılında belediyeden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi	48
Grafik 19 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı	50
Grafik 20 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması (2018)	98
Grafik 21–2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	101
Grafik 22– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	102
Grafik 23 – 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	103
Grafik 24 – ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	106
Grafik 25- 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	106
Grafik 26- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı	107
Grafik 27- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı	107
Grafik 28 - Şanlıurfa İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı	110
Grafik 29 - Şanlıurfa İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı	110

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM ₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl).....	5
Harita 2 - NEFES Yazılımı Şanlıurfa İli Haliliye İlçesi Görseli	6
Harita 3 - Şanlıurfa ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri	13
Harita 4 – Şanlıurfa ilinin Çevre Düzeni Planı.....	100

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim 1. Altınbaşak Mahallesi 1314 yaşında Zeytin Ağacı.....	92
Resim 2.Fıstıközü Mahallesi Fıstık Ağacı	93
Resim 3. Beyazkule İşletmesi Mahallesi Lübnan Meşesi	93
Resim 4. Kayalı Mahallesi Palamut Meşesi.....	94
Resim 5. Karacadağ Doğal Sit Alanı.....	95
Resim 6. Karacadağ Doğal Sit Alanı.....	95
Resim 7. Karacadağ Doğal Sit Alanı.....	96
Resim 8. Karacadağ Doğal Sit Alanı.....	96

GİRİŞ

Şanlıurfa İline Ait Genel Bilgiler

Tarihi

Şanlıurfa ve civarındaki yerleşik hayat, Neolitik Dönem'e (Cılalı Taş Çağı) kadar uzanmaktadır. Göbeklitepe Höyüğü, M.Ö. 11. yüzyılda kullanılan Dünya'nın bilinen en eski mabedinin bulunduğu yerdir. Şanlıurfa; Kur'an, İncil ve Tonah (Eski ahit/Tevrat)'ta geçen Hz. İbrahim peygamberin doğum yeri olarak kabul edilmekte olup, anısına yaptırılan bir adet cami de bu şehirde bulunmaktadır. Ayrıca Hz. Eyüp peygamberin de (İncil ve Eski ahitte "Job") doğum yeri olarak kabul edilir. Kent tarihi süreç içerisinde Ebla, Akkad, Sümer, Babil, Hitit, Hurri-Mitanni, Arami, Asur, Pers, Makedonya, Roma, Bizans gibi uygarlıkların egemenliklerine sahne olmuştur.

1094 yılında Selçuklu hâkimiyetine girmiştir. 1098'de Haçlı Edessa Kontluğu, daha sonra Eyyubi, Memluk, Türkmen aşiretleri, Timur Devleti, Akkoyunlular, Dulkadir Beyliği, Safeviler ve en son da 1516'da Osmanlı sınırları içine katılmıştır. Önceleri Rakka Eyaleti sınırları içerisinde yer almakta iken, 1876'da Halep'e bağlanmıştır, 1916'da ise bağımsız bir sancak olmuştur. I. Dünya Savaşına kadar Osmanlıların elinde olan Urfa, 1919 yılında önce İngilizler, daha sonra da Fransızlarca işgal edilmiş ve 11 Nisan 1920'de düşman işgalinden kurtarılmıştır. Cumhuriyet sonrasında, 1924'te il olmuştur. Daha sonraki dönemlerde ismine "Şanlı" unvanı eklenmiş ve Şanlıurfa olarak değiştirilmiştir.

Coğrafi Durum

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alan Şanlıurfa, doğuda Mardin, batıda Gaziantep, kuzeybatıda Adıyaman, kuzeydoğuda Diyarbakır illeriyle çevrilidir. 789 km'lik Türkiye-Suriye sınırının bir bölümünü ilin güney sınırı oluşturur. Genelde bir ova görünümündeki il merkezinin rakımı 518 m'dir. Şanlıurfa kontinental (karasal) iklim özelliği gösterir. Yazları çok kurak ve sıcak, kışları bol yağışlı ve nispeten ılıman geçmektedir. Matematik konum itibarıyla ekvatora yakın olup, deniz etkisinden uzak bir bölgede bulunmaktadır. Bu nedenle karasal iklim özelliği ağır basmaktadır. Bu özellik sıcaklık ve yağış bakımından kendisini göstermektedir. Kar ve don olayının görüldüğü gün sayısı oldukça azdır.

Konum itibarıyla Arap Platformu'nun kuzey bölümleri ile Güneydoğu Toroslar'ın orta kısmını güney etekleri üzerinde yer almaktadır. İlin kuzeyinde bulunan dağların yükseklikleri düşüktür. Dağlar arasında geniş ovalar yer alır. İldeki başlıca dağlar; Karacadağ (1938 m), Tektek (449 m), Susuz (801 m), Germuş (771 m), Şebeke (750 m) ve Arat (840 m) dağlarıdır. İl genel olarak plato görünümünde olup, başlıca ovaları şunlardır: Harran, Suruç, Viranşehir, Hilvan, Ceylanpınar, Bozova ve Siverek. En önemli akarsuyu Fırat Nehri'dir. Şanlıurfa kenti içinde göl olarak nitelendirilen Halil'ür Rahman ve Ayn-zeliha olmak üzere iki küçük göl mevcuttur. Hz. İbrahim'in ateşe düştüğü yerde oluşan bu iki göl nehir merkezinin güney batısında yer almaktadır. Hz. İbrahim'in düştüğü yer, Halil'ür Rahman Gölü'dür.

Nemrut'un kızı Zeliha da İbrahim'e inandığından kendisini onun peşinden ateşe atmış ve düştüğü yerde Ayn-zeliha Gölü oluşmuştur. İçerisindeki balıkların kutsal sayılarak yenilmediği bu göller, dünyanın her tarafından gelen ziyaretçilerini ağırlamaktadır. Ayrıca GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) ile yapay olarak oluşturulan Atatürk Baraj Gölü, Türkiye'nin en büyük baraj gölü olup, il sınırları içinde bulunmaktadır.

İdari ve Sosyo-Ekonomik Durumu

Şanlıurfa ilinin nüfusu, 2020 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre 2.115.256 kişidir. İlçeleri Siverek, Viranşehir, Suruç, Akçakale, Birecik, Ceylanpınar, Harran, Bozova, Hilvan, Halfeti, Karaköprü, Haliliye, Eyyübiye' dir. Şanlıurfa nüfus açısından, Türkiye'nin en büyük sekizinci kentidir. Şanlıurfa'da ki ilçe sayısı 13'tür.

Şanlıurfa ili, GAP'ın merkezi olarak bilinmekte ve GAP İdaresinin idari yerleşkesini içermektedir. GAP, çok sektörlü, entegre ve sürdürülebilir bir kalkınma anlayışı ile ele alınan bir bölgesel kalkınma projesidir. Proje alanı Fırat ve Dicle havzaları ile yukarı Mezopotamya ovalarında yer alan 9 ili kapsamaktadır (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak). 1970'lerde Fırat ve Dicle nehirleri üzerindeki sulama ve hidroelektrik amaçlı projeler olarak planlanan GAP, 1980'lerde çok sektörlü, sosyo-ekonomik bir bölgesel kalkınma programına dönüştürülmüştür. Kalkınma programı, sulama, hidroelektrik, enerji, tarım, kırsal ve kentsel altyapı, ormancılık, eğitim ve sağlık gibi sektörleri kapsamaktadır. GAP; 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1,82 milyon hektar alanda sulama sistemlerinin yapımını öngörmektedir. Geniş ve verimli tarım arazilerine sahip Şanlıurfa da, GAP Projesi ile birlikte tarımın etkinliği ve önemi daha da artmıştır.

Arkeolojik bulgulara göre Şanlıurfa; dünyanın en eski kenti, insanlık tarihinin başlangıcı, tüm insanlığın ortak ata yurtdur. İl genelinde ortaya çıkan her arkeolojik bulgu, tarihin yeniden yazılmasına vesile olup, Urfa'nın tarihe kaynaklık ettiğini göstermektedir. Bu nedenle büyük bir tarihsel ve kültürel zenginliğe sahiptir. Harran ilçesinde dünyanın ilk üniversitesi olarak kabul edilen yapının kalıntıları bulunmaktadır. Bunun yanında kentte; Balıklıgöl, Göbeklitepe, Savaşçı Amazon Kraliçelerinin mozaikleri, Halil-ür Rahman Camii, Ulu Camii, Hasan Paşa Camii, Fırfırlı Camii, Rızvaniye Camii, Nimetullah Camii, Selahaddin Eyyubi Camii, Germuş Kilisesi, Deyr Yakub, Gümrük Hanı, Tarihi çarşılar, tarihi sokaklar, nehir surları, Kurtuluş Müzesi, saklı cennet Halfeti, Birecik "Kalecik", kaya mezarları, Hz.Eyyub' ün (a.s.) sabır makamı, Çemdin Kale, İmam Bakır Camii ve Türbesi gibi tarihi mekanlar bulunmaktadır. Ayrıca endemik hayvan türlerinden; kelaynak kuğu, çöl varanı, ceylan ve çizgili sırtlan gibi hayvanlara da ev sahipliği yapmaktadır.

Kent genç nüfusunun da fazla olması sebebiyle önemli bir husus olarak, mevsimlik tarım işçilerinin en yoğun olarak bulunduğu ve bu sektörü ayakta tutan en önemli ildir. Mevsimlik tarım işçiliği açısından Türkiye'nin diğer bölgelerindeki ihtiyacı da karşılayan bir özelliğe sahiptir.

Ağırlıklı olarak tarıma dayalı olan Şanlıurfa ekonomisinde enerji, turizm ve hayvancılıkta önemli sektörlerdendir. Tekstil ve Gıda sektörünün toplam imalat sanayi içerisindeki payı yüksektir. Şanlıurfa, Türkiye'deki toplam sulanabilen verimli alanların önemli bir kısmına tek başına sahiptir. Türkiye'nin en büyük, dünyanın ise sayılı büyük çiftliklerinden olan Ceylanpınar Tarım işletmeleri de bu ilin sınırları içerisinde. Ülkemizdeki küçükbaş hayvanların çok önemli kısmı Şanlıurfa'da yetiştirilmektedir. İl ekonomisi açısından önemli olan bir diğer husus da, Akçakale Sınır Kapısı'dır. Atatürk Barajı hidroelektrik santrallerinde üretilen elektrik ile ülkenin elektrik ihtiyacının önemli bir kısmı karşılanmaktadır. Şanlıurfa'da sanayi, ağırlıklı olarak tarıma dayalı sanayidir. Yine Atatürk Barajında yürütülen balıkçılık faaliyetlerinin Şanlıurfa ekonomisine katkısı da azımsanmayacak boyuttadır. İlin en önemli özelliklerinden biri dünyanın en büyük bütünleşmiş bölgesel kalkınma projelerinden biri olan GAP'ın merkezinde yer almasıdır. Şanlıurfa, bu projenin hayata geçmesiyle birlikte önemli gelişmelere sahne olmaktadır. Tarımın yanında sanayi sektörü de, GAP projesinin kısmen devreye girmesi ile birlikte özellikle 1995 yılından sonra tarım ürünlerine dayalı olarak hızla gelişmeye başlamıştır.

İl Müdürlüğü Çevre Kısmı Yapılanması

Şanlıurfa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde (ŞÇŞİDİM) ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğü ile Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğü olmak üzere 2 adet çevre şubesi bulunmaktadır. ÇED ve Çevre İzinlerinden Sorumlu Şube Müdürlüğünde 1 şube müdürü, 6 mühendis ve 1 tekniker olmak üzere toplam 8 kişi çalışmaktadır. Çevre Yönetimi ve Denetiminden Sorumlu Şube Müdürlüğünde ise 1 şube müdürü, 4 mühendis, 1 şehir plancısı ve 2 idari büro görevlisi personel olmak üzere toplam 8 kişi çalışmaktadır.

Müdürlüğümüz, 15.11.2019 tarihi itibari ile Mehmetçik Mah. 71. Cadde 7062. Sokak No:2 Karaköprü/Şanlıurfa adresindeki yeni İl Müdürlüğü binasında hizmet vermektedir. (ŞÇŞİDİM, 2025)

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge 1’de verilmektedir.

Hava kalitesi limit değerlerinin sağlanması amacıyla hava kalitesi yönetiminin bileşenleri; emisyon envanteri, hava kalitesi modelleme ve hava kalitesi ölçümleri olarak çalışılmaktadır. Son yıllarda gelişen bilgi teknolojileri hava yönetimi alanında kullanılmaya başlanmış web tabanlı coğrafi bilgi teknolojilerini kullanan ”Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı” Bakanlığımız sunucularında devreye alınmıştır. Bu portalda tüm kirletici kaynakların coğrafi lokasyonları ve bilgileri kayıt altına alınmakta ve hava kirliliğine katkıları ortaya konulmaktadır. Meteorolojik/topoğrafik etmenler ve sınır ötesi kirlilik taşınımı, şehirlerimizin kirliliğe katkıları bütüncül olarak değerlendirilmekte ve hava kalitesi haritaları hazırlanmaktadır. HEY Portalı aracılığıyla hava kalitesini iyileştirmek üzere Bakanlığımız önderliğinde yerel politikalar geliştirilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

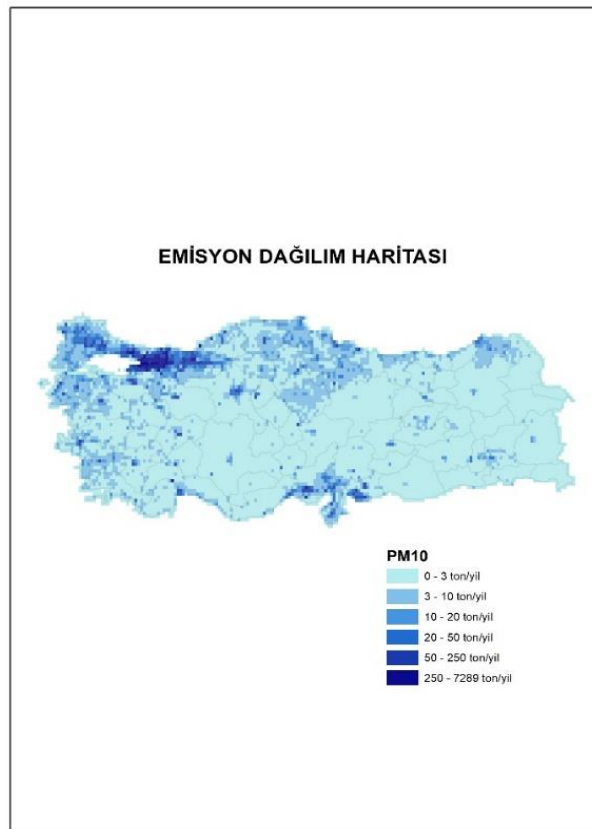
Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı

verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

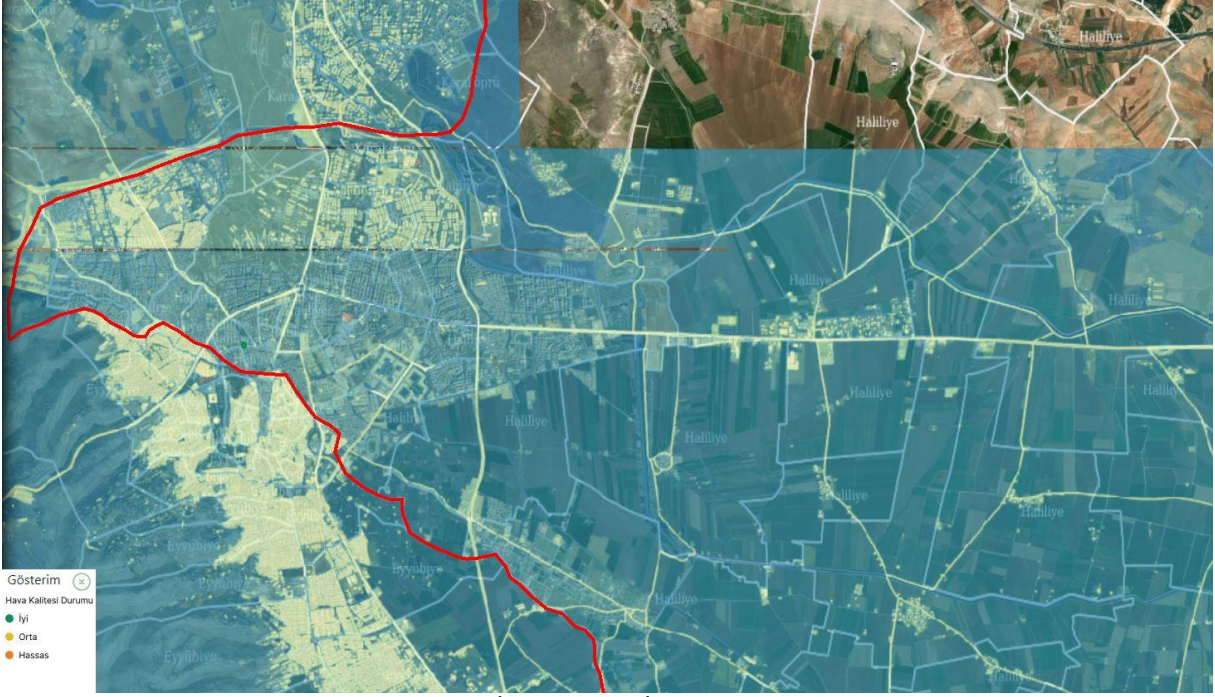
Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesi yönetimine esas değerlendirme ve politika üretme amaçlı çalışmalar için sadece ölçüm sonuçları yeterli olmamaktadır. Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi modelleme araçları ile ulusal ölçekli bütüncül değerlendirmeye altlık oluşturacak hava kalitesi haritaları elde edilmektedir. HEY Portalı aracılığıyla hava yönetimi alanında bilgi işlem teknolojilerinin etkin olarak kullanımıyla, vatandaşlarımızın soludukları ve yarın soluyacakları hava kalitesi hakkında yüksek çözünürlüklü harita bilgisi edinebilmeleri amaçlanmaktadır.

Harita 1 - HEY Portalı Ulusal PM₁₀ Emisyonları Dağılım Haritası; (ton/yıl)

Hava kalitesi yönetimi bileşeni olan modelleme çalışmaları Bakanlığımızca hem ulusal/bölgesel /yerel ölçekte yürütülmekte; hem de geliştirilen yerli ve milli NEFES yazılımıyla sokak seviyesinde hava kalitesi değerlerinin 3 Boyutlu ortamda tespit edilmesi için kullanılmaktadır.

Harita 2 - NEFES Yazılımı Şanlıurfa İli Haliliye İlçesi Görseli

Bakanlığımızca, 5 metreye kadar kısa mesafeleri dahi modelleyebilen 3 boyutlu NEFES yazılımıyla hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmektedir. Geliştirilen yerli ve milli yazılım NEFES ile stratejik hava kalitesi haritaları, 3 boyutlu bina modeli, kent atlası, topoğrafya, trafik yoğunluğu, kavşaklar, binaların yakıt tipi gibi çok sayıda etmen ele alınarak 3 boyutlu ortamda hava kalitesi değerleri 81 ilimiz için ortaya konulmaktadır.

NEFES yazılımıyla evsel ısınma, sanayi, kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşımına bağlı hava kirliliği kaynak noktaları tespit edilip, kaynağa özgü önlemler geliştirilebilmektedir.

Hava kalitesi tahminlerinin Bakanlık kaynakları ve altyapısıyla gerçekleştirilmesine 2021 yılı itibarıyla başlanmış olup, çalışmalar 81 ilimizde yaygınlaştırılmıştır. Bu amaçla hava yönetimine esas faaliyette olan Operasyonel Merkez günlük olarak hava kalitesi tahmin sonuçlarını üretmektedir.

Çizelge 1 – Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerleri ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER	UYARI EŞİĞİ
		($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	350	500 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	125	
	yıllık ve kış dönemi (Ekosistemin korunması) -insan sağlığının korunması için-	20	
NO ₂	aatlik-insan sağlığının korunması için- (2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	220	400 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-(2024 yılı itibarıyla hedeflenen sınır değer mevcuttur)	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,5	----
Benzen	yıllık -insan sağlığının korunması için-	5	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama (mg/m^3)-insan sağlığının korunması için-	10	----

Çizelge 2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge 3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi iyi seviyededir.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun olup, hava kirliliğine hassas gruplar orta düzeyde etkilenebilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel halkın etkilenmesi beklenmemektedir
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Hassas gruplar ciddi sağlık sorunları yaşayabilir. Genel halkın bazı sağlık etkileri yaşaması muhtemeldir.
201 - 300	Kötü	Mor	Nüfusun tamamının hava kirliliğinden etkilene olasılığı yüksek olup, hassas gruplar açık hava etkinliklerini kısıtlamalıdır.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Herkes, ciddi sağlık etkileri yaşayabilir. Açık hava etkinliklerinden kaçınılmalıdır.

Çizelge 4 – 2024 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri
(Şanlıurfa Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 2025)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme		
Atık Yakma		
Cam		
Çimento	1	1
Enerji		
Gıda		
Gübre		
Kağıt		
Kimya		
Kireç		
Lastik		
Maden		
Metalurji		
Otomotiv		
Rafineri		
Şeker		
Tekstil		
Jeotermal Enerji (JES)		
TOPLAM	1	1

<https://sim.csb.gov.tr/>

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı

partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO₂), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO₂'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO₂ gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO₂ kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO₂ derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO₂ derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM₁₀), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO'nın global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge 5 –2024 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları

(Şanlıurfa Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Aksa Doğalgaz Şanlıurfa, 2025)

Katı Yakıt			Doğalgaz		Fuel Oil	
Kullanım Yeri	Cinsi	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm ³)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (kg)
Sanayi	İthal		Sanayi	19.248.553	Sanayi	
	Yerli					
Konut	İthal	1314,96	Konut	165.645.206	Konut	
	Yerli		Diğer	32.489.162	Diğer	
Toplam Tüketim Miktarı (ton)			Toplam Tüketim Miktarı (sm ³)		Toplam Tüketim Miktarı (m ³)	
1314,96			217.382.921			

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Şanlıurfa Valiliği Mahalli Çevre Kurulunun 09.10.2019 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda görüşülen İlimize ait Temiz Hava Eylem Planının ikinci beş yıllık 2020-2024 dönemini kapsayacak şekilde revize edilmesi konusu 2019/88 nolu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile onaylanmıştır. 06.06.2008 tarihli ve 26898 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ve 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içerisinde revize edilen ikinci beş yıllık 2020-2024 dönemini kapsayan "2020-

2024 Şanlıurfa İli Temiz Hava Eylem Planı" Bakanlığımızın Temiz Hava Eylem Planı İzleme Sistemi (THEP) veri tabanına eklenmiştir.

Şanlıurfa Valiliği Mahalli Çevre Kurulunun 07.01.2025 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda görüşülen İlimize ait Temiz Hava Eylem Planının üçüncü beş yıllık 2025-2029 dönemini kapsayacak şekilde revize edilmesi konusu 2025/103 nolu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

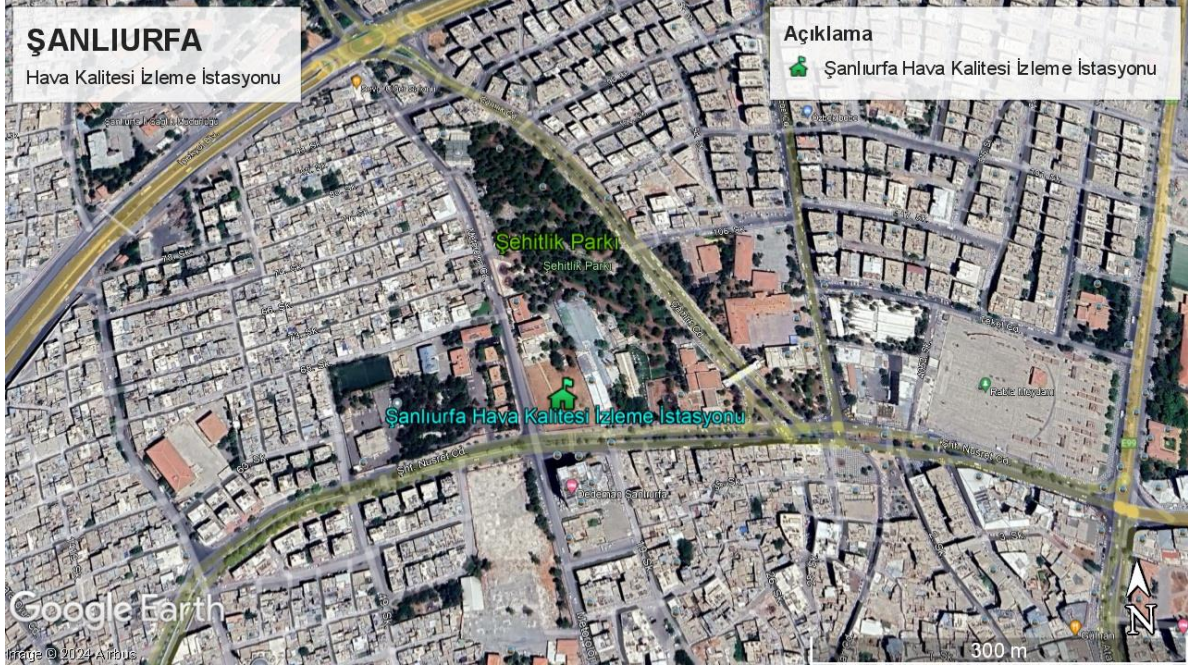
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde hazırlanmış olan Temiz Hava Eylem Planı kapsamında Şanlıurfa'daki kalorifer kazanların verimli ve usulüne uygun şekilde yakılmasının sağlanması için rutin denetimler ve şikayet denetimlerinin İl Müdürlüğümüzce yapılmasının yanı sıra Piyasa Gözetimi ve Denetimi kapsamında İlimizde satışı yapılan ısınma kaynaklı kullanılan ithal kömürlerden periyodik olarak numuneler alınarak bakanlığımızca akredite olmuş laboratuvarlarda analizleri İl Müdürlüğümüzce yaptırılmaktadır.

Endüstriyel kaynaklı hava kirliliğini önlemek için ilimizde bulunan sanayi tesisleri periyodik olarak denetlenmekte olup, bu tesislerin emisyon ölçümleri yaptırılarak, ölçüm sonuçlarının değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucuna göre tesislerde gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Taşıtlardan kaynaklanan hava kirliliğinin izlenmesi için; il genelinde toplam 28 adet egzoz emisyon ölçüm istasyonu kurulmuş olup bu istasyonlar denetlenmektedir.

Şanlıurfa ilinde hava kalitesinin kontrolü konusunda; Haliliye İlçesinde bulunan Şanlıurfa Meteoroloji İl Müdürlüğünün bahçesinde 1 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu yer almakta olup, İl Müdürlüğümüz personellerince istasyonun rutin denetimi yapılmaktadır. Temiz Hava Eylem Planı kapsamında İlimize 2 adet daha Hava İzleme İstasyonunun kurulması planlanmaktadır. Bakanlığımızın 2024 yılı yatırım programında yer alan, İlimizin de içerisinde bulunduğu Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü yeni HKİ istasyonlarının kurulumu çalışmalarına Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından başlanmıştır.

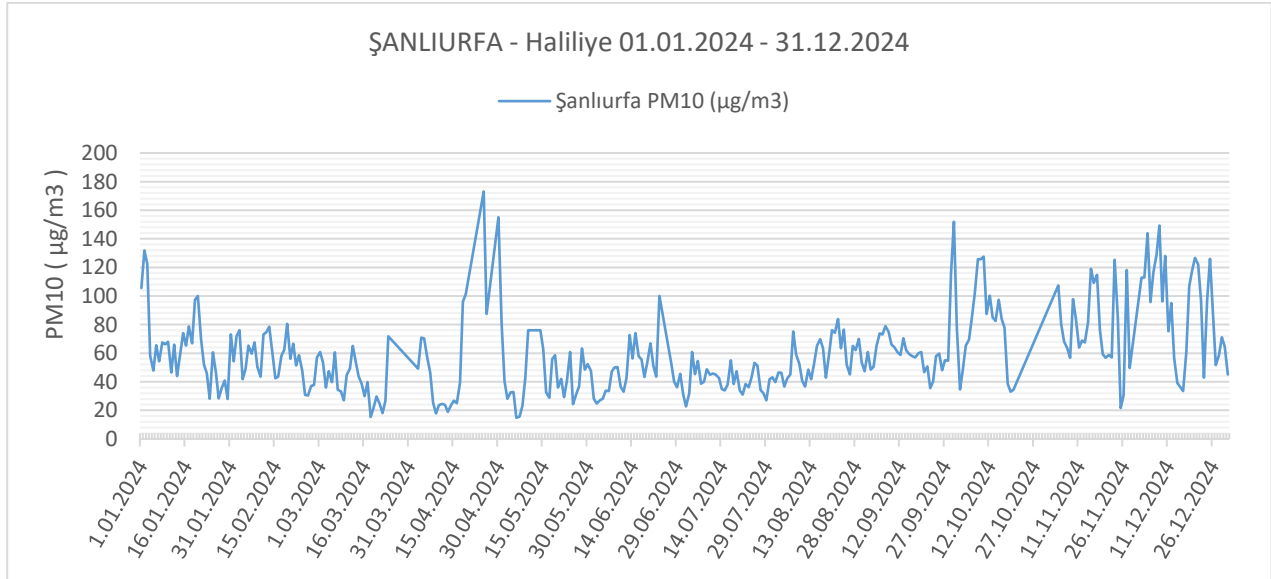
A.4. Ölçüm İstasyonları

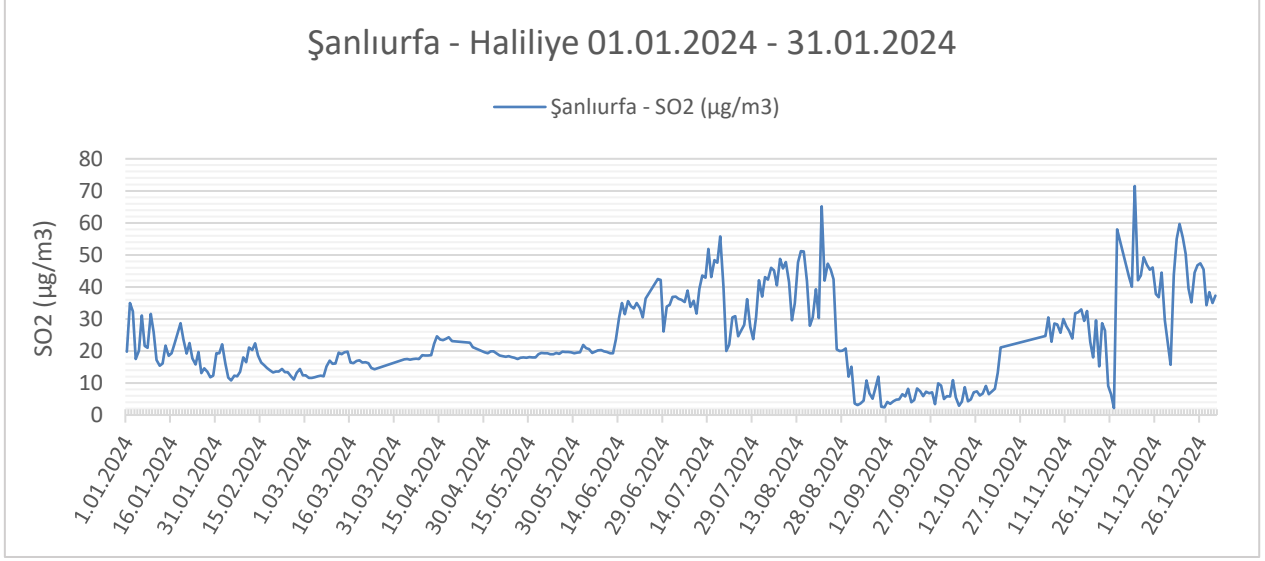
Harita 3 - Şanlıurfa ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

Çizelge 6 – 2024 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler
(sim.csb.gov.tr 2025)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLAR (Enlem Boylam)	HAVA KİRLETİCİLERİ	
		SO ₂	PM ₁₀
Haliliye	37.160417 38.786709	X	X

Grafik 1- 2024 yılında Haliliye istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(sim.csb.gov.tr, 2025)

Grafik 2- 2024 yılında Haliliye istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği*
(sim.csb.gov.tr, 2025)

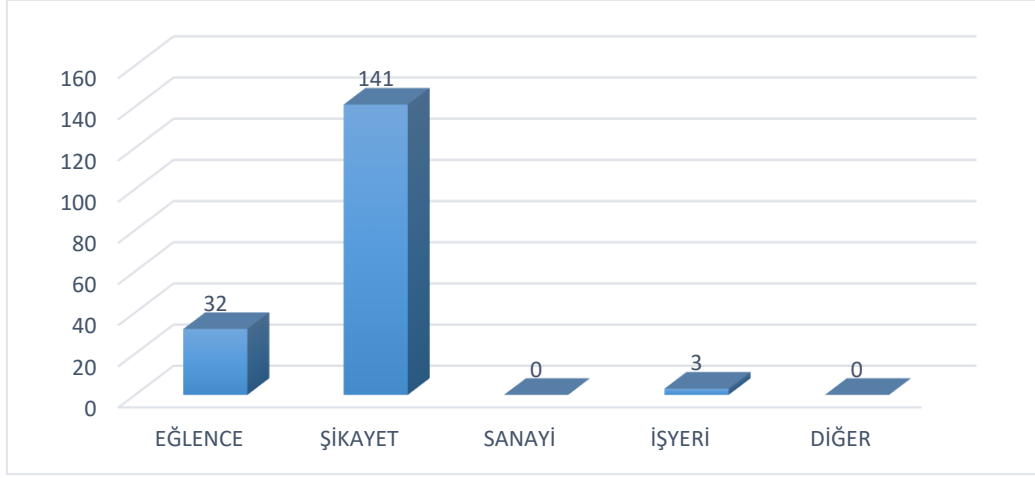
Çizelge 7 -2024 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değer in aşıldığı gün sayıları (µg/m³; CO: mg/m³)

(sim.csb.gov.tr 2025)

İSTASYON ADI	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	20.75		64.31	21										
Şubat	15.03		56.14	19										
Mart	15.44		40.24	6										
Nisan	20.38		57.78	8										
Mayıs	18.83		46.50	12										
Haziran	27.55		47.54	11										
Temmuz	35.84		40.82	5										
Ağustos	37.82		55.90	18										
Eylül	5.96		63.93	25										
Ekim	7.53		79.09	15										
Kasım	25.73		76.87	22										
Aralık	43.44		91.70	25										

*AGS: Sınır değer in aşıldığı gün sayısı

A.5. Çevresel Gürültü

Grafik 3 – 2024 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(ÇŞİDİM, 2025)

Çizelge 8 – Tamamlanan Gürültü Bariyerleri
(ÇŞİDİM, 2025)

İli/İlçesi	Konumu	Tamamlandığı Yıl	Bariyer Alanı (m ²)	Bariyer Tipi
Şanlıurfa	-	-	0	0

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

25 Nisan 2012 Tarihli ve 28274 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik” ile temelleri atılan sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasal çerçeve yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda 17 Mayıs 2014 tarih ve 29003 Sayılı Resmi Gazete’ de yeniden yayımlanarak güncellenmiş ve “Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik” 31 Mayıs 2017 tarihli ve 30082 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan değişiklikler ile son şeklini almıştır.

Bakanlığımız 2020-2023 Stratejik Planı kapsamında, 30 Büyükşehir Belediyesinde Yerel İklim Değişikliği Eylem Planının (YİDEP) hazırlanabilmesi için mevzuat çalışmaları yapılacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda; yerel yönetimlerce Yerel İklim Değişikliği eylem planlarının hazırlanmasına dönük mevzuat ve Teknik Kılavuz hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. Son yıllarda ülkemizde yaşanan iklim ile ilişkili afetlerin sayı, sıklık ve şiddetindeki artışa koşut olarak bölgesel düzeyde de iklim değişikliğine karşı direncin artırılması amacıyla bölge ve şehir ölçeğinde ele alınması gereken eylem ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi doğrultusunda Bölgesel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanması çalışmaları da devam etmektedir.

Ulusal mevzuat kapsamında, elektrik, çimento, demir-çelik, rafineri, seramik, kireç, kâğıt ve cam üretimi gibi sektörlerden kaynaklanan ve ulusal sera gazı emisyonlarının yaklaşık yarısını teşkil eden sera gazı emisyonları tesis seviyesinde izlenmektedir.

Yönetmelik kapsamında yürütülecek izleme ve raporlama iş ve işlemlerinin detaylandırılmasına yönelik “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi ve Raporlanması Hakkında Tebliğ” 22 Temmuz 2014 tarih ve 29068 sayılı Resmi Gazete’ de, tesis bazında hazırlanacak emisyon raporlarının Bakanlığa gönderilmeden önce yetkili bağımsız kuruluşlarca doğrulanması ile ilgili hususlar ve bahse konu doğrulayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin şartlara yönelik “Sera Gazı Emisyon Raporlarının Doğrulanması ve Doğrulayıcı Kuruluşların Yetkilendirilmesi Tebliği” ise 02 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi tarafından 2019 yılında Şanlıurfa İline ait 2017-2018-2019 yıllarını kapsayan Sera Gazı Envanter Raporu hazırlanmıştır. Şanlıurfa İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP) hazırlama süreci Şubat 2022’de İDEP Çalışma Grubu eğitimleri ile başlamış olup, sera gazı azaltımı ve uyum faaliyetleri ile ilgili uygulamaların belirlenmesi amacıyla paydaş kurumlar ile birlikte düzenlenen çalıştay ve toplantılar neticesinde sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliğinin etkilerine uyuma yönelik çerçeveyi ortaya koyan Şanlıurfa İklim Değişikliği Eylem Planı 8 aylık bir çalışma sonucu Ekim 2022’de tamamlanmıştır. Hazırlanan İklim Değişikliği Eylem Planı’nda Sabit Enerji, Ulaşım, Atık, Endüstriyel Prosesler ve Ürün Kullanımı ve Tarım, Ormancılık ve Diğer Arazi Kullanımı olmak üzere 5 ana sektör üzerinde kısa, orta ve uzun vadeli uyum ve azaltıma yönelik hedefler belirlenmiş olup bu kapsamda; kurum içinde kapasitesi geliştirme eğitimleri düzenlemiştir. İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Eylem Planları doğrultusunda paydaş kurumlar (Harran Üniversitesi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Ticaret ve sanayi Odası) ile birlikte çalıştay düzenlenmiştir.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi 2024 yılında;2021-2023 yıllarını kapsayan ve 2021-2022 ve 2023 yılları için ayrı ayrı Sera Gazı Envanteri Raporu hazırlamıştır.

Şirketlerin ve şehirlerin sera gazı emisyonları, su tüketimi, ormansızlaşma gibi konularda verilerini açıklamalarını teşvik eden çevresel etki raporlaması konusunda uluslararası bir standart olan Çevre Raporlama Sistemi (CDP) platformuna üye olarak "Karbon Emisyonu" azaltımına yönelik yaptığı ve yapmakta olduğu çalışmaları, standardize bir şekilde raporlamaktadır.

Şanlıurfa; Ufuk Avrupa Projesi olan yerel yönetimlerin iklim değişikliği ile ilgili stratejik planlamalarını daha etkili bir şekilde gerçekleştirmelerine olanak tanıyan CLIMAX çağrısına katılarak Türkiye’den 4 başvuru arasında ilk çağrı sonucunda fon almaya hak kazanan bir şehir olmasını sağlamıştır. Projenin Konusu; Şanlıurfa Bölgesi için İklimsel Risk Değerlendirme Metodolojisi Uygulamasıdır. Proje Ocak 2023’te başlamış ve Aralık 2026’ya kadar devam edecek olan 22 aylık bir projedir.

Ufuk Avrupa Projesi olan iklim değişikliği ile mücadele ve yerel dayanıklılığı artırmak amacıyla verilen “Pathways2Resilience (P2R)” destek programının tamamını hibe olarak almaya hak kazanmıştır. Bu hibe, yerel toplulukların ve şehirlerin iklim risklerine karşı daha dirençli hale gelmelerine yardımcı olmayı hedeflediğinden Şanlıurfa’nın iklim değişikliğine karşı direncini artırmak için yenilikçi ve dönüştürücü bir yol izlememize yardımcı olacaktır.

Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi 2022 yılında Şanlıurfa İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır. Bu kapsamda; Uyum ve Azaltıma yönelik amaçlar, hedefler ve ilgili eylem programları 5 Strateji altında toplanmıştır. Stratejilere yönelik 2024 yılında yapılan ve devam eden Eylemler;

Strateji 2’de yer alan Kuraklıkla Mücadele ve Sürdürülebilir Tarım programına ait Amaç 2.1- Su Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Talep Yönetimi hedefleri kapsamında; Alternatif su kaynaklarının (kaynak suları, cami şadırvan suları) peyzaj alanlarında kullanılmasına yönelik ilk etapta dört adet pilot uygulama projeleri yapılmıştır. Merkez iki bölgemizde kendiliğinden yer altından çıkan temiz doğal kaynak suyu, şehir merkezinden geçen sulama kanallarında savaklanarak taşkın tesislerine verilen kullanılmayan su kaynakları ve merkez iki camimizde abdesthane ve şadırvanlarda oluşan kullanılmış suları toplayıp, borulama ve depolama sistemiyle kullanımını sağlamak amacıyla projelendirilmiştir. Toplanan bu sular cami içinde bulunan yeşil alanlar ve Büyükşehir Belediyesi peyzaj alanlarında değerlendirilmiştir. Çalışmanın 2. Etapı projelendirme aşamasındadır.

Yine Azaltım ve Uyum Eylem Planları kapsamında Strateji 5’te yer alan Sürdürülebilir Çevre Yönetimi programına ait Amaç 5.1- Entegre Atık Yönetimi hedefleri kapsamında “Organik Atıklar ile (Kompost Üretimi) Gıda Güvenliği Projesi” devam etmektedir. Bu çalışma; Hal, Pazar Yerleri ve Büyükşehir Belediyesi Sosyal tesislerinde oluşan organik mutfak atıklarından kaynaklı Organik Atıkların, Kompost Makinesi yardımı ile elde edilen organik gübrenin Belediyeye ait Seralarda, Meyve Fidanlığında ve Hobi Bahçesinde toprak gübresi olarak değerlendirilerek tarımda Kimyasal Gübre kullanımı yerine Organik Gübre kullanımını amaçlamaktadır. Ayrıca Proje; 2000 öğrenciye Organik Atıkların Geri Dönüşümünün Sıfır Atık ile Desteklenmesi, Projenin İklim Değişikliğindeki yeri ve Gıda Güvenliğine olan katkıları hakkında verilecek bilgi ve eğitimleri kapsamaktadır.

Yine Azaltım ve Uyum Eylem Planları kapsamında; Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı İlkokul, Ortaokul düzeyindeki öğrencilere “Çevre Bilinci Eğitimleri” düzenlemektedir. Eğitim sonunda öğrencilere Arttırılmış Gerçeklik teknolojisi kullanılarak oluşturulmuş Hikaye Kitabı hediye edilmektedir.

Arttırılmış Gerçeklik (AR) teknolojisi ile iklim değişikliği farkındalığını arttırmak ve iklim değişikliği ile gıda güvenliği ve atık yönetimi kavramları arasında hedef yaş grubunun bağlantı kurmasını sağlamaktır. Arttırılmış Gerçeklik Teknolojisiyle oluşturulmuş hikaye kitabı Android ve IOS işletim sistemleri için oluşturulmuş bir kitaptır. Tasarlanan kitapta; İklim Değişikliğinin geçmişten günümüze olan sürecini, hedef kitlenin ilgisini çekecek olan Arttırılmış Gerçeklik teknolojisi kullanılarak oluşturulmuştur.

İklim Değişikliği etkilerine karşı mücadele ve etkilerini azaltmak amacıyla İklim Değişikliği ve Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Sıfır Atık Dairesi Başkanlığınca Yerel İklim Değişikliği (Azaltım ve uyum) Eylem Planı hazırlanmıştır. Karbon emisyonu azaltımı ve iklim değişikliği etkilerine uyum sağlamak amacıyla belirlenen faaliyetlerin uygulamasının daha sistematik ve planlı olması adına 18/07/2024 tarih ve 2024/01 sayılı İklim Değişikliği Planlama ve Yönetim Üst Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Genelgesi Büyükşehir Belediye Başkanı imzasıyla yürürlüğe girmiştir.

Şanlıurfa İline ait İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Eylem Planında bazı azaltım ve uyum hedefleri şu şekildedir; Şanlıurfa Azaltım Eylem planı doğrultusunda Verimli ve Yenilenebilir Enerji Üretiminin Geliştirilmesi ile ilgili 2035 yılına kadar; GAP bölgesi baraj göllerine yüksek kurulu güçte (>1000 MW) ilk Yüzer-GES güneş enerji santrali kurulması. Yine bölgedeki dağıtım kaçağı oranının %45’den Türkiye ortalaması seviyesine (<%10) düşürülmesi. 2050’ye kadar; Şanlıurfa ve GAP Bölgesinin Türkiye’nin güneş enerji üretim üssü haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Şanlıurfa Uyum Eylem planı doğrultusunda İklim Dirençli Şehir Gelişimi ve İmar Planlaması ile ilgili 2035 hedefi; kişi başına düşen kentsel yeşil alan miktarının % 100 oranında artırılarak, 4,6 m²’den 9 m²’ye çıkarılması, 2050 hedefi; Şehir genelinde homojen bir dağılım sağlamak üzere her mahalleye 0,5

hektardan az olmamak üzere ulaşılabilir yeşil alan ve park yapılması ve kiři başına dūřen yeşil alan miktarının 15 m²' çıkarılmasıdır.

Son 4 yılın Sera Gazı Envanter sonuçları incelendiğinde şanlıurfa Büyükřehir Belediyesi coğrafi sınırları içinde, Temel Seviye (BASIC) ve Temel + (BASIC +) emisyonlar ve kiři başına dūřen sera gazı emisyonları Türkiye ortalaması, Ulusal Sera Gazı Envanteri 1990-2020 raporuna göre (Alan Kullanımı ve Alan Kullanımı Deęiřimi hariç) 6,5 ton CO₂e/kiři'dir. Bu değere tekabül eden şanlıurfa 2020 yılı kiři baři emisyonu ise 4,99 ton CO₂e/kiři'dir.

2021 yılında şanlıurfa bölgesinde tarımsal sulamada tüketilen elektrik enerjisi geçmiş yıllara göre % 50 artmıştır. Bu nedenle toplam sera gazı emisyonlarında %16 artış oluşmuştur. 2021 envanter döneminde toplam (Temel Seviye) Sera Gazı Emisyonu 5.046.000 ton, kişi başına emisyon ise 2,35 ton/kişi olarak gerçekleşmiştir.

şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi olarak temel yıl projeksiyonlarına göre sera gazı emisyonlarını 2035 yılında % 55, 2050 yılında ise % 80 oranında azaltılmasını hedeflemektedir. şanlıurfa iline ait azaltım ve uyum eylemleri ile ilgili 2035 ve 2050 yılı tüm hedefleri İklım Değişikliği Azaltım ve Uyum Eylem Planı dokümanları aşağıda yer alan bağlantıdan incelenebilmektedir.

<https://www.sanlıurfa.bel.tr/kategori/85/0/dokuman-arsivi>

İDEP, İklım Deęiřiklięi Eylem Planı, “Azaltım” ve “Uyum” olmak üzere iki ana plandan oluşmaktadır. Azaltım Eylem Planının ilk aşaması olarak gerçekleştirdiğimiz Sera Gazı Envanteri alışması ile iyileştirme projelerinin yoğunlaştırılması gereken (en fazla sera gazı emisyonu olan) sektörler sırasıyla; tarımsal sulamada tüketilen elektrik enerjisi, karayolu ulaşımı fosil yakıt tüketimi kaynaklı emisyonlar ve binalar-yerleşim alt sektöründeki ısınma amaçlı fosil yakıt ve elektrik tüketimi kaynaklı emisyonlar en önemli ve iyileştirme fırsatı en fazla olan kaynaklardır. Tarım ve hayvancılık ve endüstriyel prosesler kaynaklı emisyonlar önemli miktarlarda olmasına rağmen üzerinde şehir yönetiminin kontrol seviyesi dūřk olduğu için iyileştirme fırsatı minimum düzeydedir. Kapsam 3 emisyonları içerisinde, elektrik enerjisi iletim ve dağıtım kaçakları Dicle EDAř bölgesinde % 48 seviyesinde olup, Türkiye ortalamasının ~7 katıdır.

Azaltım Eylem Planlaması için uzun vadeli hedef yıl olarak (Türkiye hedefi ile de uyumlu olarak) 2053 yılı öngörülmüştür. 2018-2021 dönemindeki mutlak değer artışının önümüzdeki yıllarda da herhangi bir azaltım olmadığı takdirde (endüstriye geleişim ve nüfus artışına paralel olarak) devam edeceği öngörülebilir. Ülkemiz Paris iklim Anlaşmasını onaylamış ve 2053 yılında Net-Sıfır Emisyon vizyonunu benimsemiştir. 2022 yılında yapılan COP27 toplantısında lkemizin Ulusal Katkı Beyanı (NDC) 2030 yılında; Mevcut Durum Projeksiyonuna (BAU) göre % 41 azaltım olarak bildirilmiştir.

Uzun vadeli emisyon azaltım hedefinin “Ulusal Hedef” ile uyumlu olması gerektiğinden, şanlıurfa için sera gazı emisyonu azaltım hedefi; Mevcut Durum Projeksiyonuna (BAU) göre;2035 yılında % 55 , 2053 yılında ise % 80 azaltım olarak belirlenmiştir.

şanlıurfa Büyükşehir Belediyesinin Uluslararası Global Covenant of Mayors for Climate & Energy girişimine üyelik taahhüdünde bulunması küresel ilişki ve desteklerin geliştirilmesi açısından yararlıdır. Bu yelik için gerekli koşullar aşağıdadır:

(3 yıl içinde) :

- Ulusal Hedef ile uyumlu bir azaltım Taahhüdü

- GPC formatında Temel Yıl Sera Gazı Envanteri hazırlanması
- IDEP hazırlanması ve sunulması
- Her 2 yılda bir düzenli değerlendirme (envanter ve IDEP projeleri) raporu sunulması

İklim değişikliğinin sonuçlarına hazırlıklı olunması ve olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için iklimde gözlenen değişikliklerin ve eğilimlerin gelecekte nasıl olacağının tahmin edilmesi ve bu değişikliklerin doğal ve insan sistemlerine etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Gözlenen ve geçmiş iklimi anlamak ve gelecekteki iklimi öngörmek için, iklim sisteminin bileşenlerinin, bunlar arasındaki etkileşimlerin ve geri beslemelerin matematiksel gösterimi olan modellerden yararlanılmaktadır.

Şanlıurfa İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlama sürecinde kuraklık ve ısı dalgalarının gelecekteki durumunu değerlendirmek üzere HadGEM2-ES küresel veri seti ailesine ait olan veriler ile RegCM4.3.4. bölgesel iklim modeli ve Temsili Konsantrasyon Rotaları (RCP: Representative Concentration Pathways) senaryoları kullanılmıştır. Bu senaryolardan RCP4,5 orta seviyede ışınsal zorlama ve küresel ısınma seviyesini, RCP8,5 gelecekte karşılaşılabilecek en yüksek ışınsal zorlama ve en kötü küresel ısınma senaryosunu ifade etmektedir.

Yapılan modelleme çalışması ile 1991-2000 Referans Dönemine göre Gelecek Dönem arasında, sıcaklık ve yağış parametrelerindeki model projeksiyonlarına göre 2053-2060 yılları arasında aylık en yüksek sıcaklıkların ortalamasında RCP4.5- RCP8.5 senaryoları doğrultusunda (2016-2021 dönemine göre) 2,1-2,7 °C, yılın en yüksek sıcaklıklarında ise 1,7-4,3 °C arasında sıcaklık artışları beklenmektedir. Bu sıcaklık artışları ısı dalgalarının gerçekleşme sıklığını ve şiddetini çok artıracığından, önlem alınmaması durumunda, halk sağlığı başta olmak üzere birçok sektöre çok olumsuz etkileri olabilecektir. Yıllık toplam yağış miktarında ise RCP 4.5-RCP 8.5 senaryolarına göre %26-%34 oranında bir azalma beklenmektedir. Yağış miktarındaki bu azalma GAP bölgesindeki kuraklık tehlikesinin artmasına, daha fazla sulama ihtiyacı nedeniyle verimli sulama sistemlerine geçilmemesi durumunda tuzlanma ve çoraklaşma tehlikesinin daha da ciddi boyutlara ulaşmasına, suyu tüketiminin ve enerji ihtiyacının daha da artmasına neden olabilecektir. (Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

A.7. Ulaşım ve Hareketlilik

Çizelge 9-2024 yılındaki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(ÇŞİDİM, TÜİK, 2025)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
28	325.220	204.799

Çizelge 10 – Tamamlanan Bisiklet Yolları*
(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Şanlıurfa	-	-

*Veri bulunmamaktadır.

Çizelge 11 – Tamamlanan Yeşil Yürüyüş Yolları*

(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Şanlıurfa	-	-

*Veri bulunmamaktadır.

Çizelge 12 – Tamamlanan Çevre Dostu Sokak*

(Kaynak, Yıl)

İli	Güzergâhı	Mesafe (km)
Şanlıurfa	-	-

* Veri bulunmamaktadır.

A.8 Sonuç ve Değerlendirme

Şanlıurfa ilinde hava kalitesinin kontrolü konusunda; Haliliye İlçesinde bulunan Şanlıurfa Meteoroloji İl Müdürlüğünün bahçesinde 1 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu yer almakta olup, İl Müdürlüğümüz personellerince istasyonun rutin denetimi yapılmaktadır. Temiz Hava Eylem Planı kapsamında İlimize 2 adet daha Hava İzleme İstasyonunun kurulması planlanmaktadır. Bakanlığımızın 2024 yılı yatırım programında yer alan, İlimizin de içerisinde bulunduğu Güneydoğu Anadolu Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü yeni HKİ istasyonlarının kurulumu çalışmalarına Bakanlığımız Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü tarafından başlanmıştır.

Kaynaklar

havaizleme.gov.tr

Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere ilimizde mevcut bulunan akarsulardan Fırat Nehri haricindekilerin debilerinin küçük olduğu ve genellikle küçük çaplı tarla ve bahçe sulamalarında kullanıldığı, az bir kısmının ise içme suyu temininde kullanıldığı görülmektedir. Özellikle son yıllarda yaşanan kuraklık ve yeraltı suyu çekiminin artması sonucunda akarsularımızın debisinde düşüşler görülmekte, bazıları ise kuru veya kısa süreli akış halinde görülmektedir.

Çizelge 13 –İlin Akarsuları
(DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü, 2025)

AKARSU İSMİ	DEBİSİ (m ³ /s)	KULLANIM AMACI
Diphisar/Şanlıurfa	0.116	Tarla ve bahçe sulaması
Karatepe/Şanlıurfa	0.516	Tarla ve bahçe sulaması
Sırrın Deresi / Şanlıurfa	0.126	Tarla ve bahçe sulaması
Hamdun Çayı / Hilvan	0.086	Tarla ve bahçe sulaması
Bulaklı Kaynağı / Birecik	0.198	Tarla ve bahçe sulaması
Balıkölü Kaynağı/Şanlıurfa	0.116	Tarla ve bahçe sulaması
Çiçekalan/Birecik	0.018	Kuru Dere
Ayran Kaynağı / Birecik	0.015	Tarla ve bahçe sulaması
Fıstıközü/Birecik	0.015	Kuru Dere
Büyükölü Kaynağı / Bozova	0.023	Tarla ve bahçe sulaması
Hacıkamil Deresi / Siverek	0.661	Tarla ve bahçe sulaması
Hacıhıdır Deresi / Siverek	0.639	Tarla ve bahçe sulaması
Kahnik Deresi / Bozova	0.198	Tarla ve bahçe sulaması
Küçükölü Kaynağı / Bozova	0.023	Tarla ve bahçe sulaması
Habur Deresi / Ceylanpınar	-	Yağış anında akışa geçer
Üçpınar/Suruç	0.038	Yağış anında akışa geçer
Bentbahçesi (Kızıl Dere) / Birecik	0.147	Tarla ve bahçe sulaması
Örgülü / Siverek	-	Yağış anında akışa geçer
Narlıkaya / Siverek	0.023	Tarla ve bahçe sulaması
Bucak/ Siverek	0.075	Tarla ve bahçe sulaması
Güllüce/ Siverek	0.018	Tarla ve bahçe sulaması
Balluca/ Siverek	0.030	Tarla ve bahçe sulaması
Karahisar (Gülizar) Viranşehir	0.868	Tarla ve bahçe sulaması
Y.Gırlavik / Birecik	0.107	Tarla ve bahçe sulaması
Fırat Nehri	950	Enerji, Sulama
Karatepe/Şanlıurfa	0.516	Tarla ve bahçe sulaması
Sırrın Deresi / Şanlıurfa	0.126	Tarla ve bahçe sulaması
Hamdun Çayı / Hilvan	0.086	Tarla ve bahçe sulaması
Bulaklı Kaynağı / Birecik	0.198	Tarla ve bahçe sulaması
Balıkölü Kaynağı/Şanlıurfa	0.116	Tarla ve bahçe sulaması
Çiçekalan/Birecik	0.018	Kuru Dere
Ayran Kaynağı / Birecik	0.015	Tarla ve bahçe sulaması
Fıstıközü/Birecik	0.015	Kuru Dere
Büyükölü Kaynağı / Bozova	0.023	Tarla ve bahçe sulaması

Hacıkamil Deresi / Siverek	0.661	Tarla ve bahçe sulaması
Hacıhıdır Deresi / Siverek	0.639	Tarla ve bahçe sulaması
Kahnik Deresi / Bozova	0.198	Tarla ve bahçe sulaması
Küçükgöl Kaynağı / Bozova	0.023	Tarla ve bahçe sulaması
Habur Deresi / Ceylanpınar	-	Yağış anında akışa geçer
Üçpınar/Suruç	0.038	Yağış anında akışa geçer
Bentbahçesi (Kızıl Dere) / Birecik	0.147	Tarla ve bahçe sulaması
Örgülü / Siverek	-	Yağış anında akışa geçer
Narlıkaya / Siverek	0.023	Tarla ve bahçe sulaması
Bucak/ Siverek	0.075	Tarla ve bahçe sulaması
Güllüce/ Siverek	0.018	Tarla ve bahçe sulaması
Balluca/ Siverek	0.030	Tarla ve bahçe sulaması
Karahisar (Gülizar) Viranşehir	0.868	Tarla ve bahçe sulaması
Y.Gırlavık / Birecik	0.107	Tarla ve bahçe sulaması
Fırat Nehri	950	Enerji, Sulama

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere İlimizde Atatürk Barajı gibi Türkiye'nin en büyük barajının yanında çok küçük kapasiteli göletlerimiz de bulunmaktadır. Gölet ve depolama tesislerimiz genellikle tarımsal sulama maksatlı olup, barajlar ise sulama, enerji ve içme suyu temin maksatları ile kullanılmaktadır. İlimizde büyük çaplı doğal göller mevcut bulunmayıp, Bozova ilçesinde bulunan Büyüköl ve Küçüköl kaynakları çevresinde oluşan doğal göller bulunmakta ve bunların suları mevsimsel olarak azalmakta, bilhassa yaz mevsimlerinde tamamen kuruyabilmektedir. Yine Balıklıgöl kaynağının bulunduğu noktada yer alan Balıklıgöl ve Anzılha gölleri de küçük çaplı doğal göller olarak ifade edilebilir.

Çizelge 14 - Mevcut Göl, Gölet ve Rezervuarlar
(DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü, 2025)

Göletin Adı	Tipi	Göl Hacmi (hm ³)	Sulama Alanı (ha)	Kullanım Amacı
Atatürk Barajı	Baraj	48.700.	872.385	Sulama, Enerji ve İçme suyu
Birecik Barajı	Baraj	1 220,2	92.700	Sulama ve Enerji
Sultepe Göleti	Gölet	4.75	360	Sulama
Hacıhıdır Barajı	Baraj	62,6	2.080	Sulama
Siverek Çamurlu Göleti	Gölet	9,92	569	Sulama
Hacıkamil	Regülatör	68,0	450	Sulama
Viranşehir Nohutlu Göleti	Gölet	6,15	372	Sulama
Siverek Külhan Göleti	Gölet	3,1	244	Sulama
Büyükçircip1 YAS Besleme Bendi	YAS Gölet	4,203	=	Yeraltı suyu kaynaklarını besleme, Sulama
Cudi YAS Besleme Bendi	YAS Gölet	2,065	=	Yeraltı suyu kaynaklarını besleme, Sulama
Taşbasan Depolaması	Depolama	5,352		Sulama, günlük depolama
Yenice Yayık Göleti	Gölet	22,41	1995	Sulama
Derbi (Soydan) Göleti	Gölet	8	640	Sulama
Payamlı 2 Göleti	Gölet	1,2	105,2	Sulama
Pesor Göleti	Gölet	3,61	314,6	Sulama
Yeleken (Gülpınar) Göleti	Gölet	14	1080	Sulama
Katırkuyu Göleti	Gölet	0,16	16,6	Sulama
Bulanık Göleti	Gölet	0,23	23,8	Sulama

B.1.2. Yeraltı Suları

İlimizin yeraltı suyu potansiyeli ve yeraltı suyu seviyesi bilgileri ilçe bazında aşağıdaki tablolarda verilmektedir. Bazı bölgelerde yeraltı suyu seviyesi düşüş gösterirken, bilhassa yüzeysel sulama kaynakları ile sulanan bölgelerde yer altı suyu seviyesinde yükselmeler görülmekte, taban suyu problemleri yaşanmaktadır.

İlimizde jeotermal kaynak olarak Karaali Kaplıcalarının bulunduğu bölgedeki kuyular bulunmakta olup; Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesine bağlı Karaali Mahallesinin doğusunda inşa edilen su sondaj kuyularından 45-50 oC de sıcak su pompajla çekilmektedir. Sıcak suyun, yağış sularının süzülerek derinlerde jeotermik gradiyan etkisi ile ısınması sonucu oluştuğu düşünülmektedir. Su sondaj kuyularından pompajla çekilen sıcak sular yöredeki kaplıca ve seralarda kullanılmaktadır. Yapılan etütler sonucunda bölgede 90.000 dekarlık bir alanın sıcak su rezervini kapsadığı tespit edilmiştir. Su sondaj kuyularının debileri 50-60 l/s' dir.

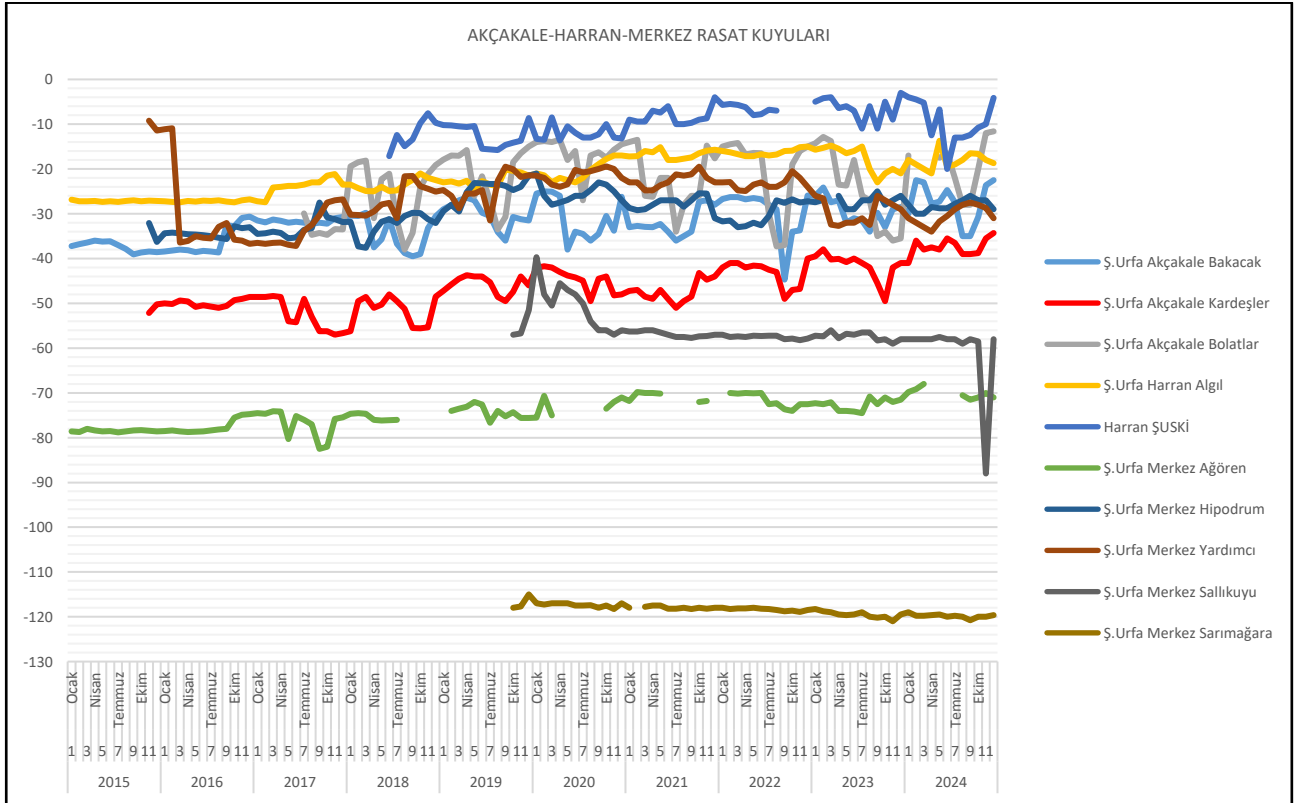
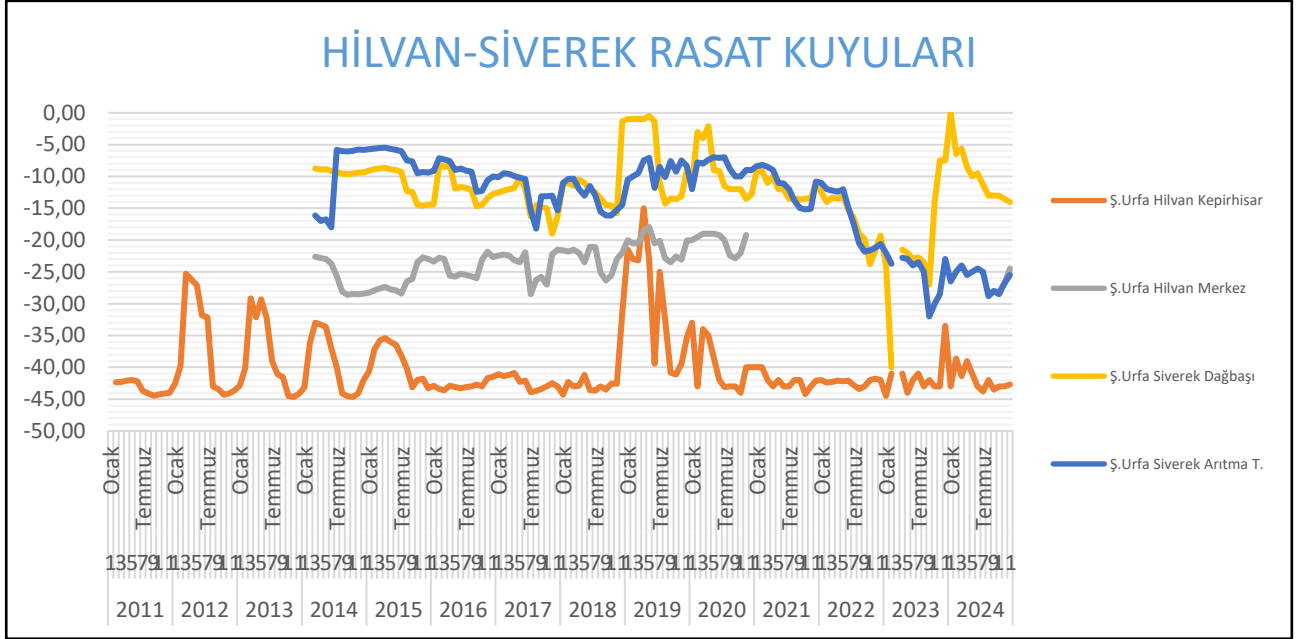
İstanbul Üniversitesi Tıbbi Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi Hidroloji ve Biyoloji Laboratuvarlarında yapılan kimyasal ve biyolojik incelemelere göre; su hipertermal (49.1°), akrototermal (total mineralizasyon 1gr/lt nin altında), kükürtlü (eşik değer üstünde 1.58 ppm hidrojen sülfür) bir su özelliğini taşımakta olduğu tesbit edilmiştir. Termomineral kaynak, kükürtlü kaynak olarak Almanya'daki Oberdof Kaplıcası (H₂S 1,1ppm) ve Akrototermal su olarak, Bursa Askeri Hastane Kaplıcası suyuna benzemektedir.

Çizelge 15 – Yeraltı Suyu Potansiyeli

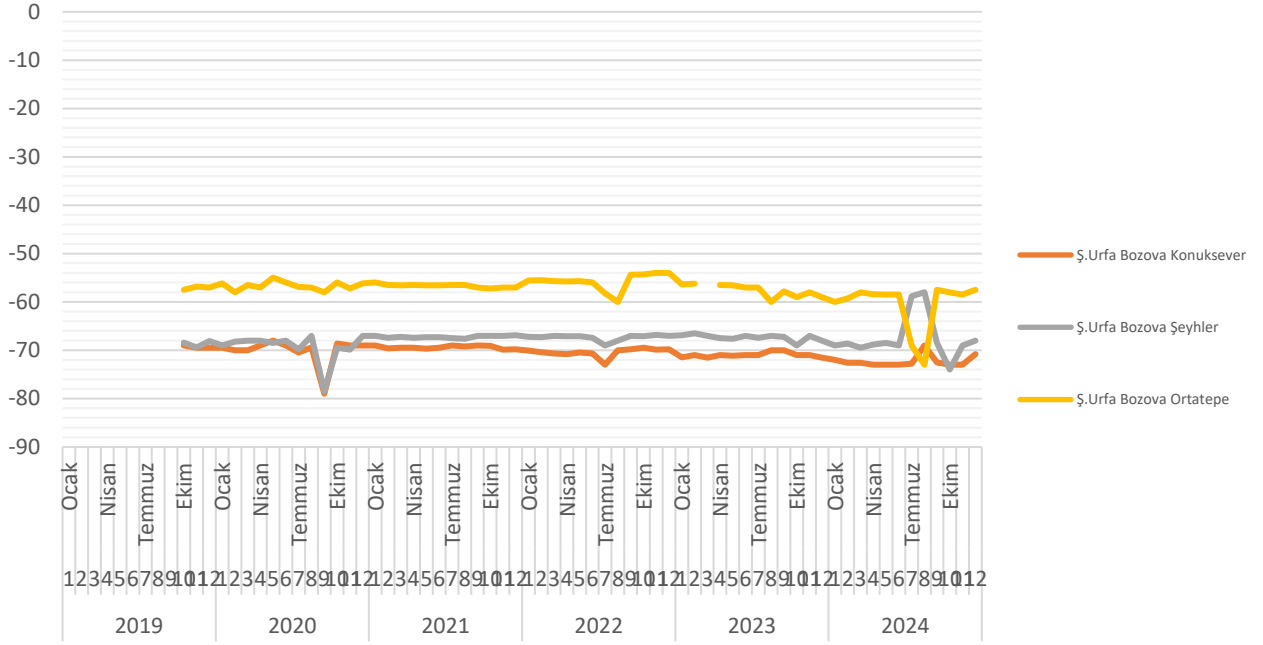
(DSİ, GAP 15. Bölge Müdürlüğü YAS Gözlem, 2025)

Kaynak (Havza)	Emniyetli Rezerv hm ³ /yıl	Kamu Sulaması hm ³ /yıl	İçme Kullanma Belge Adedi hm ³ /yıl	İçme Kullanma Tahsis Miktarı hm ³ /yıl	Sanayi Belge Adedi	Sanayi Tahsis Miktarı hm ³ /yıl	Tarımsal Sulama Belge Adedi	Tarımsal Sulama Tahsis Miktarı hm ³ /yıl	Toplam Tahsis hm ³ /yıl	Tahsis Açık Kapalı	Yeraltı Suyu Derinliği m
Hilvan-Siverek	470		29	1,541	5	0,736	2.841	214,03	216,307	Açık	10-250
Akçakale-Harran-Merkez	923	191,23	94	5,876	27	2,274	4.005	244,746	444,126	Açık	0-150
Ceylanpınar-Viranşehir	1.216	543,2632	24	102,923	3	0,126	6.140	858,155	1504,467	Kapalı	35-250
Bozova-Yaylak Ovası	409		10	0,102	2	0,46	537	18,354	18,916	Açık	15-150
Suruç Ovası	245		16	3,708	0	0	534	35,161	38,869	Açık	1-35
Birecik-Halfeti	180		19	2,262	1	0,72	692	19,314	21,559	Açık	10-150
Toplam	3.443	734,4932	192	116,412	38	4,316	14.749	1.389,76	2.244,24		

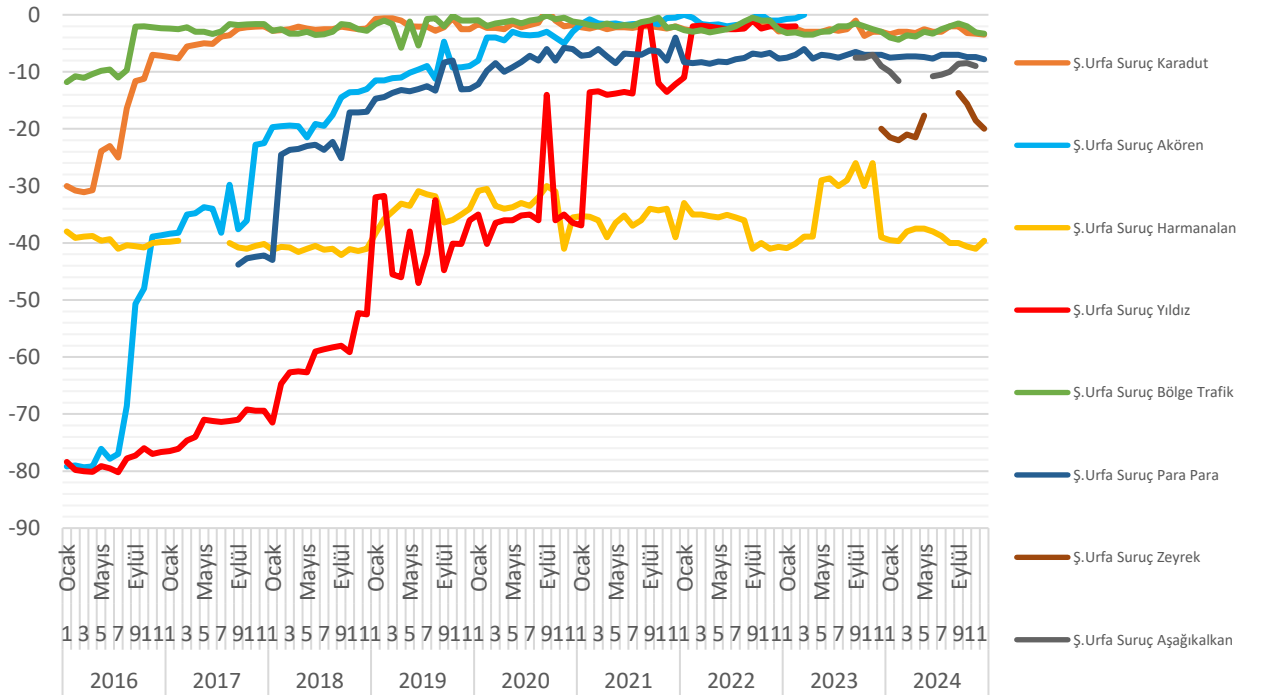
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

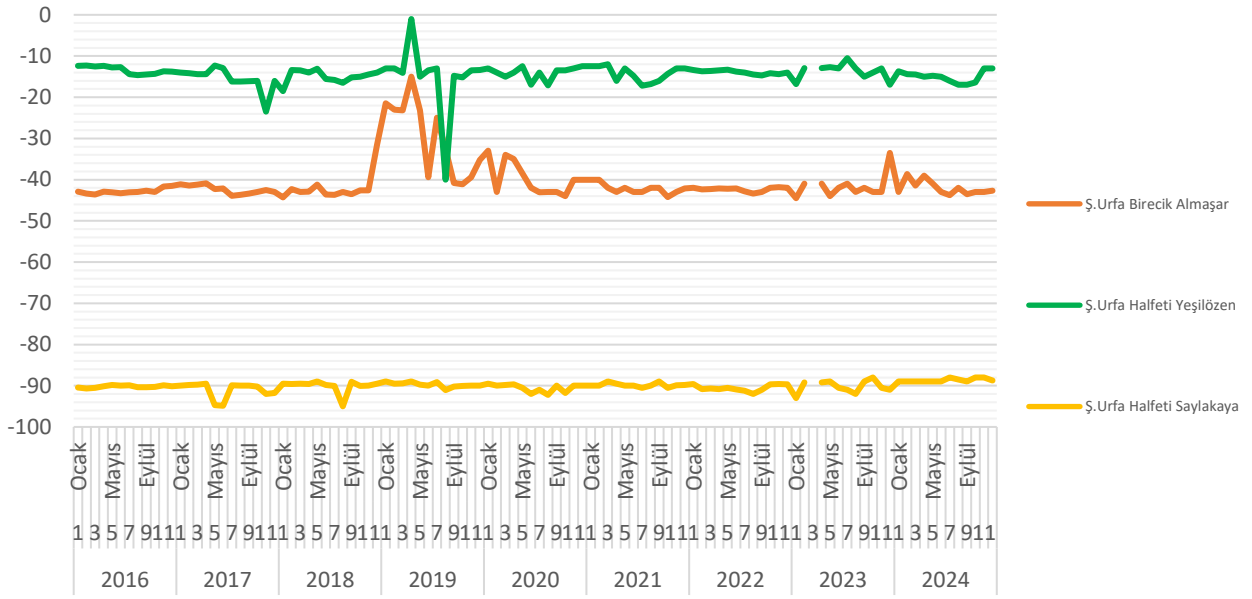
BOZOVA-YAYLAK RASAT KUYULARI

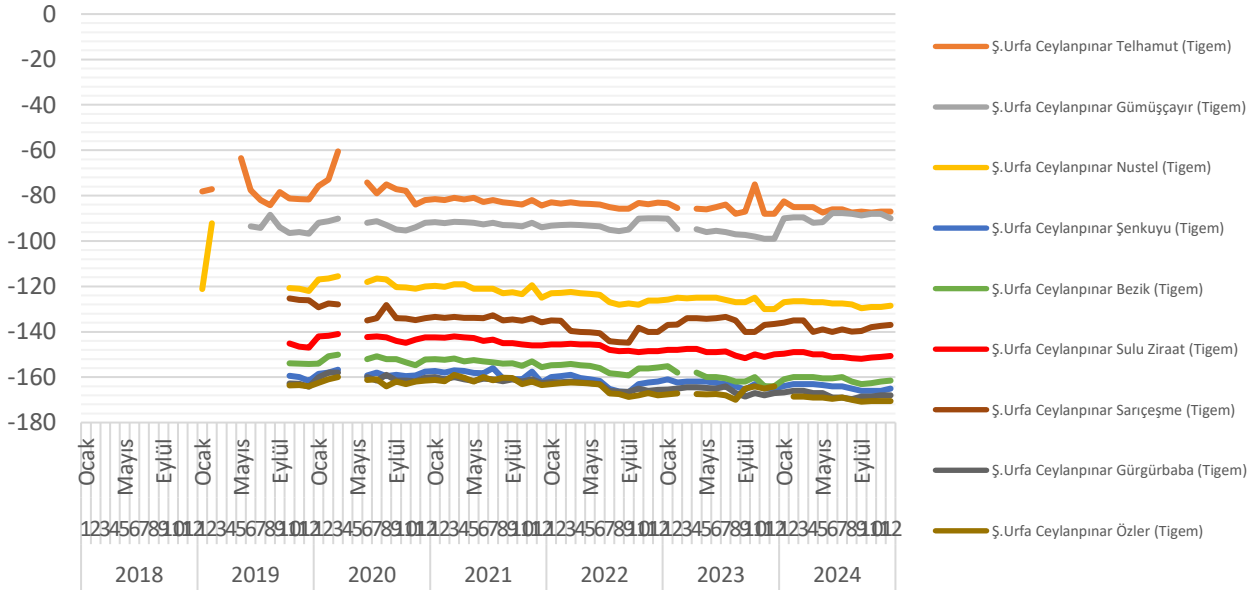
SURUÇ OVASI RASAT KUYULARI

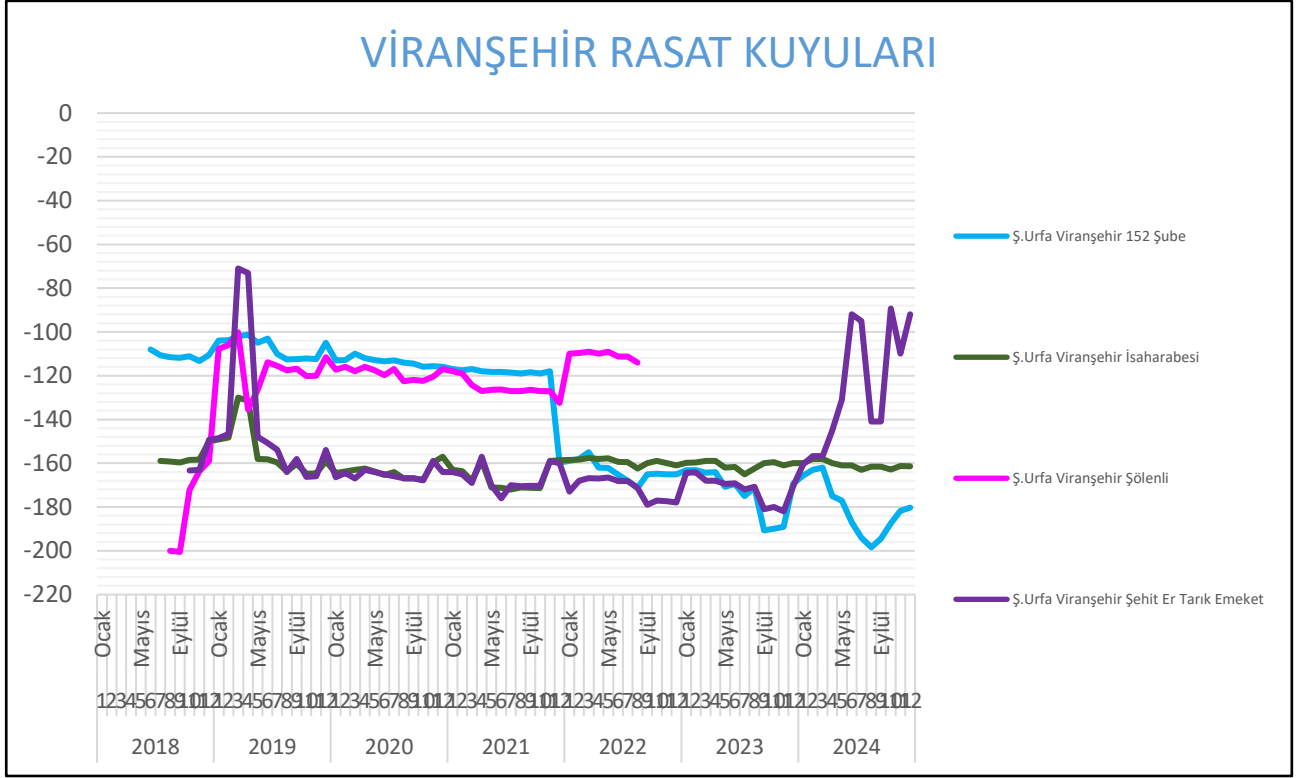

BİRECİK-HALFETİ RASAT KUYULARI

CEYLANPINAR RASAT KUYULARI

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzey ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” e göre yapılacak ve aşağıda yer alan çizelge doldurulacaktır.

Çizelge 16 – 2024 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları*

(Kaynak, yıl)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları YSKY (Tablo-5)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)

*Veri bulunmamaktadır.

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

Şanlıurfa il genelinde endüstrinin yayıldığı alanlar Organize Sanayi Bölgeleridir. İlimiz genelinde 6 adet OSB olup, aktif olarak çalışan 4 OSB vardır bunların 2 tanesinin atıksu arıtma tesisi vardır. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesinde endüstride kullanılan su kaynağı Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınmaktadır. Deşarj noktası koordinatları Y:469885.491 X:4105175.591 Z:630.380 (ED 50 6 derece). (Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü)

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimiz sınırları içerisinde bulunan ve içme suyu kaynağı olarak kullanılmakta olan Atatürk ve Birecik Baraj Göllerinin çevresinde mevcut yerleşim yerlerinden kaynaklanan atık suların alıcı ortama izinsiz anlık yapılan deşarjı bu su kaynaklarımız için kirlilik nedenlerini oluşturmaktadır.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimiz arazi dağılımı bakımından; Türkiye'deki toplam tarım alanının %4,5' una sahip olup, Konya ve Ankara'dan sonra Üçüncü sıradadır. İlimizde sulanan alan yaklaşık 537 bin hektardır. GAP projesi tamamlandığında Şanlıurfa İlinde; 863 bin hektar sulanabilir alan, olarak planlanmıştır. Şanlıurfa ili 2023 yılında ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı 60.442'dir. Türkiye'nin çiftçi sayısının %2,7'sine sahip olup 7. sırada yer almaktadır. 2022 yılında Ülkemizin; Pamuk üretiminin %40,1' i, Buğday üretiminin %5,1'i, Mercimek üretiminin %35,9'u, Arpa üretiminin %1,9'u, Mısır üretiminin %10,2'si, Antep Fıstığı üretiminin %44,7'si ilimizde gerçekleşmektedir. TÜRKİYE PAMUK ÜRETİMİ 2,75 Milyon Ton, Ülkemiz üretiminin % 40,1'i, TÜRKİYE ANTEPFISTIĞI ÜRETİMİ 239,2 Bin Ton, Ülkemiz üretiminin %44,7'si, TÜRKİYE KIRMIZI MERCİMEK ÜRETİMİ 400 Bin Ton, Ülkemiz üretiminin %35,9'u, TÜRKİYE ARPA ÜRETİMİ 8,5 Milyon Ton, Ülkemiz üretiminin %1,9'u, TÜRKİYE BUĞDAY ÜRETİMİ 19,75 Milyon Ton, Ülkemiz üretiminin % 5,1'i, TÜRKİYE MISIR ÜRETİMİ 8,5 Milyon Ton, Ülkemiz üretiminin % 10,2'si'dir.

İlimizde Pamuk, Mısır, Buğday, Mercimek ve Antepfıstığında entegre mücadele çalışmaları yürütülmektedir.

2023 yılında buğdayda 48.179 dekar, antepfıstığında 4.123 dekar, mısırdan 15.119 dekar, pamukta 36.661 dekar ve mercimekte 27.044 dekar alanda entegre mücadele çalışması yapılmıştır. (Şanlıurfa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, 2024)

Veri alınamadığından 2023 yılı Çevre Durum Raporu verileri kullanılmıştır.

B.3.2.2. Diğer

B.4. Denizler

Şanlıurfa ilinin denize kıyısı bulunmamaktadır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Grafik 4 – 2024 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı

(Kaynak, yıl)

Aritma Tesisi	Kaynak	Miktar (m ³)
Merkez İçme Suyu Arıtma Tesisi (Karaköprü-Haliliye-Eyyübiye)	Atatürk Baraj Göleti (Fırat Havzası)	124.058.608
Hilvan İçme Suyu Arıtma Tesisi	Atatürk Baraj Göleti (Fırat Havzası)	6.025.492
Siverek İçme Suyu Arıtma Tesisi	Atatürk Baraj Göleti (Fırat Havzası)	35.000.000

(ŞUSKİ, 2025)

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Şanlıurfa ilinde 3'ü merkez ilçe olmak üzere toplam 5 ilçede içme suyu arıtma tesisinde arıtılan sular şebekeye verilmektedir. (ŞUSKİ, 2025)

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İçme suyu Atatürk Baraj Göletinden temin edilmektedir. (ŞUSKİ, 2025)

B.5.2. Sulama

DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğümüz sorumluluk alanında toplam 364 341 ha alan işletmeye açılmış olup sulanmaktadır. Bu alanın 199 132 hektarı cazibe ile 165 209 hektarı pompaj ile sulanmaktadır. 364 341 ha alanın işletme faaliyetleri; 12 adet Sulama Birliği 307 419 ha), TİGEM (35 017 ha) ve bir kısmı da işletme öncesi devreye alma modeli (21 905 ha) ile işletilmektedir.

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında 131 814 hektar alan salma sulama yöntemi ile sulanmakta olup bu alanda Tek Tek (C), Şuayp (C), GAP (C), Fırat (C), Yukarı Harran (C+P) ve Haktanır (C+P) Sulama Birliği olmak üzere 6 adet sulama birliği tarafından faaliyet gösterilmektedir. Söz konusu cazibeli sulama alanında 2024 yılında toplam 2 860 hm³ su kullanılmıştır. Bölge Müdürlüğümüz sorumluluk alanında sulamadan dönen sular drenaj kanalları yardımıyla drene edilip ana tahliye kanalına aktarılmaktadır. Ana tahliye kanalı suyu ise ülke sınırı dışına iletilmektedir.

B.5.2.2. Damla, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında 175 605 hektar alan yağmurlama ve damla sulama yöntemleri ile sulanmak üzere projelendirilmiş olup sulama alanı olup bu alanda Atatürk Barajı (P), Tatarhöyük (P), Topçu Gündaş (P), Güzelyurt (YAS), Cullap (C+P), Haktanır (C+P) Sulama Birliği olmak üzere 6 adet sulama birliği, TİGEM (35 017 ha) ve 21 905 ha alan işletme öncesi devreye alma modeli ile firmalarca işletilmektedir. Devredilen sulama alanında 2024 yılında toplam 3 668 hm³ su kullanılmıştır.

DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında sulamadan dönen sular drenaj kanalları yardımıyla drene edilip ana tahliye kanalına aktarılmaktadır. Ana tahliye kanalı suyu ise ülke sınırı dışına iletilmektedir.

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

OSB ADI	KAYNAK	YIL	TÜKETİM
ŞANLIURFA OSB	ŞEBEKE (BELEDİYE)	2024	4.531.285

2024 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı
(Şanlıurfa OSB 2024)

Geri dönüşüm suyu ve soğutma suyu kullanılmamaktadır. Tüm atık sular Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Atık Su Arıtma Tesisinde arıtıldıktan sonra kuru dere olan Dana Deresi'ne deşarj edilmektedir. SKHKKY “Tablo 19.Karışık endüstriyel atık suların alıcı ortama deşarj standartları küçük ve büyük organize sanayi bölgeleri ve sektör belirlemesi yapılamayan diğer sanayiler” tabidir.

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

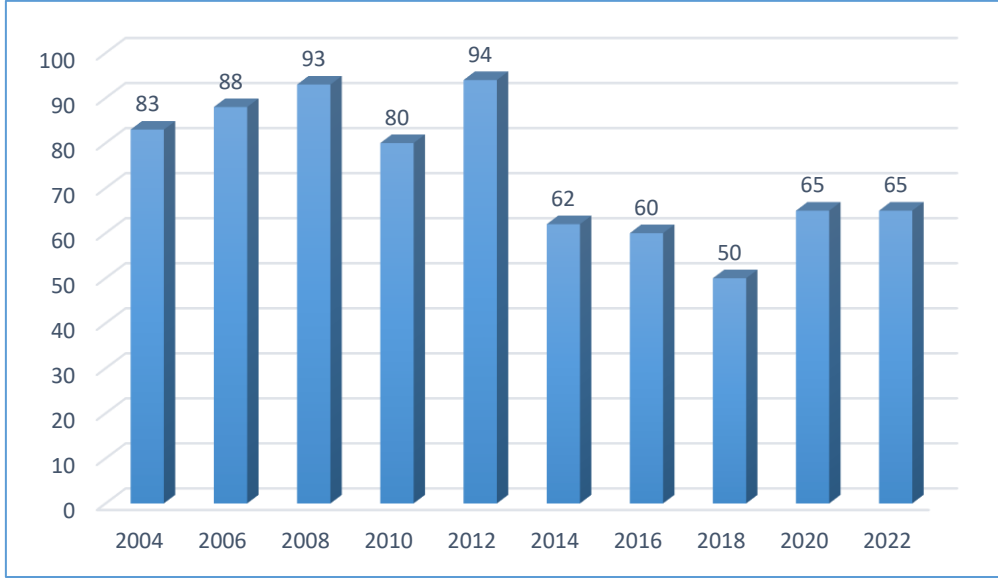
DSİ GAP 15. Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında ana su kaynağı olan Atatürk Barajında enerji tesisi mevcut olup toplam kurulu gücü 2405 MW'tır. Yıllık ortalama enerji üretimi 8100 GWh/yıl, santral kapasitesi 1746,4 m³/s, uygulamada maksimum yatak kapasitesi 16.8000 m³/s'dir.

B.5.5. Rekreatyönel Su Kullanımı

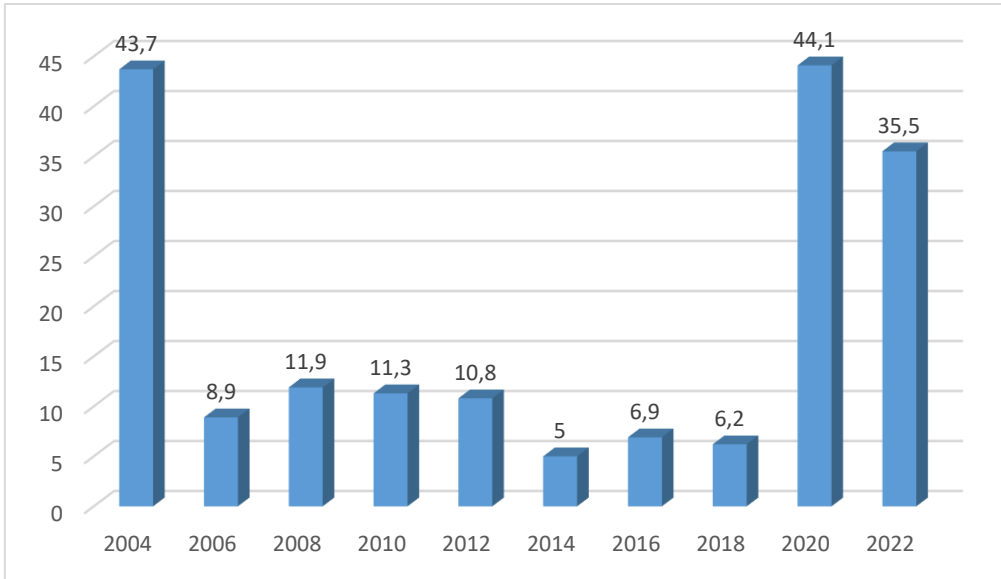
2024 yılında park ve bahçeler için verilen su miktarı 12.376.670 m³
(ŞUSKİ, 2025)

B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri

Grafik 5 – Yıllar bazında kanalizasyon şebekesi tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam nüfusa oranı
(TÜİK, 2025)

Grafik 6 – Yıllar bazında atıksu arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye nüfusunun toplam belediye nüfusuna oranı
(TÜİK, 2025)

Çizelge 17 – 2024 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(ÇŞİDİM, 2025)

Yerleşim Yerin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası	Deniz Deşarjı (var/yok)	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/yıl)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İl Merkezi	Şanlıurfa	X				X		144.833	var	144.833		yok	1.000.000	9.000
İlçeler	Akçakale	X				X		8.232	var	8.232		yok	100.00	1
	Bozova	X					X	2.500	yok	2.500		yok	2024 verisi yok	2024 verisi yok
	Hilvan	X				X		3000	var	3000		yok	150.00	1.500
	Siverek	X				X		17.582		17.040		yok	300.000	3.000
	Halfeti	X				X		1000		1000		yok	Verisi yok	Verisi yok
	Birecik		X											
	Ceylanpınar		X											
	Harran		X											
	Suruç		X											
	Viranşehir		X											

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge 18 – 2024 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu
(ÇŞİDİM,)

OSB/Serbest Bölge/Sanayi Sitesi Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Şanlıurfa Merkez OSB	Faaliyette	4.000	Yok	Fiziksel+ Kimyasal+ Biyolojik	700 (2023 verisi kullanılmıştır.)	Dere
Viranşehir OSB	Faaliyette	250	Yok		Veri yok	Kuru dere
Siverek OSB	Faaliyette değil	-	Yok	Fiziksel+ Biyolojik	-	
Şanlıurfa Birecik OSB	Faaliyette değil	-	Yok		-	

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözülmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

Çizelge 19 – 2024 yılı itibariyle münferit sanayiye ait atıksu arıtma tesisi (AAT) sayısı
(ÇŞİDİM, 2025)

Tesis Statüsü	Toplam Tesis Sayısı	AAT’si Olan Tesis Sayısı
Üretim Sektörü/Sanayi Tesisi	43	34
Turizm Tesisi veya Site Yönetimi	2	1
Diğer	8	6

B.6.3. Düzenli Depolama Tesislerinde Oluşan Sızıntı Sularının Yönetimi

Merkez Katı Atık Düzenli Depolama Sahamızda sızıntı suyu toplama havuzu bulunmaktadır. Sızıntı suyu arıtma tesisi henüz bulunmamaktadır ancak plan aşamasındadır.

B.6.4. Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanılması veya Bertarafı

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanım alanları, (kentsel yeniden kullanım, tarımsal yeniden kullanım, endüstriyel yeniden kullanım, çevresel/ekolojik yeniden kullanım (yüzey ve yeraltı suyu besleme, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb.) yeniden kullanım), başka bir tesise su kaynağı diğer yeniden kullanım (genel temizlik, yangın suyu, gri su (tuvaletlerde yeniden kullanım) maden ve hazır beton endüstrilerinde toz kontrolü/ saha sulama suyu) sayılabilir.

SKKY'nin Geçici 10 uncu maddesi gereğince Şanlıurfa ili merkez atıksu arıtma tesisi çıkış sularının tarımsal sulamada kullanılması için "Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanımına İlişkin Fizibilite Raporu"nun hazırlanarak Bakanlığımıza sunulmuş olup, söz konusu rapor Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Çizelge 20 – 2024 yılı itibariyle yeniden kullanılan veya bertaraf edilen arıtılmış atıksu durumu
(ÇŞİDİM, 2025)

ARITILMIŞ ATIKSULARIN YENİDEN KULLANILMASI VEYA BERTARAFI								
Alıcı Ortama Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kanalizasyona Deşarj Edilen (m ³ /yıl)	Kentsel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Tarımsal Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Endüstriyel Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Çevresel/Ekolojik Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	Başka Bir Tesise Su Kaynağı (m ³ /yıl)	Diğer Yeniden Kullanım (m ³ /yıl)	TOPLAM (m ³ /yıl)
67.252.440	30.000	0	0	471.888	22.750	0	0	67.777.023

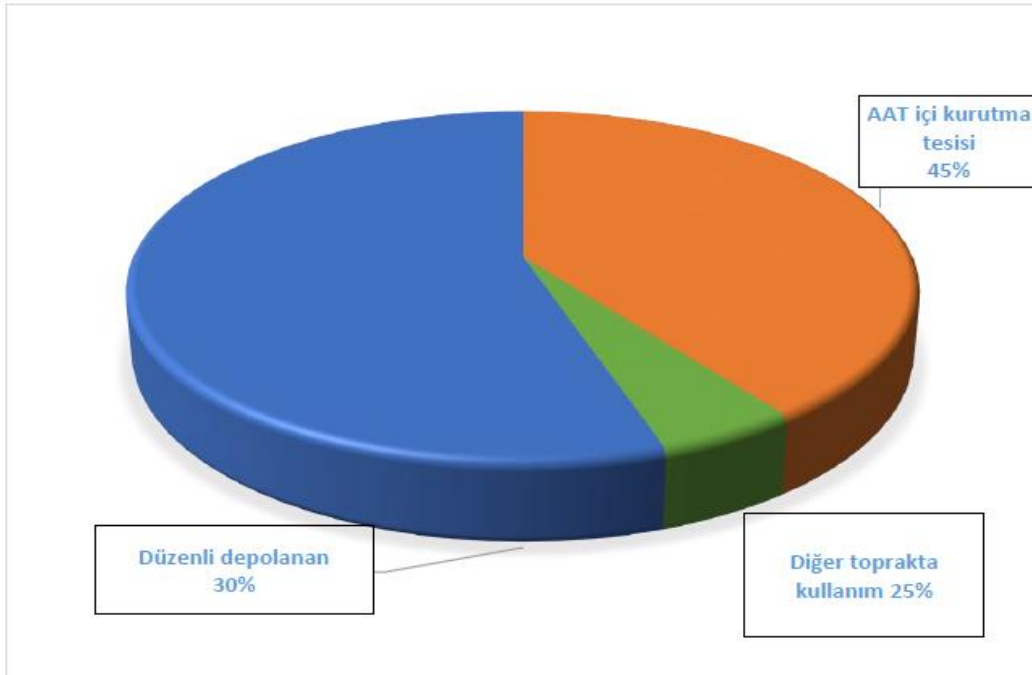
B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirilenmiş Sahalar

İlimizde 2024 yılı içerisinde Kirilenmiş Sahalar Bilgi Sistemi üzerinden; Girilen Ön faaliyet Bilgi Formları: 9, Onaylanan 4.
(ÇŞİDİM, 2025)

B.7.2. Arıtma Çamurlarının Yönetimi

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurları solar veya termal kurutma sistemleri ile kurutulurken gerekli izinler alınmasına müteakip ilgili parsellerde organik gübre olarak kullanılmakta, sanayiden kaynaklanan arıtma çamurları ise lisanslı yakma tesisinde bertaraf edilmektedir.
(ÇŞİDİM, 2025)

Grafik 7 - 2024 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(ŞUSKİ, 2025)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

İlimiz genelinde yapılan izlemelerde henüz faaliyetine son verilerek doğaya yeniden kazandırma planlarını işleme almış olan işletme bulunmamaktadır.
(ÇŞİDİM, 2025)

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler ile Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge 21 – 2024 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(tarimorman.gov.tr, 2025)

Bitki Besin Maddesi	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	147.722	
Fosfor	57.357	
Potas	1.704	
TOPLAM	206.783	

Çizelge 22 -2023 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(tarimorman.gov.tr, 2025)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler		698.267	
Herbisitler		534.015	
Fungisitler		516.770	
Rodentisitler + Mollussisit		6	
Akarisitler		50.250	
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer (bitki aktivatörü+bitki gelişim düzenleyici+böcek cezbedici+fumigant+nem atisit		7.050	
TOPLAM		1.806.358	

2024 yılına ait veri bulunmadığından 2023 yılı verileri tabloya girilmiştir.

Çizelge 23 - 2024 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları*

(Kaynak, yıl)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)

*Veri bulunmamaktadır..

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

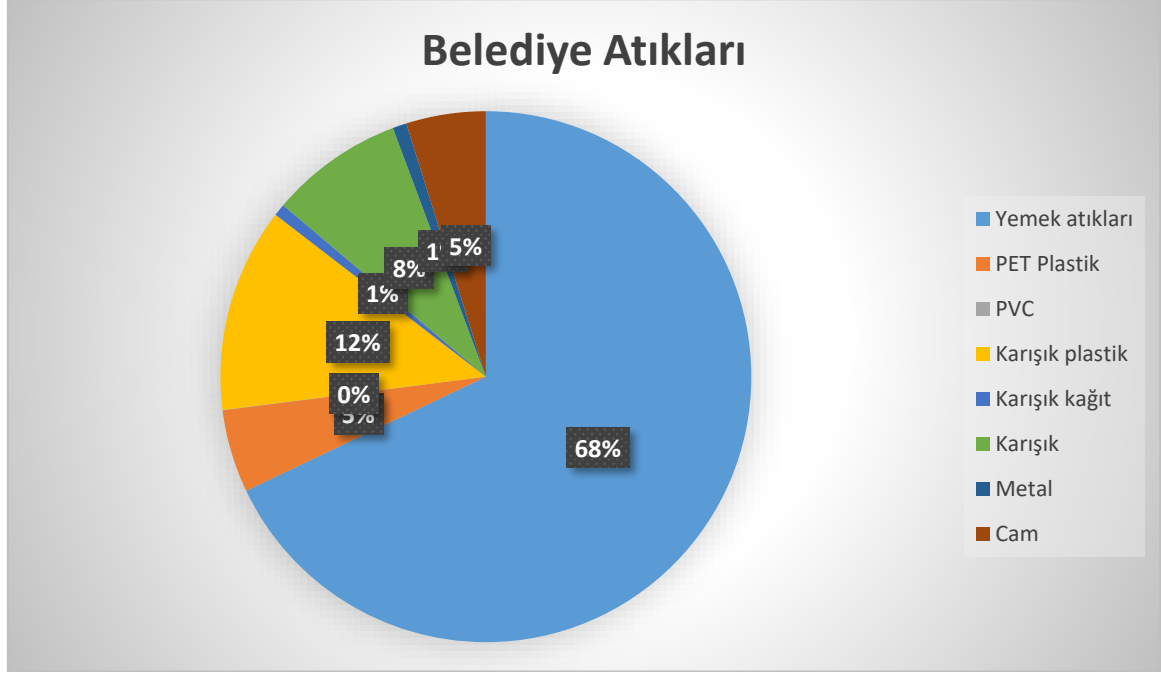
İlimiz genelinde içme ve atıksu hizmetleri verilmektedir. Bu amaçla 1 adet merkez içme suyu arıtma tesisi, ilçelerde ise toplam 4 adet atıksu arıtma tesisi (Akçakale, Hilvan, Siverek, Bozova) aktif olarak işletimi yapılmaktadır. Diğer ilçelerimizde içme suyu arıtma tesisi yapımı konusunda (Birecik, Ceylanpınar, Suruç, Viranşehir, Halfeti, Harran) çalışmalar devam etmektedir.

Kaynaklar

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
- Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- DSI
- Şanlıurfa Büyükşehir/Belediye Başkanlığı
- Şanlıurfa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü
- <https://sim.csb.gov.tr/>
- [İl Düzeyinde BKU Kullanım Miktar 2023.pdf \(tarimorman.gov.tr\)](#)

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları

Grafik 8 – 2024 yılı itibariyle Belediye atık karakterizasyonu
(Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Çizelge 24 – 2024 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

Büyükşehir/İl/ilçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi / İlçe Belediyeleri/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Birlik Üyesi Olmayan İlçe Belediyeleri	Nüfus	Toplanan Atık Miktarı (ton/gün)		Sıfır atık yönetim sistemi çerçevesinde kaynağında ayrı toplanan Atık Miktarı (ton/gün)	Tesis İşletmecisi (*) (Belediye (B), Özel Sektör (OS), Belediye Şirketi (BŞ))*	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi Türü				
				Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Düzenli Depolama Öncesi Yapılan Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon, ATY vb.)	Atık Yakma	Depo Gazından Enerji Üretimi	Diğer
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	Büyükşehir Belediyesi		2.272.554	1.197	1.295		OS	+			40.126.982,3	
İl Geneli												

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları

Çizelge 25– 2024 yılı itibariyle hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları yönetimi*
(Kaynak, yıl)

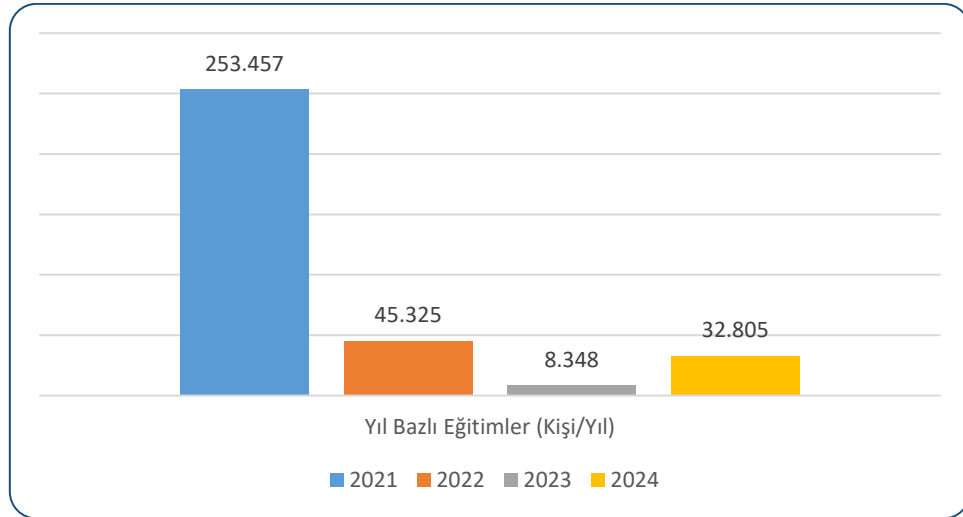
Belediye Adı	Üretilen İnşaat /Yıkıntı Atığı Miktarı (m³/yıl)	Ortaya Çıkan Hafriyat Toprağı Miktarı (m³/yıl)	İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Yönetimi				Hafriyat Toprağı Yönetimi	
			Geri Kazanım Tesisi Adı	Geri Kazanım Tesisi Adresi	Düzenli Depolama Tesisi Adı	Düzenli Depolama Tesisi Adresi	Döküm Sahası Adı	Döküm Sahası Adresi
İl Geneli (Toplam)								

*Veri bulunmamaktadır..

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

C.3.1. Eğitimler

2024 yılında Sıfır Atık kapsamında il genelinde 32.805 kişiye eğitim verilmiştir.

Grafik 9 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge 26– 2024 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri/ Mobil Atık Getirme Merkezleri
(Sıfır Atık Bigi Sistemi, Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2025)

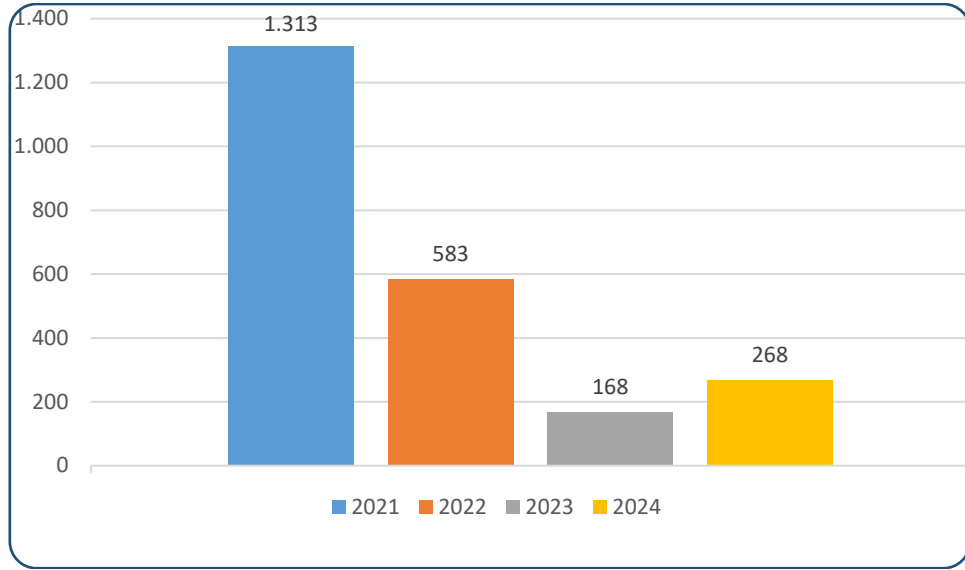
Atık Getirme Merkezi (AGM) /Mobil AGM	Belediye/AVM	Atık Getirme Merkezi Sayısı	AGM Alan Bilgisi(m²)	Toplanan Atık Grupları
Atık Getirme Merkezi	Haliliye Belediyesi	1	1030	14
Mobil Atık Getirme Merkezi	Haliliye Belediyesi	10		8

Mobil Atık Getirme Merkezi	Haliliye Belediyesi	2		Kağıt, metal, plastik, pil, bitkisel atık yağ, atık ilaç
----------------------------	---------------------	---	--	--

C.3.3. Temel seviye Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı

Çizelge 27 – 2024 yılı itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan il genelindeki bina/yerleşkelerin sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

Kurum Türü	Sıfır Atık Belgesi Alan Bina/Yerleşke Sayısı
300 Ve Üzeri Konuta Sahip Siteler	0
Akaryakıt istasyonları ve Dinlenme Tesisi	9
Alışveriş Merkezi	0
Belediye	0
ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	1
ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Sanayi Tesisi	21
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	0
Diğer	64
Eğitim Kurumu ve Yurtlar	61
Havalimanı	0
İl Özel İdaresi	0
İş merkezi ve Ticari Plaza	0
Kafeterya ve Restoranlar	2
Kamu Kurum ve Kuruluşu	41
Kargo şirketleri	2
Konaklama İşletmeleri	21
Laboratuvarlar, hukuk büroları, dernek, kooperatif, çevre danışmanlık firmaları ve meslek kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar	0
Liman	0
Mesafeli Sözleşmeler Yönetmeliği kapsamında ambalajlı ürün satışı yapan yerler	0
Organize Sanayi Bölgesi	0
Sağlık Kuruluşu	10
Serbest Bölge, Sanayi Siteleri	0
Tren ve Otobüs Terminali	0
Zincir Marketler	36
Toplam Sayı	268

Grafik 10 – Yıllar itibariyle temel seviye sıfır atık belgesini alan bina/yerleşke sayısı
(Sıfır Atık Bilgi Sistemi, 2025)

C.4. Ambalaj Atıkları

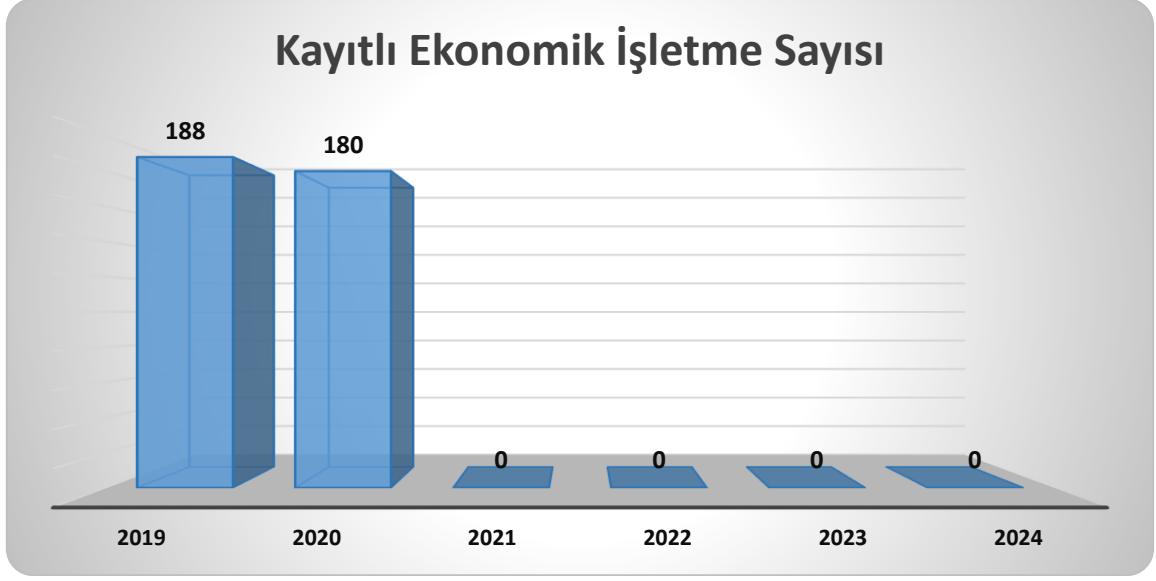
Çizelge 28 –2021 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi)

Ambalaj Cinsi	Beyan Edilen Ambalaj Atığı Miktarı
Plastik	111.533
Metal	1.200
Kompozit	-
Kağıt Karton	467.813
Cam	950
Ahşap	228.760
Karışık	545.338
Tekstil	9.034
Toplam	1.364.628

Ambalaj atıkları bilgi sistemine erişim sağlanamadığından istatistik veriler alınamamıştır.2021 yılı raporunun verileri kullanılmıştır.

Çizelge 29 - Kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2025)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	Ambalaj bilgi sisteminde çalışma olması sebebiyle 2024 yılı verileri girilememiştir.
Ambalaj Üreticisi Sayısı	
Tedarikçi Sayısı	

Grafik 11 – Yıl bazında kayıtlı ekonomik işletme sayısı*

(Kaynak, yıl)

*Ambalaj bilgi sisteminde çalışma olması sebebiyle 2024 yılı verileri girilememiştir.

İlimizde 2024 yılında kayıt altına alınan (GFB ve/veya çevre lisansı alan) firma sayıları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Çizelge 30 – 2024 yılında kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı

(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesis (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
1	-	1	-

Çizelge 31 - 2024 yılında ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı

(e-İzin Uygulaması, 2025)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesis (GKT) Sayısı Toplam*	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
5	3	-	1	1	-	-	-

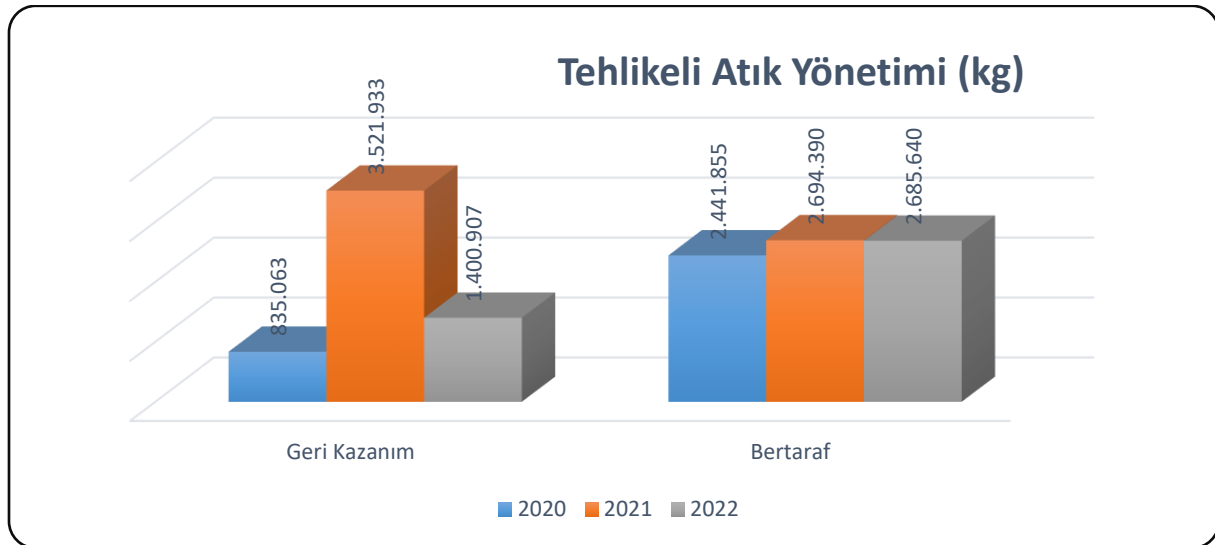
*Bir geri kazanım tesisi birden fazla ambalaj atığı işleyebileceğinden toplam Geri Kazanım Tesis Sayısı farklı olabilir.

İlimizde yıl bazında kayıt altına alınan (GFB ve/veya çevre lisansı alan) firma sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Grafik 12 – Yıl bazında bulunan ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(e-izin uygulaması, 2025)

C.5. Tehlikeli Atıklar

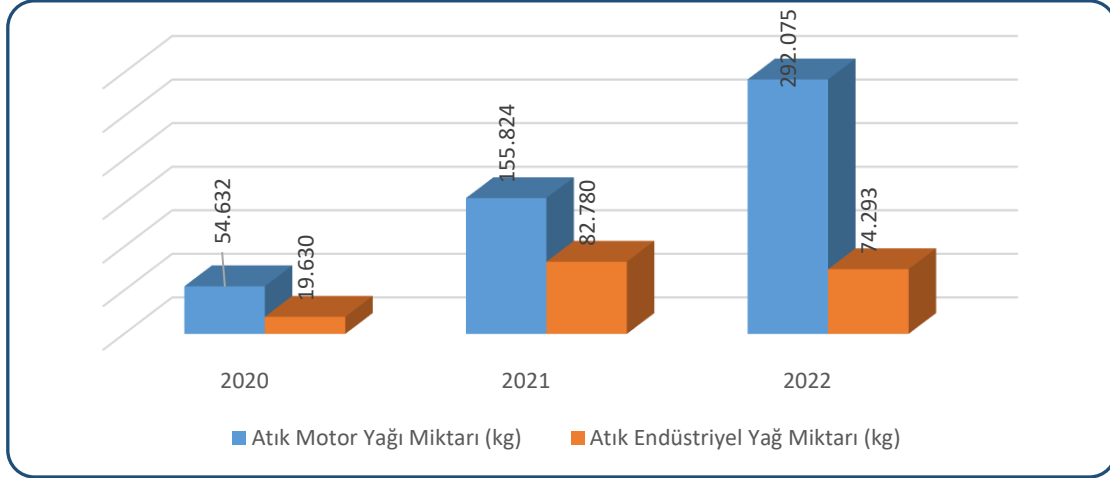

Grafik 13 – 2022 yılı Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

Çizelge 32 -2022 yılında atık işleme yöntemine göre tehlikeli atık miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (kg)
Geri Kazanım (R)	1.379.957
Bertaraf (D)	2.685.640

C.6. Atık Yağlar

Grafik 14 – Yıllar itibariyle ilinde atık madeni yağ miktarları & (Atık Yönetim Uygulaması)

Çizelge 33 – 2022 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Geri kazanım* (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (kg)	Stok (kg)
364.269	2.099	-	330

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

Çizelge 34 – Yıllar itibariyle atık akü ve pil miktarı (kg)* (Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

2018	2019	2020	2021	2022
17.256	22.813	342.654	487.092	627.674

***Atık kodları:**

160601 Kurşunlu piller ve akümülatörler

160602 Nikel kadmiyum piller

160603 Cıva içeren piller

160604 Alkali piller (16 06 03 hariç)

160605 Diğer piller ve akümülatörler

160606 Piller ve akümülatörlerden ayrı toplanmış elektrolitler

200133 16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler

200134 20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

02/04/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağların atık üreticileri tarafından Atık Beyan Sistemine gerçekleştirilen beyanlardan elde edilen miktarı ifade etmektedir.

Çizelge 35 –2022 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(E-İzin, 2025, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis Sayısı ¹	Bitkisel Atık Yağ Miktarı (kg)		Lisans Alan Geri Kazanım Tesis Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
0	30.596	0	0

Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri Dahil

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

Çizelge 36 –2024 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler

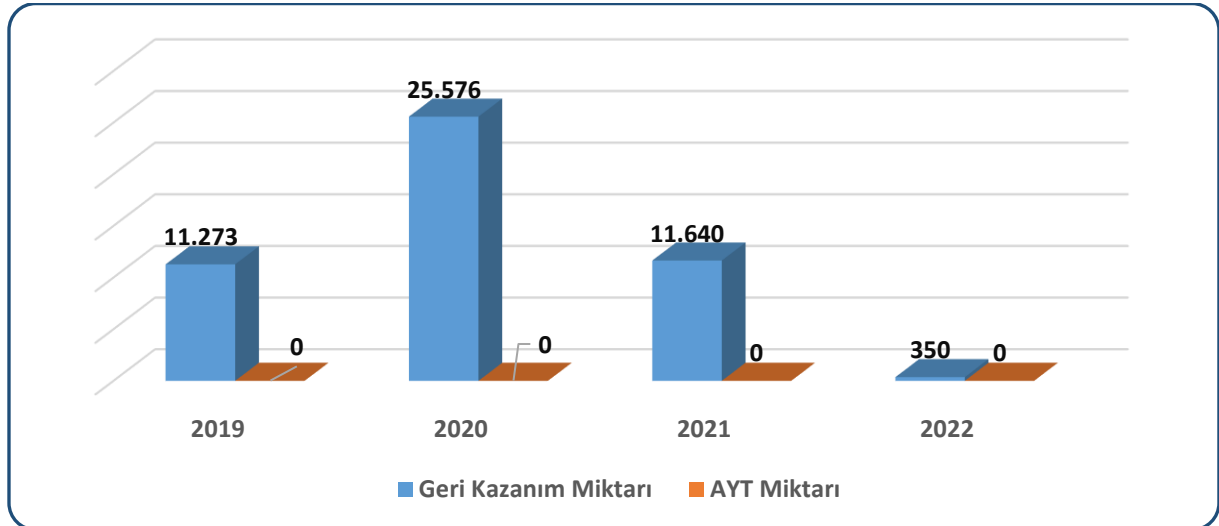
(e-izin sistemi, 2025)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
0	0	0	0	0	0

Çizelge 37 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi, 2025)

	2019	2020	2021	2022
Geri Kazanım Miktarı	11.273	25.576	11.640	350
AYT Miktarı	0	0	0	0

Grafik 15 – Yıllar itibariyle beyan edilen ÖTL miktarları (ton/yıl)

(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi)

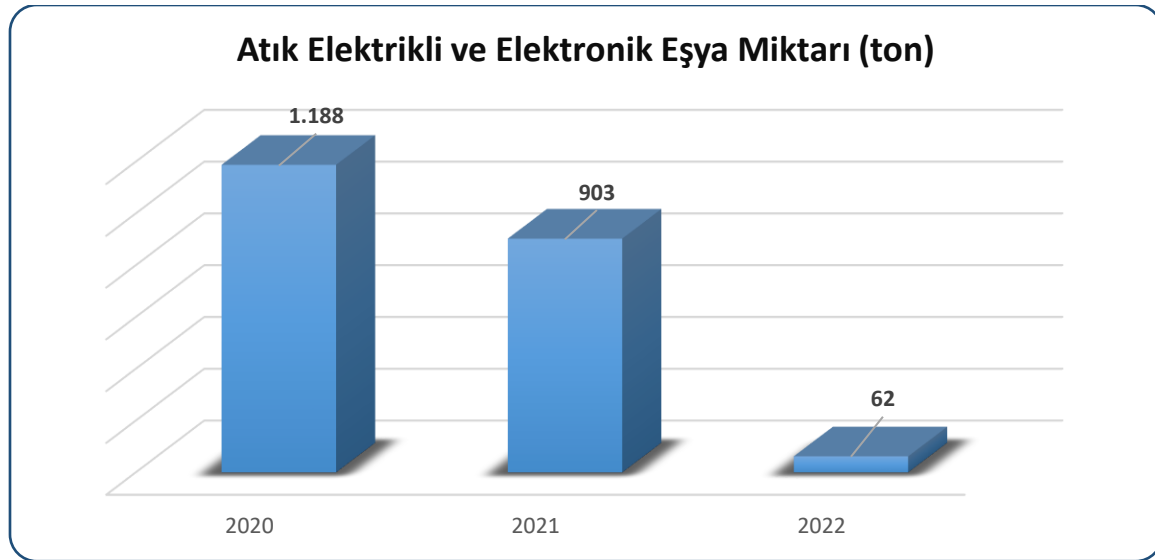
C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

Ulusal strateji ve politikalarımızda göz önünde bulundurularak ülkemiz mevzuatının Avrupa Birliği mevzuatları olan 2012/19/EU, WEEE Direktifine uyumu çerçevesinde “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik”, 2011/65/EU, RoHS II Direktifine

uyumu çerçevesinde “Elektrikli ve Elektronik Eşyalarda Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Kısıtlanmasına İlişkin Yönetmelik” olmak üzere iki ayrı yönetmelik düzenlenmiştir. Bahse konu yönetmelikler 26/12/2022 tarihli ve 32055 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olup 1/2/2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelikte yapılan düzenleme ile;

- 1/1/2024 tarihine kadar bu yönetmeliğin Ek-1/A’sında yer alan kategorilere dahil olan (büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor ekipmanları, tıbbi cihazlar, izleme ve kontrol aletleri ve otomatlar) elektrikli ve elektronik eşyaları
- 1/1/2024 tarihinden sonra Ek-2/A’sında yer alan kategorilerde sınıflandırılan (sıcaklık değişim ekipmanları, ekranlar, monitörler ve 100 cm²’den büyük yüzeyi olan ekrana sahip ekipmanlar, lambalar, büyük ekipmanlar (en az bir dış boyutu 50 cm’den büyük ekipmanlar), küçük ekipmanlar (50 cm’den büyük dış boyutu olmayan ekipmanlar), bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları (50 cm’den küçük dış boyutu olan ekipmanlar)) tüm elektrikli ve elektronik eşyaları, kapsar.

Grafik 16 - Yıllar itibariyle beyan edilen atık elektrikli ve elektronik eşya miktarları (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi*)

İlimizde AEEE işleyen tesis mevcut değildir. (Atık Yönetim Uygulaması, 2025)

Çizelge 38– 2024 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar
(Kaynak, yıl)

AEEE'nin Biriktirildiği Atık Getirme Merkezleri ve Mobil Atık Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Biriktirildiği Transfer Noktası Sayısı	AEEE İşleme Tesisi Sayısı	Atık Getirme Merkezlerinde, Mobil Atık Getirme Merkezlerinde ve Transfer Noktalarında Biriktirilen AEEE Miktarı (ton)	İşlenen AEEE Miktarı (ton)

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

Çizelge 39 –Şanlıurfa İlinde yer alan ÖTA Tesis sayısı (Adet)
(e-izin sistemi, 2025)

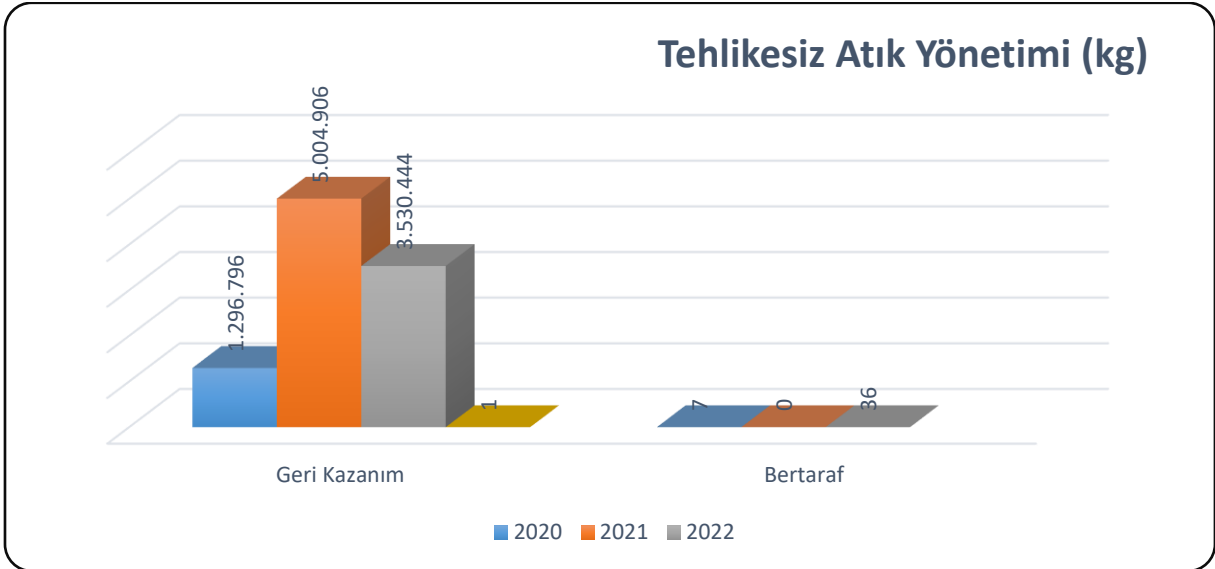
ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı
	1	

Çizelge 40– Yıllar itibariyle teslim alınan ÖTA miktarı (adet)*
(Ömrünü Tamamlamış Araçlar Bertaraf Takip Sistemi, Yıl)

20....	20....	20....	20....	20....	20....	20....

*Veri bulunmamaktadır.

C.12. Tehlikesiz Atıklar

Grafik 17– 2022 Yılı Atık Yönetim Uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikesiz atık yönetimi
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi)

Çizelge 41 –2022 Yılı tehlikesiz atıkların miktarı ve bertaraf edilmesi ile ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	MİKTARI (Kg)
Geri Kazanım (R)	3.530.444
Bertaraf (D)	36

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

İlimizde demir çelik sektörü mevcut değildir.

Çizelge 42 – 2024 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi*
(Kaynak, yıl)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi

*Veri bulunmamaktadır.

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır.

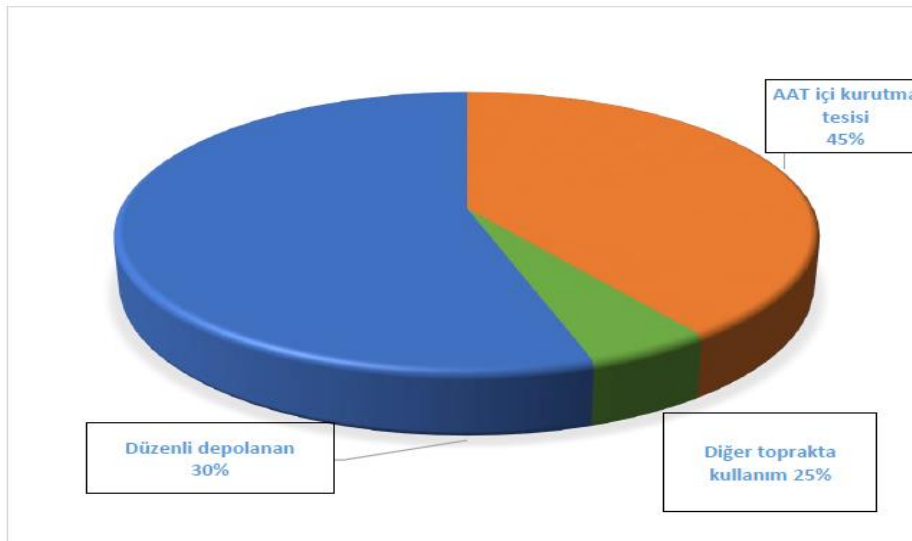
Çizelge 43- 2024 yılı termik santrallerde kullanılan kömür, oluşan cüruf ve uçucu kül miktarı*

(Kaynak, yıl)

Toplam Tesis sayısı	Kullanılan Kömür Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Uçucu Kül Miktarı (ton/yıl)	Oluşan Cüruf (ton/yıl)

*Veri bulunmamaktadır.

C.12.3 Atıksu Arıtma Çamurları

Grafik 18-2024 yılında belediyeden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi
(ŞUSKİ, 2025)

C.13. Tıbbi Atıklar

Çizelge 44 – 2024 yılında il sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Kaynak, yıl)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atık Taşıma araç sayısı		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi			Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma	
	Var	Yok	Özel	Kamu	ton/yıl	Yakma	Sterilizasyon + Düzenli Denolama	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi	X		3 adet		2.731 ton 843 kg		X	X		Şanlıurfa

Çizelge 45 - Yıllara göre tıbbi atık miktarı

(Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	1.078,333	717,627	1.358,038	1.930,151	2.498,003	2.675,104	2.057,577

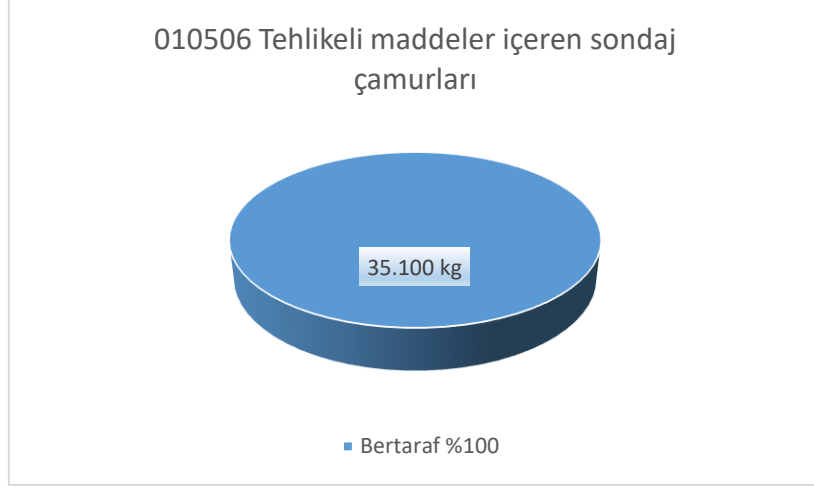
C.14. Maden Atıkları

İlimizde maden zenginleştirme tesisi bulunmamakla birlikte 2024 yılında Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının faaliyetlerinden kaynaklanan 35.100 kg 010506 atık kodlu Tehlikeli maddeler içeren sondaj çamurları ve diğer sondaj atıkları bertaraf edilmek üzere lisanslı bertaraf tesisine gönderilmiştir.

Çizelge 46 – 2024 yılında maden zenginleştirme tesislerinden kaynaklanan atık miktarı*
(Kaynak, yıl)

İşlenen Cevherin Adı	Cevher İşleme Prosesi	Toplam Tesis Sayısı	Zenginleştirme Atığı Miktarı (ton/yıl)	Kategori A Tesis Sayısı	Kategori B Tesis Sayısı

*Veri bulunmamaktadır.

Grafik 19 – 2024 yılında madencilikte proses atıklarının bertarafı
(ŞÇŞİDİM, 2025)

Yıl	Maden Atık Depolama Tesisleri (Atık Barajı, Yığın Liçi, Asit Üreten Pasa Depolama Alanı) Sayısı	İnert Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı	Kapatılmış ve Rehabilit Edilmiş Maden Atık Depolama Tesisleri Sayısı (Atık Barajı, Yığın Liçi (Özütlemesi), Pasa Depolama Alanı)	Terkedilmiş Maden Atık Depolama Sahaları Sayısı (Atık Barajı, Pasa Depolama Alanı)

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Çizelge 47 – 2024 yılı itibariyle bulunan atık işleme tesisi sayısı
(e-izin sistemi, 2025)

Düzenli Depolama Tesisleri Sayısı (1. Sınıf)	-
Düzenli Depolama Tesisleri Sayısı (2. Sınıf)	-
Düzenli Depolama Tesisleri Sayısı (3. Sınıf)	-
Atık Yakma ve Beraber Yakma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Mekanik Ayırma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyokurutma	-
Biyobozunur Atık İşleme-Biyometanizasyon	1
Biyobozunur Atık İşleme-Kompost	-
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri ve Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri	-
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	-
Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama Alanı Sayısı	1
Ömrünü Tamamlamış Araç İşleme Tesisleri Sayısı	-
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisleri Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisleri Sayısı	17
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisleri Sayısı	-

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Yeniden Kullanıma Hazırlama Tesisi	-
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Transfer Noktaları	-
Maden Atığı Bertaraf Tesisi Sayısı	-
Atık Yağ Rafinasyon Tesisi Sayısı	1
Atık Yağ Transfer Noktaları	1
PCB Arındırma Tesisleri	-
Toplama Ayırma Tesisi	2
1. Tip Toplama Ayırma Tesisi	-
2. Tip Toplama Ayırma Tesisi	1
3. Tip Toplama Ayırma Tesisi	-

Kaynaklar

Atık Yönetim Uygulaması/Atık Beyan Sistemi
Ambalaj Bilgi Sistemi
e-izin sistemi

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

“Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında tehlikeli maddeleri bulunduran ya da bulundurması muhtemel kuruluşlar Yönetmeliğin bildirim maddesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Entegre Çevre Bilgi Sistemi altında çalışan BEKRA Bildirim Sistemine bildirimlerini yapmakla ve üst seviyeli kuruluşun işletmecisi Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Bakanlığımız tarafından yayımlanan Büyük Endüstriyel Kazalarda Uygulanacak Dâhili Acil Durum Planları Hakkında Tebliğde belirtilen hususları dikkate alarak bir dâhili acil durum planı hazırlamak, kuruluştaki bulundurmak ve BEKRA Bildirim Sistemine yüklemekle yükümlüdür.

Çizelge 48 – 2024 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(ÇŞİDİM, 2025)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	0
Üst Seviye	0
TOPLAM	0

Çizelge 49 – 2024 yılında BEKRA denetimi yapılan kuruluş sayısı

KURULUŞ	DENETİM SAYISI
Alt Seviye	0
Üst Seviye	0
Kapsam Dışı	26
TOPLAM	26

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz BEKRA bildirim sistemine kayıtlı kuruluş bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- BEKRA Bildirim Sistemi ve E-Denetim Uygulaması

D. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ ÇALIŞMALARI

D.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ (PGD)

97/9196 Sayılı Türk Ürünlerinin İhracatının Artırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin Karar ile Ticaret Bakanlığı koordinatörlüğünde yayınlanan Ulusal PGD Strateji Belgesi uyarınca, Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grupları hazır beton, yapı malzemeleri ve katı yakıtlardır. Bu ürün gruplarından katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimleri 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yayımlanan ikincil mevzuat kapsamında gerçekleştirilmektedir. Yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi çalışmalarına dair tüm veriler üçer aylık dönemlerle değerlendirilmekte ve Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda yıllık olarak yayınlanan Ulusal PGD Raporuna kaynak teşkil etmektedir.

İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerine ilişkin veriler aşağıdaki çizelgede verilmektedir.

Çizelge 50– 2024 yılında Katı Yakıtlara Ait Piyasa Gözetimi ve Denetimi

	PGD Sayısı (Adet)	PGD Miktarı (Ton)	İdari Yaptırım Miktarı (TL)
İl Müdürlüğü	4	2.114,96	-
Yetki Devri Yapılan Kurum	-	-	-

(ÇŞİDİM, 2025)

D.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri İl Müdürlüğümüz tarafından gerçekleştirilmekte olup yetki devri yapılan kurum/kuruluş bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü

E. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

E.1. Flora

Doğa Koruma ve Milli Parklar 3. Bölge Müdürlüğünce 2016-2018 yılları arasında gerçekleştirilen “Şanlıurfa İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” sonucunda; yapılan literatür ve arazi çalışmaları ile İl genelinde 860 damarlı (Vasküler) bitki taksonu tespit edilmiştir.

Şanlıurfa İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter Projesinde tespit edilen damarlı bitki taksonlarının Latince ve Türkçe isimleri ile IUCN durumlarına ilişkin tür tablosu aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 51-Damarlı Bitkiler

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizm	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alkanna hirsutissima - Tüylü Havaciva	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Myosotis refracta - Yünlü Kuşgözü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis pulchra - Zarif Kısıks	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phlomis kurdica - Gubel	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Malabaila secacul - Davarotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Descurainia sophia - Sadırotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orchis coriophora - Pirinççiçeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Chrozophora tinctoria - Siğilotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum perforatum - Kantaron	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera semicana - Kıvrım	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tripleurospermum parviflorum - Beybunik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crataegus azarolus - Müzmüldek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis kotschyana - Halep Korungası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma gigantea - Koca Emcek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dioscorea communis - Dolanbaç	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver clavatum - Şıkşık	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hedypnois rhagadioloides - Sünnetlice	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sonchus asper - Eşekgevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Michauxia campanuloides - Keşir	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Artemisia squamata - Karabenek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aethionema heterocarpum - Çarşakgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene aegyptiaca - Ballica	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum tenue - Cılız Sığırkuyruğu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia viridis - Zarif Şalba	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valeriana dioscoridis - Çobanzurnası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium molle - Yumuşak İtır	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium rotundifolium - Helilok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arabis alpina subsp. brevifolia - Kazteresi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gagea chlorantha - Güvercin Çiğdemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Jasminum fruticans - Boruk	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anarrhinum orientale - Süpürgeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Muscari comosum - Morbaş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia tauri - Güney Sümbülü	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Capparis spinosa - Kebere	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Stachys cataonica - Bodur Karabaş	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scilla mesopotamica - Hoş Sümbül	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linum strictum var. spicatum - Tok Ketan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crupina crupinastrum - Gelindöndüren	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Carduus pycnocephalus subsp. albidus - Soymaç	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Melica persica subsp. inaequiglumis - Acem İnciotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ballota saxatilis - Nemnemotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cardamine impatiens - Sultan Kodimotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium spumosum - Kese Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium stellatum var. stellatum - Yıldız Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ephedra foeminea - Borotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Taraxacum sintenisii - Urfa Çıtlığı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus strictus var. strictus - Dimisok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fibigia clypeata subsp. clypeata - sikkeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Microthlaspi perfoliatum - Giyle	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Umbilicus luteus - Sarı Göbekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris persica - Buzala	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erodium cicutarium subsp. cicutarium - İğnelik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Picnomon acarna - Kılçık diken	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Micromeria myrtifolia - Boğumluçay	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anemone coronaria - Manisalâlesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Parietaria judaica - Duvarfesleğeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Plantago lanceolata - Damarlıca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lamium amplexicaule var. amplexicaule - Baltutan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ficus carica subsp. rupestris - İncir	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Echium italicum - Kurtkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Adiantum capillus-veneris - Baldırıkara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gynandrisis sisyrinchium - Keklik Çiğdemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Prosopis farcta - Çediotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Reseda lutea - Muhabbet Çiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rhus coriaria - Sumak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Jasminum officinale - Yasemin	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia hybrida - Melez Bakla	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Biscutella didyma - Çitçitotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus asiaticus - Şakayıklâlesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Draba verna - Çırçırotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Calendula arvensis - Portakal Nergisi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Saxifraga cymbalaria - Sarı Taşkıran	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus stachydifolius - Leksiotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lagoecia cuminoides - Pülüskün	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crocus cancellatus - Gözenek	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Stipa holosericea - Dirgen Kılaç	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nerium oleander - Zakkum	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eryngium campestre - Kırşenet	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia ceratophylla - Tarak Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia palaestina - Sürmeli Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia syriaca - Çevlikotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia spinosa - Yabani Adaçayı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hedera helix - Duvar Sarmaşığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Biarum carduchorum - Kardi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gentiana olivieri - Afat	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Matthiola longipetala subsp. bicornis - boynuzlu şebboy	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gagea reticulata - Ağ Yıldızı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Muscari caucasicum - Arap Sümbülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pistacia vera - Antep Fıstığı	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Glaucium corniculatum - Çömlekçatlatan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orchis collina - Tepe Salebi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum capitatum var. capitatum - Bantof	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gypsophila viscosa - Sadırlı Çöven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Moltkia coerulea - Mavi Kesen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ammi visnaga - Hiltan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vincetoxicum canescens subsp. canescens - zilasur	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus surugensis - Suruç Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Callipeltis cucullaris - Nermik	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea aleppica - Tatarcıotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium scorodoprasum - İt Soğanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia multicaulis - Kürt Reyhanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Chrysochamela velutina - Havlı Gullik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fumaria officinalis - Şahtere	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea virgata - Acı Süpürge	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phagnalon rupestre - Kaya Bozçalısı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Thymbra spicata - Zahter	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia helioscopia - Feribanotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ceratocephala testiculata - Dügün Yelotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Minuartia glandulosa - Sadırlı Tıstıs	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyoscyamus aureus - Sarı Banotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypecoum pseudograndiflorum - Hidrellezotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver syriacum - Kellinar	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Urtica pilulifera - Dalağan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Notobasis syriaca - Yavan Kenger	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Platanus orientalis - Çınar	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Muscari neglectum - Arapüzümü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus ficaria subsp. ficariiformis - Arpacıksalebi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anagyris foetida - Zivircik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clematis cirrhosa - Bahar Sarmaşığı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anchusa azurea var. azurea - Sığırdili	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rubus sanctus - Böğürtlen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Amaranthus retroflexus - Tilkikuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene crassipes - Tarla Nakılı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene dichotoma subsp. dichotoma - Çatal Nakıl	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Malva neglecta - Çobançoğreği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Melissa officinalis subsp. inodora - Oğulotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hordeum spontaneum - Yabani Arpa	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia assyriaca - Sitri	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ajuga chamaepitys subsp. chia - acıgıcı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Teucrium polium subsp. polium - Acıyavşan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ajuga chamaepitys - Acıgıcı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis foetida subsp. rhoeadifolia - Kohum	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gagea villosa var. villosa - Tüylü Yıldız	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vinca major subsp. major - Cezayir Menekşesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Carthamus lanatus - Sarıdiken	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Torilis leptophylla - İnce Dercikotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea urvillei subsp. urvillei - alakötürüm	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Asphodelus aestivus - Kirgıçkökü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum orthophyllum - Bayır Yıldızı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Buglossoides arvensis - Tarla Taşkeseni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alhagi maurorum subsp. maurorum - Aguldiken	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Raphanus raphanistrum - Eşek Turpu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Plantago loeflingii - Kırsığıl	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Capsella bursa-pastoris - Çobançantası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silybum marianum subsp. marianum - Devediken	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vaccaria hispanica - Ekin Ebesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Xanthium spinosum - Pıtrak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus arvensis - Mustafaçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ceratocephala falcata - Yelotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anagallis arvensis - Farekulağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Senecio vulgaris - Taşakçilotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene colorata - Kum Nakılı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erodium gruinum - Kargadıdağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Holosteum umbellatum var. umbellatum - Şeytan Küpesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Amygdalus communis - Badem	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nonea stenosen - Sormuk Otu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyacinthella siirtensis - Siirt Kopçası	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Senecio vernalis - Kanaryaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Klasea cerinthifolia - Topbaş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linum pubescens subsp. anisocalyx - Bezir	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lotus gebelia var. hirsutissimus - Gül Gazalboynuzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orlaya daucoides - Dilkanatan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium campestre - Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vitis vinifera - Asma	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Adonis microcarpa - Çiçeğesor	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geropogon hybridus - Melez Yemlik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lamium macrodon - Balbaşı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Conringia clavata - Topuztelkari	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Artemisia sieberi subsp. sieberi - Mervent	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Artemisia sieberi - Mervent	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa rotata - Top Uyuzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Colchicum szovitsii - Katır Çiğdemi	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alcea digitata - Boylu Hatmi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Echinaria capitata - Dikenbaşotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Marrubium globosum subsp. globosum - bozcaboğum	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Velezia rigida - Tıgotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia suffruticosa - Kalın Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crataegus orientalis - Alıç	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis caput-galli - Pıtrak Korunga	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis crista-galli - Tez Korunga	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Turgenia latifolia - Karaheci	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus aintabicus - Antep Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene coniflora - Çöl Nakılı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erodium botrys - Köpekkişgini	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erodium moschatum - Kulunc	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium lucidum - Dakkaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hippocrepis unisiliquosa subsp. unisiliquosa - Atnalı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Elaeagnus angustifolia - İğde	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Oxalis corniculata - Sarı Ekşiyonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vinca herbacea - Bikir Çiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia articulata - Kulaklı Fiğ	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia peregrina - Kavli	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cotinus coggygia - Boyacı Sumağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nasturtium officinale - Suteresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eruca vesicaria - Roka	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erysimum smyrnaeum - Zeybek Zarifesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Populus euphratica - Fırat Kavağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lonicera etrusca - Dokuzdon	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Xeranthemum annuum - Kağıtçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium canum subsp. ovatum - tavuk iplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Filago pyramidata - Ateşpamuğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nepeta nuda subsp. albiflora - karaküncü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Epilobium hirsutum - Hasanhüseyin Çiçeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lotus corniculatus var. corniculatus - Gazalboynuzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus elongatus - Yazıyoncası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum stepporum - Urfa Sığırkuyruğu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Peganum harmala - Üzerlik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Argyrobolium crotalariaoides - Collik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium stamineum - Yaban Sarmısağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cousinia wesheni - Sahra Kızanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Celtis australis - Çitlenbik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Noaea mucronata subsp. mucronata - Hölmezotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rhamnus lycioides subsp. oleoides - Top Cehri	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea santolinoides - Kardaşkınası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alkanna tinctoria - Havaciva Otu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Consolida scleroclada var. scleroclada - Sert Mahmuz	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bufonia yildirimhanii	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus vexillaris - Bayrak Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Campanula strigosa - Kırış Çanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus aleppicus - Halep Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus caprinus subsp. caprinus - Teke Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Datura stramonium - Boru Çiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Filago palaestina - Birecik Keçetotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Adonis aestivalis subsp. aestivalis - kandamlası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis aspera - İçel Kısıksı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ixiolirion tataricum var. tataricum - Köpekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cousinia birecikensis - Baş Kızan	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cousinia stenoccephala - Tel Kızan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera pseudolanata - Keçimemesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum alpigenum - Akyıldız	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crambe orientalis - Akyumak	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cotoneaster nummularius - Dağ Muşmulası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus vinealis - Bağ Burçağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tanacetum haussknechtii - Kara Pireotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sieberta pungens - Fezaçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Adonis dentata - Keklikgözü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Glaucium grandiflorum subsp. grandiflorum - develâlesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Koelpinia linearis - Kaşgaldak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Grammosciadium daucooides - Kami	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hedysarum kotschy - Sarı Batalak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gladiolus atrovioleaceus - Kırış Süseni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scutellaria brevibracteata subsp. brevibracteata - Yağlı Kaside	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma rascheyana - Van Emceği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium arvense var. arvense - Tavşanayağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyoscyamus reticulatus - Kumacıkotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea arabica - Hanzabel	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Helianthemum ledifolium - Kuru Güngülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia canina - İt Sıracotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aegilops crassa - Kalın Buğday	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Echinops spinosissimus - Eşekköftesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alopecurus arundinaceus - Kamaş Tilkikuyruğu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aegilops neglecta - Tüylü Buğday	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Olea europaea - Zeytin	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pistacia palaestina - Çöğre	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Umbilicus horizontalis - Kalaba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Habrosia spinuliflora - Çöl Kumotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa calocephala - Çayır Uyuzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bupleurum aleppicum - Halep Şeytanayağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nigella orientalis - Şark Çörekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyacinthella nervosa - Arap Kopçası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Teucrium multicaule - Haptutan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Roemeria hybrida - Pıtpıtotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cota tinctoria var. tinctoria - Boyacı Papatyası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gypsophila pilosa - Tarla Çöveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linum mucronatum subsp. mucronatum - sarı keten	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pimpinella corymbosa - Salkım Anason	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus cretaceus - Gök Geven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis galegifolia - Darp Korungası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ononis adenotricha - Karayandırak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica hederifolia - Baharmavisi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica orientalis - Göz mumcuğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Grammosciadium macrodon - Koca Kami	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orchis laxiflora - Salep Sümbülü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orchis palustris - Çayır Salebi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma aleppica - Dağ Emziği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus dorycnium subsp. oxysepalus - Bağarcık Urganı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea membranacea - Zar Civanperçemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ophrys umbilicata - Göbekli Salep	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aegilops speltoides - Ak Buğdayanası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aegilops triuncialis - Üçkılçık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bupleurum croceum - Çiğdem Şeytanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cerasus microcarpa subsp. tortuosa - Yaban Kirazı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Conyza canadensis - Selviotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cnicus benedictus - Topdiken	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus russelii - Ballan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sternbergia clusiana - Vargetgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cruciata taurica - Kırım Güzeli	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tordylium apulum - Kafkalıda	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onopordum carduchorum - Kav Dikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica balansae - Dağ Mavişi	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tragopogon porrifolius - Yemlik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anthemis pauciloba - Bol Papatya	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arum dioscoridis - Tırşik Pancarı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gladiolus humilis - Bodur Kılıçotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver fugax var. platydiscus - Gelingülü	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago rotata - Topaç Yonca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium variegatum - Dicle Körmeni	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Johrenia dichotoma - Irazdene	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia xanthoglossa - Serkele	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Legousia speculum-veneris - Hoş Kadmaynası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cionura erecta - Babrik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cota austriaca - Babuçça	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aegilops umbellulata - Hanım Buğdayı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arenaria sabulinea - Fırat Kumotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alcea acaulis - Hiro	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alcea guestii - Zap Hatmisi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aethionema carneum - Al Kayagülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cymbalaena griffithii - Boz Kısaayaklı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis reuteriana - Avlan Kısıksı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eremurus spectabilis - Çiriş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Andrachne telephioides - Duvarnohutu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nepeta congesta - Bozkır Pisiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lappula sessiliflora - Garip Gürke	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera papposa - Tekecan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lactuca undulata - Eşek Marulu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Amygdalus lycioides - Behiv	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris reticulata - Kara Körpeze	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sclerochloa dura - Mıcırotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium aparine - Çobansüzgeci	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Kickxia lanigera - Tüylü Fukaraotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Amygdalus arabica - Arap Bademi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum olivieri - Sahra Kantaronu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cruciata articulata - Kulaklı Sarılıkotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago turbinata - Boncuk Yonca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crucianella exasperata - Yayla Haçotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ormosciadium aucheri - Ayieli	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus xylobasis - Kemaliye Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Torilis arvensis - Dercikotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum strictum - Dik Kuduzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella mesopotamica - Dicle Boyotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella coronata - Taçlı Kuzugevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia szovitsii - Urus Sütleşeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Echinops orientalis - Dağşekeri	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Avena barbata - Narin Yulaf	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cicer arietinum - Nohut	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea iberica - Deligözdikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Briza humilis - Kadındili	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pennisetum orientale - Fıskiyeotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crocus sieheanus - Seyyah Çiğdemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pimpinella eriocarpus - Meyane	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Polygonum cognatum - Madımak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scutellaria galericulata - Su Kasidesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Potentilla recta - Su Parmakotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella smyrnea - Efe Boyotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aethionema grandiflorum - Koca Kayagülü	Endemik Değil	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus sativus - Mürdümük	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia indica - Sultan Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyoseris scabra - Kaba Semirten	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum menicoides - Cıvıl Kevke	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tragopogon dubius - At Yemliği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gladiolus italicus - Kılıçotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Haplophyllum ptlostylum - Tüylü Sedo	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium cherleri - Tokalı Dücük	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus betonicifolius subsp. peduncularis - Büyük Yayılğan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tribulus terrestris - Çobançökerten	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lens montbretii - Bağ Mercimeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus pallens var. oxylepis - Karanfil	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lotus gebelia var. gebelia - Gül Gazalboynuzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tragopogon pterocarpus - Boz Yemlik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium verum - Boyalık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus trachycarpus - Gelin Burçağı	Endemik	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eleocharis uniglumis - Kapçıksazı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Globularia orientalis - Küre Çiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eleocharis palustris - Delisaz	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fumaria asepalae - Ak Şahtere	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Echinops heterophyllus - Mavidünya	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium angustifolium - Nefel	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pimpinella kotschyana - Kır Anasonu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia sericocarpa var. sericocarpa - Çitfiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galega officinalis - Keçisedefi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Androsace maxima - Tavukkursağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Physalis alkekengi - Güveyfeneri	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bupleurum gerardii - Çalı Şeytanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Xanthium strumarium subsp. strumarium - Koca Pıtrak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gundelia tournefortii var. armata - Has Kenger	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Festuca callieri - Çarşak Yumağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vulpia unilateralis - Yamuk Kırpiklikim	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gladiolus kotschyanus - Çayır Kılıçotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pedicularis crassirostris - Pabuççiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ziziphora taurica subsp. taurica - çöl reyhanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium repens var. giganteum - Ak Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pisum sativum subsp. elatius - boylu bezelye	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Portulaca oleracea - Semizotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium haussknechtii - Çit İplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium schubertii - Öküz Soğanı	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Oliveria decumbens - Hırhır	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arum rupicola - Dağsorsalı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus reticulatus - Dolaşgan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella monspeliaca - Som Çemenotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene conoidea - Şıvananotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus lamarckii - Eğin Geveni	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cercis siliquastrum - Erguvan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cerastium perfoliatum - Ekin Boynuzotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum amblysepalum - Kantülçiçeği	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cicer echinospermum - Kirpi Nohutu	Endemik	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cerastium gracile - Küçük Boynuzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver dubium subsp. dubium - köpekyacı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea sclerolepis - Sahra Kavgalazı	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea stapfiana - Maral Dikeni	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea polypodiifolia - Akbehmen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eryngium glomeratum - Top Boğadikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Acanthus mollis - Ayıpençesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago rigidula - Kaba Yonca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alcea striata subsp. striata - Yivli Hatmi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cichorium intybus - Hindiba	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia palaestina - Yabani Küşne	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Legousia pentagonia - Kadınaynası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus aphaca - Sarı Burçak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clinopodium serpyllifolium subsp. serpyllifolium - Taş Nanesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium trachycoleum - Boz Sarmısak	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ononis viscosa subsp. brevisflora - Sidikli Siyek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Zygophyllum fabago - İtüzlerliği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia ilwensis - Meşe Sıracası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Picris strigosa - Acışiro	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tordylium cappadocicum - Peri Davulotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erucaria hispanica - Yoz Roka	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium retusum - Küçük Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbena officinalis - Mineçiçeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Malva sylvestris - Ebegümeci	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Paronychia kurdica - Boz Kepekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica arvensis - Ekin Mavişi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Inula oculus-christi - Yolotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Parentucellia viscosa - Salgılı Üçdiliotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Malvella sherardiana - Hubazi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Marrubium vulgare - Karaderme	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera laciniata - Parım	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium aintabense - Antep Tırfılı	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sternbergia colchiciflora - Tavukçiçeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Viola modesta - Sahra Menekşesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium purpureum var. purpureum - Mor Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tordylium aegyptiacum - Kır Davulotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ruta suaveolens - Taş Sedefotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium resupinatum var. resupinatum - Anadolu Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phragmites australis - Kamış	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Buglossoides tenuiflora - İnce Taşkesen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus aphaca var. aphaca - Sarı Burçak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea teretifolia - Beyaz Civanperçemi	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rumex conglomeratus - Ekşikulak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sanguisorba minor - Çayır düğmesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus arvensis - Tarla Sarmaşığı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pisum fulvum - Esmer Bezelye	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sinapis alba - Mamanık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eryngium creticum - Göz Dikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella echinata - Kirpi Gevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eminium rauwolfii var. rauwolfii - Yılanbacağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eminium spiculatum - Zilikeraba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium pilulare - Boncuk Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cerastium dichotomum subsp. dichotomum - Çatal Boynuzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Helianthemum salicifolium - Söğüt Güngülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago monantha - Dağ Gumiği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lepidium perfoliatum - Gübreotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lepidium draba - Diğnik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lactuca saligna - Deli Marul	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Glycyrrhiza glabra var. glabra - Meyan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anthemis hyalina - Derman Papatyası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus cyri - Selvi Karanfil	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus lateriflorus - Yamuk Çırmıkotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium dissectum - Dilimli İtır	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ziziphora tenuior - Fareotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erysimum caespitosum - Yastık Zarife	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium pratense - Çayır Üçgülü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Urospermum picroides - Acıyemlik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Paliurus spina-christi - Karaçalı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago sativa - Karayonca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum orthophyllum subsp. kochii - Bayır Yıldızı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia verbenaca - Elmakekiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Robinia pseudoacacia - Yalancı Akasya	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella filipes - İnce Boyotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hymenocarpos circinnatus - Pulluot	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Asperula orientalis - Gökçe Belumotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bromus tectorum - Kır Bromu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis aequidentata - Dişlek Korunga	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Minuartia picta - Ergen Tıstıs	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sherardia arvensis - Gökörenotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cicer pinnatifidum - C, Akıl Nohutu	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eryngium falcatum - Çatal Boğadikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Delphinium macrostachyum - Er Hezaren	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ononis spinosa subsp. leiosperma - Kayışkıran	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orchis anatolica - Dildamak	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Viburnum lantana - Germeşe	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Stachys melampyroides - Kızıl Çayçe	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Carlina lanata - Keygana	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Saponaria tridentata - Üşmen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia verticillata - Dadırak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bryonia multiflora - Ülüngür	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phlomis pungens var. pungens - Silvanok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia longipes - Saçak Sümbül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linaria chalapensis var. chalapensis - Halep Nevruzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella coelesyriaca - Handekok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella cylindracea - Boru Boyotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clypeola jonthlaspi - Akçeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Mentha longifolia subsp. typhoides - dere nanesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea solstitialis subsp. solstitialis - çakırdikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia russellii - Kurdeşik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus pseudocicera - Hatun Baklası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rosularia haussknechtii - Urfa Kuruğu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clypeola lappacea - Yoluk Akçeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orobancha mutellii - Baklakıran	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa micrantha - Kavurotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia sativa subsp. sativa - fiğ	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus inconspicuus var. inconspicuus - Yılan Mürdümüğü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica reuterana - Çengelli Maviş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Colchicum trigynum - Üç Mahrut	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Leontodon asperimus - Aşyemliği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gaudiniopsis macra - Som Yulaf	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Myriophyllum spicatum - Sucivanperçemi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scutellaria tomentosa - Boz Kaside	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Torilis tenella - Zarif Dercikotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eremopyrum bonaepartis - Ceylan Tarağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gagea fibrosa - Tellisarı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Mericarpa ciliata - Merikarpotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cutandia memphitica - Çöl Kumkılıcı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valantia hispida - Kılı Örenotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lecokia cretica - Eşek Baldıranı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cyanus triumfettii - Deli Kapele	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rumex crispus - Labada	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hedysarum varium - Batalak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia striata - Eşek Pancarı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium tomentosum var. tomentosum - Yünlü Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus zonatus var. hypochlorus - Kaya Karanfil	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Buglossoides incrassata - Tok Taşkesen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa persica - Acem Zivanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum lasianthum - Yünlü Sığırkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Chenopodium foliosum - Cülek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Adonis aleppica - Taççiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Isatis lusitanica - Sülün Çivitotu	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellis perennis - Koyungözü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lycopus europaeus - Kurtayağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia virgata - Fatmanaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus roussaeanus - Birecik Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago shepardii - Antep Yoncası	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tordylium hasselquistiae - Ekin Davulotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella spruneriana - Koç Boyotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Corydalis oppositifolia - İpar Kazgası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clypeola aspera - Kılı Akçeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia sintenisii - Kadim Sütlegan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus damascenus - Şam Dügünçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lactuca orientalis - Sızıkamışkan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gladiolus micranthus - İnce Kılıçotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia valerianifolia - Mahsikuştı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Acantholimon acerosum - Pişikkeveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nepeta stricta - Top Pisikotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Minuartia formosa - Çöl Tıstısı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rumex acetosella - Kuzukulağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Inula viscosa - Sümenit	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus chrysanthus - Altın Burçak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phyla canescens - Limonotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rhagadiolus stellatus - Çatlakçanak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia aleppica - Haşul	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellis sylvestris - Nineotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Sinapis arvensis - Hardal	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella coerulescens - Hintkokası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Leontodon hispidus - Gulikazer	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia chamaesyce - Şebrem	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Coronilla scorpioides - Akrep Burçağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium scabrum - Hıyar Dücük	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hordeum bulbosum - Boncuk Arpa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tordylium trachycarpum - Boz Kafkalıda	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonella foenum-graecum - Çemenotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium bracteatum - Saklı Yapışkanotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa argentea - Yazı Süpürgesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia mollis - Çorakfıği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea brachyphylla - Barsamaotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Serapias cordigera - İri Sağırkulağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phlomis bruguieri - Kaba Çalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nigella nigellastrum - Cüccem	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Delphinium peregrinum - Tel Hezaren	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hordeum murinum subsp. glaucum - duvar arpası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia macrobotrys - Koca Sümbül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea obtusifolia - Kaba Sarıbaş	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera kotschy - Nur Tekesakalı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scutellaria orientalis - Sarı Kaside	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aristolochia bottae - Köpektaşığı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Aristolochia maurorum - Kargabardağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Anogramma leptophylla - Maydanoz Eğreltisi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver argemone subsp. argemone - kum haşhaşı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia xylorrhiza - Kızıl Sıracaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phlomis rigida - Diri Çalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum orientale - İbrahimotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vulpia persica - Acem Kirpikliçimi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella vesicaria - Kuzugevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ziziphora capitata - Anuk	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ankyropetalum gypsophiloides - Azçöven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago radiata - Hilâl Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Chardinia orientalis - Çağlaotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver rhoeas - Gelincik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cicer bijugum - Pitrak Nohut	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus cicera - Colban	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus cassius - Kel İmirdik	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium bullatum - Misket Yoncası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Serapias bergonii - İnce Sağırkulağı	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica cymbalaria - Ventüşçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum narbonense - Akbaldır	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pisum sativum subsp. sativum - bezelye	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Daucus broteri - Çocukboğanotu	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Centaurea hyalolepis - Belhok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium tuberosum - Çakmuz	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus millefolius subsp. millefolius - Bin Dügünçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Carduus pycnocephalus subsp. arabicus - Soymaç	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Poa bulbosa - Yumrulu Salkım	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hymenocrater bituminosus - Zarçanakotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium echinatum - Kirpi Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Plantago afra - Ateşyaprağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus hamosus - Koçboynuzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus galaticus - Boz Sarmaşık	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Helianthemum kotschyanum - Kır Güngülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris aucheri - Kaya Navruzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Colchicum cilicicum - Ayıçiğdemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium dasyurum - Duvaklı Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lemna minor - Sumercimeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica anagallis-aquatica - Sugedemesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Beckmannia eruciformis - Toparлак	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus sphaerospermus - Su Çiçeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scandix iberica - Atkışneketu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Matricaria aurea - Çiçeğe Zer	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia mesopotamica - Sahra Sıracası	Endemik	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium noeantum - Ekin Soğanı	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia cracca subsp. stenophylla - Kuş Fiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Avena sterilis subsp. sterilis - Şifan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lallemantia iberica - Ajdarbaşı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum cardiophyllum - Çalı Kantaron	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Clinopodium congestum - Başlı Fesleğen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus boissieri - Er Mürdümük	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Micropus supinus - Yumakbaş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Zoegea leptaura - Sarıdüğme	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus neurocarpus - Çizik Geven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia dubia - Seyrek Sümbül	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ononis biflora - İkiz Kayışkıran	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fibigia macrocarpa - Koca Sikkeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crocus pallasii - Güzçimi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis alpina - Yürekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia narbonensis var. narbonensis - Kocağığ	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Silene longipetala - Ballı Süpürge	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea oligocephala - Kırk Civanperçemi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus macrorrhynchus - Yamaç Yağotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera mollis - İskorçına	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica syriaca - Arap Mavişi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Heliotropium dolosum - Bambulotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Actinolema macrolema - Koca Aklema	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum geminiflorum - İkiz Sığırkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arum nickellii - Yılanyarpuzu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum alyssoides - Deliotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum aureum - Altın Kuduzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma isaurica - Kül Emcek	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scandix macrorhyncha - Leylekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orobancha nana - Veremotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Biarum kotschyi - Özge Sucukotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phalaris paradoxa - Topuzlu Kanyaş	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Heliotropium europaeum - Akrep Otu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arabis aucheri - Cılız Tere	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Avena eriantha - Kuru Yulafı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus betonicifolius subsp. betonicifolius - Büyük Yayılğan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cephalaria syriaca - Peleminir	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Telephium imperati - Zulzula	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Papaver glaucum - Şekşekik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Actinolema eryngioides - Aklema	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus hymenolepis - Yamaç Karanfili	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crepis kotschyana - Urfa Kısıksı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bupleurum rotundifolium - Soluk Şeytanayağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onobrychis megataphros - Bağ Korungası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus aduncus - Çengel Geven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus suberosus - Yemeni Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Delphinium kurdicum - Şah Hezaren	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus asterias - Yıldız Geven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus annuus - Dağdırılcası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crithopsis delileana - Süslüarpa	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Peltaria angustifolia - Perçifotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fritillaria pontica - Eğri Lâle	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus illyricus - Gümüş Dügünçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lepidium sativum - Tere	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Prangos meliocarpoides - Sultanteresi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella kotschy - Tarla Kuzugevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia longistyla - Kelleli Sümbül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus neapolitanus - Çiçeğer	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tripleurospermum elongatum - Sülün Papatya	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia eriophora - Şiremara	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium hierosolymitanum - Tarla İplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum arcuatum - Kurtkirişi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium grandiflorum - Hanım Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium ampeloprasum - Pırasa	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Minuartia montana - Demet Tıstısı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trigonoscladium viscidulum - Sidikli Şemsiyeotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lotus aegaeus - Nohudak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lactuca tuberosa - Topar Marul	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Glyceria notata - Kıvrık Tatlıçim	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago orthoceras - Şerit Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Consolida axilliflora - Salkım Mahmuz	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris masia - Dikenlisüsen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Geranium libanoticum - Pelgizer	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Asphodeline damascena - Çekiçlik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Colchicum crocifolium - Urfa Mahrutu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Moluccella laevis - Çanakçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyacinthella venusta - Zarif Sümbül	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cyanus depressus - Gökbaş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nepeta italica - Eşekçayı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium boissieri - Hoş Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Dianthus zonatus var. zonatus - Kaya Karanfile	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus assyricus - Yastıkçık	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Acanthus dioscoridis - Lokman Ayıpençesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Crocus leichtlinii - Mardin Çiğdemi	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lathyrus gorgoni - İmirdik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Epilobium montanum - Dağyakısı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Symphytum aintabicum - Antep Kafesotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum strigosum - Dökük Kuduzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ecballium elaterium - Eşek Hıyarı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Neslia paniculata - Tophardal	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Helianthemum nummularium subsp. nummularium - güngülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Xeranthemum longipapposum - Uslu Kâğıtçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trachyspermum ammi - Nanahan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cousinia ramosissima - Uzun Kızan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago orbicularis - Paralık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cardamine iberica - Sarı Külünk	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vulpia myuros - Arsız Kirpikliçim	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Veronica bozakmanii - Bozakman Mavişi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Inula britannica - Çayır Andızı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Prangos peucedanifolia - Kaya Çakşırı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella lasiocarpa - Ak Kuzugevreği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia speciosa - Saplı Sümbül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus sericeus - Çınarcık	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tripleurospermum oreades - Hoşhoş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia falcata - Eğri Sütleğen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium mite - Süpürge İplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum comosum - Göze Sasal	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium haussknechtii - Antep Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium asclepiadeum - Koç Soğanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma sericea - Kâğıt Emcek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bongardia chrysogonum - Çatlakotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus siculus - Yayılğan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris gatesii - Sason Kurtkulağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Eryngium pyramidale - Sivri Boğadiken	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Stachys mardinensis - Kaya Pungu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus gummifer - Sakızlı Geven	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rubia tenuifolia - Kızılboya	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arrhenatherum palaestinum - Kırk Çayıryulağı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cuscuta babylonica - Gelinsaçı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Filago davisii - Kuzaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia pocalata - Küllü Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Fritillaria persica - Kırk Lâle	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Phleum exaratum - Meşe İtkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hyoscyamus niger - Banotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Berberis crataegina - Karamuk	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella muricata - Tikeli Gevrek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus trichophyllus - Suluçanak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linaria armeniaca - Doğu Nevruzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia gaillardotii - Kırac Sütlegeeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium murale - Duvar İplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum montanum - Dağ Akyıldızı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Triticum aestivum - Ekmeklik Buğday	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium callidictyon - Kaya Soğanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Psilurus incurvus - Eğri Kuyrukotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia aintabensis - Antep Fiği	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus onobrychis - Korunga Geveni	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Polygonum salicifolium - Bibercik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erysimum repandum - Çatal Zarife	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Gypsophila antari - Çöl Çöveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium cassium - Kel Yoğurtotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rumex scutatus - Ekşimen	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Stachys maritima - Kum Karabaşı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Barbarea plantaginea - Götlezgözü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Leontice leontopetalum - Kırbaş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus argyreus - Çitemik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Coriandrum tordylium - Kuzbere	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium physodes - Meşe Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Polygonum aviculare - Köyotu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium consanguineum - Altın İplikçik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus tigridis - Dicle Geveni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lepidium spinosum - Dikentere	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Medicago pamphylica - Ebem Yoncası	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus kochii - Karçiçeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euclidium syriacum - Fındık Hardalı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Haplophyllum tuberculatum - Urfa Sedosu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ferulago macrocarpa - Koca Kişniş	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Orobancha picridis - Papatyakıran	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scabiosa prolifera - Düğmeli Uyuzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea santolinoides subsp. wilhelmsii - Kardaşkıması	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bombycilaena discolor - Kısaayaklı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Valerianella pumila - Bağ Kuzugevresi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rindera lanata var. lanata - Yünlügelin	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia haussknechtii - Seherotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linaria confertiflora - Top Nevruzotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium nigricans - Kara İplikçik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum nivale - Narin Yıldız	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium hirtum - Deli Yonca	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Triticum baeticum - Yabani Siyez	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium calypttratum - Takkeli Soğan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pteroccephalus brevis - Urfa Cücükotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vitex agnus-castus - Hayıt	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Lactuca serriola - Eşekhelvası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bellevalia gracilis - Akteveli	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Carduus nutans - Eşekdikeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Iris pseudacorus - Batak Süseni	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Achillea formosa - Pesvana	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Arrhenatherum kotschyi - Kısa Çayırulafı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alyssum murale - Seki Kuduzotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia lathyroides - Çamfiği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia esdraelonica - Ova Fiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Vicia noeana - Salkım Bakla	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Bombycilaena erecta - Diri Kısaayaklı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ventenata subnervis - Tarla Ventenotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium penicillatum - Bağ İplikçiği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linaria genistifolia - Som Nevruzotu	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia microsphaera - Göl Sütlegeşi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ornithogalum oligophyllum - Kurt Soğanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium leucanthum - Yapışık Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rochelia cancellata - Yayla Kuşcırnağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Triticum dicoccoides - Yabani Gernik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium cardiostemon - Yamaç Körmeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Pyrus syriaca - Çakal Armudu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rosa canina - Kuşburnu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Brassica tournefortii - Etekli Salgam	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linum nodiflorum - Yaban Keten	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Quercus infectoria - Mazı Meşesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium setaceum - Seyrek İplikçik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia petiolata - Ayaklı Sütlegeşi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium meironense - Titrek Üçgül	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum alepense - Halep Sığırkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium kharputense - Harput Soğanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Picris kotschyi - Arap Şirosu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Ranunculus cuneatus - Körükotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rostraria berythea - Maraş Gagaotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Linum peyronii - Hilvan Keteni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia phymatosperma - Sahra Sütlegeşi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium tricornutum - Havotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium pauciflorum - Sülün Üçgülü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum diversifolium - Nizip Sığırkuyruğu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium nigrum - Kara Soğan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia cheiradenia - Şirker	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Tulipa aleppensis - Ekin Lâlesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Brachypodium distachyon - Tekkılcan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Quercus brantii - Karamişe	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Galium scopulorum - Gürün Yoğurotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Euphorbia oxyodonta - Hiloşirik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Trifolium lucanicum - Yumurta Yoncası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Rochelia disperma - Kuşcırnağı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum agrimoniifolium - Majak	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium chrysanthum - Sarı Kafa	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Jurinea mesopotamica - Çöl Göbeği	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma mollis - Divanköşk	Endemik Değil	

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Convolvulus pilosellifolius - Kılılı Yayılğan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Myosotis stricta - Yitik Unutmabeni	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Oryza rufipogon - Kızıl Çeltik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Cynodon dactylon - Köpekdişi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hypericum aviculariifolium - Mideotu	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Allium pallens - Nur Soğanı	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scrophularia peyronii - Hilvan Sıracası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma frutescens - Sarkı Emcek	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scorzonera phaeopappa - Kırsı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum laetum - Sim Sığırkuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Hordeum marinum - Sahil Arpası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Verbascum kotschyi - Meçelik	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Colchicum persicum - Acem Mahrutu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Neotorularia torulosa - Yeni Bülbülotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Alopecurus myosuroides - Tarla Tilkikuyruğu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Erysimum hirschfeldioides - Ceylan Zarife	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Nigella arvensis - Tarla Çörekotu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Onosma lanceolata - Taş Mijmijok	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Salvia montbretii - Kaba Şalba	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Scutellaria megalaspis - Koca Kaside	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Acanthus hirsutus subsp. syriacus - arap ayıpençesi	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Damarlı Bitkiler	Astragalus plumosus - Tavşantopağı	Endemik Değil	

E.2. Fauna

Doğa Koruma ve Milli Parklar 3. Bölge Müdürlüğünce 2016-2018 yılları arasında gerçekleştirilen “Şanlıurfa İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” sonucunda; yapılan literatür ve arazi çalışmaları ile İl genelinde 46 memeli, 245 kuş, 47 sürüngen, 6 çiftyaşar (amfibi) ve 32 iç su balığı taksonu tespit edilmiştir.

Şanlıurfa İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter Projesinde tespit edilen hayvan taksonlarının Latince ve Türkçe isimleri ile IUCN durumlarına ilişkin tür tabloları aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 52-Memeliler

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizm	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Sus scrofa - Yaban Domuzu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Lutra lutra - Susamuru	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Eptesicus serotinus</i> - Genişkanatlı Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Hystrix indica</i> - Oklukirpi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Vulpes vulpes</i> - Tilki	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Hyaena hyaena</i> - Çizgili Sırtlan	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Mus domesticus</i> - Ev Faresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Martes foina</i> - Kaya Sansarı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Rattus rattus</i> - Sıçan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Hypsugo savii</i> - Savi'Nin Cüce Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Tadarida teniotis</i> - Serbestkuyruklu Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Rhinolophus hipposideros</i> - Küçük Nalburunlu Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> - Büyük Nalburunlu Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Calomyscus bailwardi</i> - Faremsi Avurtlak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Meles meles</i> - Porsuk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Apodemus witherbyi</i> - Ormanfaresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Sciurus anomalus</i> - Anadolu Sincabı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Lepus europaeus</i> - Yabani Tavşan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Myotis myotis</i> - Büyük Farekulaklı Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Felis silvestris</i> - Yaban Kedisi	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Mus macedonicus</i> - Sarı Ev Faresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Canis aureus</i> - Çakal	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Nannospalax xanthodon</i> - Körfare	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Lynx lynx</i> - Vaşak	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Capra aegagrus</i> - Yaban Keçisi	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Meriones crassus</i> - Güneydoğu Anadolu Çölfaresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Meriones tristrami</i> - Anadolu Çölşıkanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Rattus norvegicus</i> - Keme / Göçmen Sıçan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> - Cüce Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Mustela nivalis</i> - Gelincik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Gazella subgutturosa</i> - Ceylan (Kursaklı Ceylan)	Endemik Değil	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Nesokia indica</i> - Kısakuyruklu Bandikut Sıçanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Erinaceus concolor</i> - Kirpi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Tatera indica</i> - İri Çölşıkanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Meriones libycus</i> - Libya Çölşıkanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Pipistrellus kuhlii</i> - Beyazşeritli Yarasa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Allactaga euphratica</i> - Büyük Araptavşanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Eliomys melanurus</i> - Asya Bahçe Yediyuru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	<i>Microtus guentheri</i> - Akdeniz Tarlafaresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Canis lupus - Kurt	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Hemiechinus auritus - Uzunkulaklı Çölkirpisi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Gerbillus dasyurus - Kayalık Gerbili	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Meriones vinogradovi - Vinogradov Çöl sıçanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Microtus socialis - Doğu Tarlafaresi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Memeliler	Mesocricetus auratus - Heybeli Sıçan (Altın Avurtlak)	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)

Çizelge 53-Kuşlar

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizm	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco tinnunculus - Kerkenez	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Columba livia - Kaya Güvercini	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Turdus merula - Karataş	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phalacrocorax carbo - Karabatak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Fulica atra - Sakarmeke	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Chloris chloris - Florya	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sitta neumayer - Kaya Sıvacısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Carduelis carduelis - Saka	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Fringilla coelebs - İspinoz	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia melanocephala - Maskeli Ötleğ	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Corvus cornix - Leş Kargası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tichodroma muraria - Duvar Tırnaşıkkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza cia - Kaya Çintesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phoenicurus ochruros - Kara Kızılkuşruk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus ichthyaetus - Büyük Karabaş Martı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Microcarbo pygmaeus - Küçük Karabatak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Gulosus aristotelis - Tepeli Karabatak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Poecile lugubris - Akyanaklı Baştankara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pycnonotus xanthopygus - Arapbülbulü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza melanocephala - Karabaşlı Çinte	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Streptopelia decaocto - Kumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Parus major - Büyük Baştankara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cyanistes caeruleus - Mavi Baştankara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Passer domesticus - Serçe	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Hirundo rustica - Kır Kırlandığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Athene noctua - Kukumav	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Apus apus - Ebabil	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Galerida cristata - Tepeli Toygar	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cuculus canorus - Guguk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe finschii - Aksırtlı Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Spilopelia senegalensis - Küçük Kumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pastor roseus - Ala Sığırcık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Buteo buteo - Şahin	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Alectoris chukar - Kınalı Keklik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Corvus monedula - Küçük Karga	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Buteo rufinus - Kızıl Şahin	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phoenicurus phoenicurus - Kızılkuyruk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Linaria cannabina - Ketenkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Monticola solitarius - Gökardıç	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza calandra - Tarla Çintesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Dendrocopos syriacus - Alaca Ağaçkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Merops apiaster - Arıkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Podiceps cristatus - Bahri	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus ridibundus - Karabaş Martı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ardea cinerea - Gri Balıkçıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Circus aeruginosus - Saz Delicesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Motacilla flava - Sarı Kuyruksallayan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Motacilla alba - Ak Kuyruksallayan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Egretta garzetta - Küçük Ak Balıkçıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus melanocephalus - Akdeniz Martısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus michahellis - Gümüş Martı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aythya ferina - Elmabaş Patka	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aythya fuligula - Tepeli Patka	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aythya nyroca - Pasbaş Patka	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tachybaptus ruficollis - Küçük Batağan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Mareca penelope - Fiyu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Mareca strepera - Boz Ördek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anas platyrhynchos - Yeşilbaş	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Columba palumbus - Tahtalı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Netta rufina - Macar Ördeği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Corvus frugilegus - Ekin Kargası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia mystacea - Pembegöğüslü Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Accipiter nisus - Atmaca	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sturnus vulgaris - Sığırcık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lanius collurio - Kızılsırtlı Örümcekkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Turdus philomelos - Öter Ardiç	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ceryle rudis - Alaca Yalıçapkını	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Rhodospiza obsoleta - Boz Alamecek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tringa totanus - Kızılback	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Jynx torquilla - Boyunçeviren	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe pleschanka - Alaca Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Milvus migrans - Kara Çaylak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Alauda arvensis - Tarlakuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Francolinus francolinus - Turaç	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pica pica - Saksagan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Vanellus spinosus - Mahmuzlu Kızkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Actitis hypoleucos - Dere Düdükünü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ardea purpurea - Erguvani Balıkçıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Spatula querquedula - Çıkrıkçın	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Prinia gracilis - Dikkuyruklu Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Spatula clypeata - Bayağı Kaşıkga	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Clamator glandarius - Tepeli Guguk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Nycticorax nycticorax - Gece Balıkçılı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Himantopus himantopus - Uzunbacak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ardeola ralloides - Alaca Balıkçıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Gallinula chloropus - Sutavuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Upupa epops - İbibik	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Geronticus eremita - Kelaynak	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Asio otus - Kulaklı Orman Baykuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cettia cetti - Kamışbüllülü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Argya altostris - Irak Yedikardeşi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Delichon urbicum - Ev Kırılancısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Otus brucei - Çizgili İshakkuşu	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus cachinnans - Hazar Martısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Bubulcus ibis - Sığır Balıkçılı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus armenicus - Van Gölü Martısı	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Coracias garrulus - Gökkuşgun	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anas crecca - Çamurcun	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Alcedo atthis - Yalıçapkını	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Riparia riparia - Kum Kırılancısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Acrocephalus arundinaceus - Büyük Kamışçın	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tringa glareola - Orman Düdükçünü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aquila fasciata - Tavşancıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco peregrinus - Gök Doğan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Apus affinis - Küçük Ebabil	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Apus melba - Ak Karınlı Ebabil	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Iduna pallida - Ak Mukallit	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Circus gallicus - Yılan Kartalı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lanius nubicus - Maskeli Örümcekkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Marmaronetta angustirostris - Yaz Ördeği	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Gymnoris xanthocolis - Sarıboğazlı Serçe	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia atricapilla - Karabaşlı Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia communis - Akgerdanlı Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia curruca - Küçük Akgerdanlı Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Irania gutturalis - Taşbülbulü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Acrocephalus melanopogon - Bıyıklı Kamışçın	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Spinus spinus - Karabaşlı İskete	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Prunella ocularis - Sürmeli Dağbülbulü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Hydroprogne caspia - Hazar Sumrusu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Plegadis falcinellus - Çeltikçi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Neophron percnopterus - Küçük Akbaba	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Luscinia megarhynchos - Bülbül	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Rhodopechys sanguineus - Alamecek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pandion haliaetus - Balık Kartalı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Panurus biarmicus - Bıyıklı Başankara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ptyonoprogne rupestris - Kaya Kırlangıcı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza caesia - Kızıl Kirazkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza hortulana - Kirazkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza schoeniclus - Bataklık Çintesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lullula arborea - Orman Toygarı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Calidris pugnax - Döğüşkenkuş	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Glareola pratincola - Bataklıklı kırlangıcı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Coturnix coturnix - Bildircin	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Haematopus finschi - Poyrazkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco eleonora - Ada Doğanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco subbuteo - Delice Doğan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Chlidonias niger - Kara Sumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Calidris temminckii - Sarıbacaklı Kumkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe xanthopyrmyna - Kızılca Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Hippolais olivetorum - Zeytin Mukallidi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ixobrychus minutus - Küçük Balaban	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lanius minor - Karaalınlı Örümcekkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Serinus serinus - Küçük İskete	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Apus pallidus - Boz Ebabil	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phylloscopus trochilus - Söğütbülbulü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Bucanetes githagineus - Küçük Alamecek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ciconia nigra - Kara Leylek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Columba oenas - Gökçe Güvercin	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia borin - Boz Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia ruppeli - Karboğazlı Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Acrocephalus scirpaceus - Saz Kamışcını	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cyanecula svecica - Mavigerdan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Erithacus rubecula - Kızılgerdan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Larus genei - İnce Gagalı Martı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Gallinago gallinago - Suçulluğu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Turdus pilaris - Tarla Ardıcı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Saxicola rubetra - Çayır Taşkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Saxicola rubicola - Taşkuşu	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Rallus aquaticus - Sukılavuzu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Troglodytes troglodytes - Çitkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tadorna ferruginea - Angıt	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Passer moabiticus - Küçük Serçe	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ficedula parva - Küçük Sinekkapan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Chlidonias hybrida - Bıyıklı Sumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Porzana porzana - Benekli Suyelvesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lanius phoenicuroides - Türkistan Örümcekkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Remiz pendulinus - Çulhakuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oena capensis - Kap Kumrusu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pernis apivorus - Arı Şahini	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phylloscopus collybita - Çıvgın	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tringa nebularia - Yeşilbacak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Botaurus stellaris - Balaban	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ficedula semitorquata - Alaca Sinekkapan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Muscicapa striata - Benekli Sinekkapan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Motacilla citreola - Sarıbaşlı Kuyruksallayan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Charadrius dubius - Halkalı Küçük Cılbıt	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sylvia nisoria - Çizgili Ötleğen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Streptopelia turtur - Üveyik	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Podiceps nigricollis - Karaboyunlu Batağan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco naumanni - Küçük Kerkenez	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Elanus caeruleus - Ak Çaylak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ardea alba - Büyük Ak Balıkçıl	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Clanga clanga - Büyük Orman Kartalı	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Hieraaetus pennatus - Küçük Kartal	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sitta tephronota - Büyük Kaya Sıvacısı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cursorius cursor - Çölkoşarı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Motacilla cinerea - Dağ Kuyruksallayanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pterocles orientalis - Bağırtlak	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Burhinus oedicephalus - Kocagöz	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Melanocorypha calandra - Boğmaklı Toygar	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aegypius monachus - Kara Akbaba	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Carpospiza brachydactyla - Boz Serçe	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Monticola saxatilis - Taşkızzı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Calandrella rufescens - Çorak Toygarı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Calandrella brachydactyla - Bozkır Toygarı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anthus spinoletta - Dağ İncirkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Petronia petronia - Kaya Serçesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe isabellina - Boz Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Melanocorypha bimaculata - Küçük Boğmaklı Toygar	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Otis tarda - Toy	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Vanellus vanellus - Kızkuşu	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Lanius senator - Kızılbaşlı Örümcekkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Aegithalos caudatus - Uzunkuyruklu Baştankara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Merops persicus - Yeşil Arıkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ciconia ciconia - Leylek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Luscinia luscinia - Benekli Bülbül	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Emberiza cinerea - Boz Çinte	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Passer hispaniolensis - Söğüt Serçesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Charadrius hiaticula - Halkalı Cılbıt	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anthus campestris - Kır İncirkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Chlidonias leucopterus - Akkanatlı Sumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oriolus oriolus - Sarıasma	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sternula albifrons - Küçük Sumru	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Circus cyaneus - Gökçe Delice	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Circus pygargus - Çayır Delicesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pluvialis squatarola - Gümüş Yağmurcun	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco columbarius - Boz Doğan	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anas acuta - Kalkuyruk	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ammomanes deserti - Çöl Toygarı	Endemik Değil	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Fringilla montifringilla - Dağ İspinozu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ammoperdix griseogularis - Kum Kekliği	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Vanellus indicus - Büyük Kızkuşu	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Pterocles alchata - Kalkuyruk Bağırtlak	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tyto alba - Peçeli Baykuş	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Sitta europaea - Sıvacı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cercotrichas galactotes - Çalibülbülü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Psittacula krameri - Yeşil Papağan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe oenanthe - Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oenanthe hispanica - Karakulaklı Kuyrukkakan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Bubo bubo - Puhu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Ficedula hypoleuca - Kara Sinekkapan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Hippolais languida - Dağ Mukallidi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Circus macrourus - Bozkır Delicesi	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Gyps fulvus - Kızıl Akbaba	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Calidris minuta - Küçük Kumkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Phalaropus lobatus - Deniz Düdükçünü	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tringa erythropus - Kara Kızılback	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Cecropis daurica - Kızıl Kırılgaç	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Garrulus glandarius - Alakarga	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Anthus trivialis - Ağaç İncirkuşu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Caprimulgus europaeus - Çobanaldatan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Tringa ochropus - Yeşil Düdükçün	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Falco vespertinus - Ala Doğan	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Vanellus gregarius - Sürmeli Kızkuşu	Endemik Değil	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Kuşlar	Oxyura leucocephala - Dikkuyruk	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)

Çizelge 54-Sürüngenler

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizm	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Mauremys caspica - Hazer Çizgili Kaplumbağası	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Heremites auratus - Tık naz Kertenkele	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Heremites vittatus - Şeritli Kertenkele	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Platycephalus najadum - İnce Yılan, Ok Yılanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Natrix tessellata - Su Yılanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Blanus strauchi - Kör Kertenkele	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Apathya cappadocica - Kayseri Kertenkelesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eirenis eiselti - Eiselt Cüce Yılanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Chalcides ocellatus - Benekli Kertenkele	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eumeces schneideri - Sarı Kertenkele, Keçemen	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Asaccus elisae - Yaprak Parmaklı Keler	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eirenis decemlineatus - Çizgili Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Ablepharus budaki - Budak'ın İnce Kertenkelesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Dolichophis jugularis - Kara Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Stellagama stellio - Dikenli Keler	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Ophisops elegans - Yılan Gözlü Kertenkele	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Chamaeleo chamaeleon - Bukalemun	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Zamenis hohenackeri - Kafkas Yılanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Xerotyphlops vermicularis - Kör Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eirenis occidentalis	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Myriopholis macrohyncha - İpliksi Yılan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Acanthodactylus boskianus - Tarak Parmaklı Kertenkele	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Mediodactylus heterocercus - Mardin Keleri	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Trapelus lessonae - Bozkır Keleri	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Lacerta media - Doğu Yeşil Kertenkelesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Hemidactylus turcicus - Türk Keleri	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Macrovipera lebetina - Koca Engerek	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eryx jaculus - Mahmuzlu Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Testudo graeca - Tosbağa	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eublepharis angramainyu - Leopar Keleri	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Eirenis coronella - Halkalı Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Spalerosophis diadema - Diadem Yılanı, Urfa Yılanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Telescopus nigriceps - Siyahbantlı Kedi Gözlü Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Rafetus euphraticus - Fırat Kaplumbağası	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Malpolon insignitus - Çukur Başlı Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Platyceps ventromaculatus - Benekli Yılan	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Walterinnesia morgani - Çöl Kobrası, Siyah Kobra	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Hemorrhois nummifer - Sikkeli Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Letheobia episcopus - Basık Burunlu Kör Yılan	Lokal Endemik	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Cyrtopodion scabrum - Karinalı Keler	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Varanus griseus - Dev Kertenkele, Çöl Varanı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Dolichophis schmidt - Kırmızı Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Mediodactylus kotschyi - İnce Parmaklı Keler	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Mesalina brevirostris - Kısa Burunlu Çöl Kertenkelesi	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Acanthodactylus harranensis - Harran Kertenkelesi	Lokal Endemik	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Telescopus fallax - Kedi Gözlü Yılan	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Sürüngenler	Rhynchocalamus melanocephalus - Toprak Yılanı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

Çizelge 55-Çiftayaşarlar

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizim	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Salamandra infraimaculata - Türk Semenderi	Endemik Değil	NT - Near Threatened (Tehdit Altına Girebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Bufotes variabilis - Değişken Desenli Gece Kurbağası	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Pelophylax ridibundus - Ova Kurbağası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Hyla savignyi - Yeşil Kurbağa	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Pelobates syriacus - Toprak Kurbağası	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	Çiftayaşarlar	Ommatotriton vittatus - Şeritli Semender	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

Çizelge 56-İç Su Balıkları

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Bölge	Şehir	Canlı Grubu	Tür	Endemizim	IUCN
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Carasobarbus luteus - Sari Benli	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Acanthobrama marmid - Akçapak Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Mastacembelus mastacembelus - Dikenli Yılanbalığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Garra rufa - Yaglı Balık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Cyprinus carpio - Adi Pullu	Endemik Değil	EN - Endangered (Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Arabibarbus grypus	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Alburnus sellal - Gümüş Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Cyprinion macrostomum	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Capoeta trutta	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Carassius auratus - Kırmızı Balık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Chondrostoma regium - Kababurun	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Luciobarbus xanthopterus - Maya Balığı	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Leuciscus vorax - Sis Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Luciobarbus esocinus	Endemik Değil	VU - Vulnerable (Zarar Görebilir)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Planiliza abu	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Carassius gibelio - Kırmızı Havuz Balığı	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Oncorhynchus mykiss - Alabalık Türlü	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Squalius lepidus	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Garra variabilis - Yapişkan Balık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Atherina boyeri - Gümüş Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Silurus triostegus	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Luciobarbus mystaceus - Maya Balığı	Endemik	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Salmo macrostigma	Endemik Değil	DD - Data Deficient (Veri Yetersiz)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Squalius orientalis	Endemik Değil	
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Capoeta damascina - Kara	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Capoeta umbra - Siraz	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Gambusia holbrooki - Sivrisinek Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Oxyneomacheilus argyrogramma - Çöpçü Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Oxyneomacheilus tigris - Çöpçü Balığı	Endemik Değil	CR - Critically Endangered (Çok Tehlikede)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Cobitis elazigensis - Taşyiyen	Endemik	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Barbus lacerta - Bıyıklı Balık	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)
III. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	İç Su Balıkları	Turcinoemacheilus kosswigi - Çöpçü Balığı	Endemik Değil	LC - Least Concern (En Az Endişe Verici)

E.3. Ormanlar, Milli Parklar ve Tabiat Parkları

E.3.1. Ormanlar

Şanlıurfa ili, Viranşehir ilçesinde, Karınca köyü Karacadağ mevki Karacadağ Ormanı, Reyhanlı köyünde Küçükdikme Ormanı ve Defterdar köyünde Defterdar ağaçlandırma sahası alan olarak toplam 2.361,7 ha olup badem, meşe, antep fıstığı ağaçları ve fidanları mevcuttur. 2005 yılı ile 2024 yılı arasında 2.361,7 hektar orman alanı artmış bulunmaktadır.

(Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü Viranşehir Orman İşletme Şefliği)

Siverek Orman İşletme Şefliğinde Siverek ilçesinde Konurtepe, Beğdeş, Büyüköl, Divan, Kayalı, Kuşlugöl, Narlıkaya, Taşıkara, Dağbaşı, Bürüncük, Büyüktepe, Büyükyakıtlı, Kapıkaya ve Şekerli köylerinde 5.104,2 ha, Hilvan İlçesi Yeşerdi, Gelenek ve Karacurun 593,8 ha ve Karaköprü ilçesi Gazibey, Yedikuyu ve Buğdayhöyük köylerinde 179,8 ha olmak üzere toplam 5.877,8 ha orman alanı mevcuttur. Sahalarımızda Kızılçam, Elderçamı, Badem ve Antep fıstığı ağaçları mevcuttur. 2005 yılı ile 2024 yılı arasında 1.112 hektar orman alanı artmış bulunmaktadır.

(Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü Siverek Orman İşletme Şefliği)

E.3.2. Milli Parklar

Tek Tek Dağları Milli Parkı: 21.06.2007 tarihinde Bakanlar Kararı ile tescil edilen milli park alanının büyüklüğü 19.335,00 hektardır.

Milli park içerisinde; Büyük-Küçük Sanem Mağara, Soğmatar Harabeleri, Hz. Şuayyip Şehri antik kenti gibi 1. Arkeolojik Sit Alanları bulunmakla birlikte, tarihi Göbeklitepe zamanına kadar gittiği düşünülen Karahantepe kazıları da bu bölgededir. (Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

E.3.3. Tabiat Parkları

Gölpınar Tabiat Parkı: B Tipi Mesire Alanı iken 11.07.2011 tarihi ve 903 sayılı Bakanlık Olur'u ile 209,6 ha büyüklüğünde tabiat parkı olarak ilan edilen alan yine 03.08.2020 tarihli ve 22802673-271[271.02]-E.2116677 sayılı ikinci bir Bakanlık Olur'u ile sınırları genişletilerek 464,6 ha yapılmıştır. Kökeni kızılçam ağaçlandırma sahasına dayanan tabiat parkı orman ekosistemine sahiptir.

Tabiat Parkı içinde Doğa Koruma ve Milli Parklar 3. Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce idare edilen Yaban Hayvanı Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi bulunmakta olup il geneli ve çevre ilçelerden gelen yaralı yaban hayvanları burada tedavi edilerek doğal ortamlarına salınmaktadır. Ayrıca yine tabiat parkı için Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü bünyesinde faaliyet göstermekte olan yangın müdahale birimi bulunmaktadır. (Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

E.3.4. Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları

Kızılkuyu Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: 05.10.2006 tarihli ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tescil edilmiş alanın büyüklüğü 15.337,00 hektardır. Saha genelinde step (bozkır) ekosistemi hâkimdir. Yaban hayatı Geliştirme sahası içinde, Ceylan, Sürmeli Kızkuşu, Çöl Koşarı, Kılkuayruk Bağırtlak, Çöl Varanı ve Büyük Toy Kuşu bayrak türler bulunmaktadır.

Birecik Fırat Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: 06.04.2011 tarihli ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tescil edilmiş alanın büyüklüğü 179,92 hektardır. Sahada pek çok göçmen su kuşu bulunmakla birlikte Kelaynak ve Çizgili İshak Kuşu bayrak türlerdir. Yaban hayatı gelişme sahası başka bir korunan alan olan Birecik Karkamış Taşkın Ovası ile iç içedir.

Birecik Bozkırları Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: 12.05.2020 tarihli ve 2531 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tescil edilen sahanın büyüklüğü 1.035,00 hektardır. Yaban hayatı geliştirme sahası içinde izlemeye konu olan Çizgili Sırtlan bulunmaktadır. Ayrıca; çöl varanı, puhu, semender, turna gibi yaban hayvanı türleri sahanın fauna bileşenlerini oluşturmaktadır. (Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

E.3.5. Yaban Hayvanı Üretim İstasyonları

75. Yıl Ceylan Üretim İstasyonu: Doğa Koruma ve Milli Parklar 3. Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğünce idaresinde faaliyet göstermekte olan üretim istasyonu Kızılkuyu Yaban Hayatı Geliştirme Sahası içinde yer almaktadır. Alanda 24 saat boyunca nöbet sistemi ile bekçiler bulundurulmaktadır. Üretim istasyonunun amacı hedef tür olan Ceylanın popülasyonunu güvence altına almak ve alternatif yaşam alanlarının tespit

edilmesi durumunda istasyon içinde kapasitesi üzerinde olan bireylerin bu sahalara bırakılarak doğal ortamlarda yaban hayatının desteklenmesidir.

Kelaynak Üretim İstasyonu: Doğa Koruma ve Milli Parklar 3. Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğüne idaresinde faaliyet göstermekte olan üretim istasyonu Birecik Fırat Yaban Hayatı Geliştirme Sahası içinde yer almaktadır. Alanda 24 saat boyunca nöbet sistemi ile bekçiler bulundurulmaktadır. Üretim istasyonunun amacı hedef tür olan Kelaynak türünün popülasyonunu güvence altına almaktır. (Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

E.4. Çayır ve Mera

İlgili Kurumdan/Birimden veri alınamamıştır.

E.5. Sulak Alanlar

Ulusal Öne Hız Karkamış Taşkın Ovası Sulak Alanı: Şanlıurfa ve Gaziantep İlleri arasında kalan sulak alan 25.12.2014 tarihinde toplanan Ulusal Sulak Alan Komisyonunun kararı ile tescil edilmiş olup alanın büyüklüğü 27.396 hektardır. Karkamış Taşkın Ovası Sulak Alanı içinde pek çok kuş türü bulunmakta olup Fırat Kaplumbağası izlemeye konu olan bir türdür. (Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

E.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

E.6.1. Tabiat Anıtları

İl sınırlarımız içerisinde tabiat anıtları bulunmamaktadır.

E.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

İl sınırlarımız içerisinde tabiatı koruma alanı bulunmamaktadır.

E.6.3. Anıt Ağaçlar

İl sınırlarımız içerisinde tescilli toplam 39 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

Çizelge 57-Anıt Ağaçlar

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

NO	İL	İLÇE	MAHALLE	AĞAÇ TÜRÜ	YAŞ	KARAR TARİHİ	KARAR NO
1	Şanlıurfa	Eyyübiye	Altınbaşak	Zeytin (Aleo Aleaster)	1314	28.12.2007	563
2	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045
3	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045

4	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045
5	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045
6	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045
7	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Balıklıgöl)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	300-400	22.02.2010	1045
8	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Gümrük Hanı)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	250-300	21.12.2010	1322
9	Şanlıurfa	Eyyübiye	Pınarbaşı (Gümrük Hanı)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	250-300	21.12.2010	1322
10	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
11	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	200-250	20.03.2015	150
12	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
13	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
14	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
15	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
16	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
17	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
18	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	250-300	20.03.2015	150
19	Şanlıurfa	Bozova	Avlak (Kaplan Dağı)	Saplı Meşe (Quercus robur)	200-250	20.03.2015	150
20	Şanlıurfa	Bozova	Yaslıca	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	200-250	26.02.2016	210
21	Şanlıurfa	Bozova	Çınarlı	İran Palamut Meşesi (Quercus brantii)	150-200	1.07.2021	358
22	Şanlıurfa	Birecik	Böğürtlen	Adi Çitlembik (Celtis australis)	250-300	22.07.2015	171
23	Şanlıurfa	Halfeti	Fıstıközü	Fıstık(Pistacia vera)	350-400	22.07.2015	173
24	Şanlıurfa	Halfeti	Karaotlak	Lübnan Meşesi (Quercus libani)	250-300	22.07.2015	172
25	Şanlıurfa	Halfeti	Karaotlak	Lübnan Meşesi (Quercus libani)	205-300	22.07.2015	172
26	Şanlıurfa	Halfeti	Karaotlak	Lübnan Meşesi (Quercus libani)	250-300	22.07.2015	172
27	Şanlıurfa	Halfeti	Karaotlak	Lübnan Meşesi (Quercus libani)	205-300	22.07.2015	172

28	Şanlıurfa	Halfeti	Tavşanören	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	300-400	31.03.2016	217
29	Şanlıurfa	Halfeti	Çekem Mahallesi	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	300-400	31.03.2016	218
30	Şanlıurfa	Halfeti	Gözeli	Saplı Meşe (Quercus robur)	180-200	23.07.2019	304
31	Şanlıurfa	Halfeti	Kınık	İran Palamut Meşesi (Quercus brantii)	200-250	1.07.2021	359
32	Şanlıurfa	Siverek	Ergen	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	200-300	26.06.2016	208
33	Şanlıurfa	Siverek	Divan	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	200-300	26.06.2016	207
34	Şanlıurfa	Siverek	Divan	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	200-300	26.06.2016	207
35	Şanlıurfa	Siverek	Kayalı (Güngörmez)	Palamut Meşesi(Quercus ithaburensis)	350-400	28.02.2018	273
36	Şanlıurfa	Siverek	Gülabibey	Dut(Morus alba)	350-400	17.09.2010	1261
37	Şanlıurfa	Karaköprü	Çömlekçi	Dut(Morus alba)	410-450	5.01.2022	384
38	Şanlıurfa	Karaköprü	Yukarı Göbekli	İran Palamut Meşesi (Quercus brantii)	400-450	12.04.2021	352
39	Şanlıurfa	Ceylanpınar	Beyazkule İşletmesi	Lübnan Meşesi (Quercus libani)	350-400	4.03.2020	323

Resim 1. Altınbaşak Mahallesi 1314 yaşında Zeytin Ağacı

Resim 2.Fıstıközü Mahallesi Fıstık Ağı

Resim 3. Beyazkule İşletmesi Mahallesi Lübnan Meşesi

Resim 4. Kayalı Mahallesi Palamut Meşesi

E.6.4. Özel Çevre Koruma Bilgileri

İl sınırlarımız içerisinde özel çevre koruma alanı bulunmamaktadır.

E.6.5. Doğal Sit Alanları

Söğütlük Parkı: Çizgili İshak Kuşu'nun yaşadığı Fırat Kavaklarının bulunduğu Söğütlük Parkı (Mülga Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğünün 03.07.1995 tarih ve 1644 sayılı kararı ile 1. Doğal sit alanı olarak ilan edilmiştir.)

Kelaynak Barınakları: Birecik ilçe merkezinde bulunan Kelaynak Barınaklarının olduğu sit alanı (Mülga Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğünün 18.02.1995 tarih ve 1610 sayılı kararı ile 1. ve 2. Derece doğal sit alanı olarak tescil edilmiştir.) bulunmaktadır.

(Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, 2025)

Balıklığöl Kent Platosu: Şanlıurfa İli, Merkez İlçesi, Balıklığöl Kent Platosu, 509 ada, 64 ve 65 parsel, Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun Şanlıurfa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 30.09.2009 tarih ve 962 sayılı kararı ile taşınmazlar Tarihi Sit Alanı ve I. Derece Doğal Sit Alanı olarak tesciline karar verilmiştir.

(Nitelikli koruma alanı 25,955.763 Sürdürülebilir Korunma ve Kontrollü Kullanım Alanı 29,985.537)

Karacadağ Doğal Sit Alanı: Şanlıurfa İli, Siverek ve Viranşehir İlçeleri ile Diyarbakır İli, Çınar ve Bağlar İlçeleri sınırları içerisinde bulunan Karacadağ Doğal Sit Alanı' 447 sayılı karar 50.110 ha'lık bir araştırma alanı belirlenmiştir.

(ŞÇŞİDİM Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü, 2025)

Resim 5. Karacadağ Doğal Sit Alanı

Resim 6. Karacadağ Doğal Sit Alanı

Resim 7. Karacadağ Doğal Sit Alanı

Resim 8. Karacadağ Doğal Sit Alanı

E.7. Sonuç ve Değerlendirme

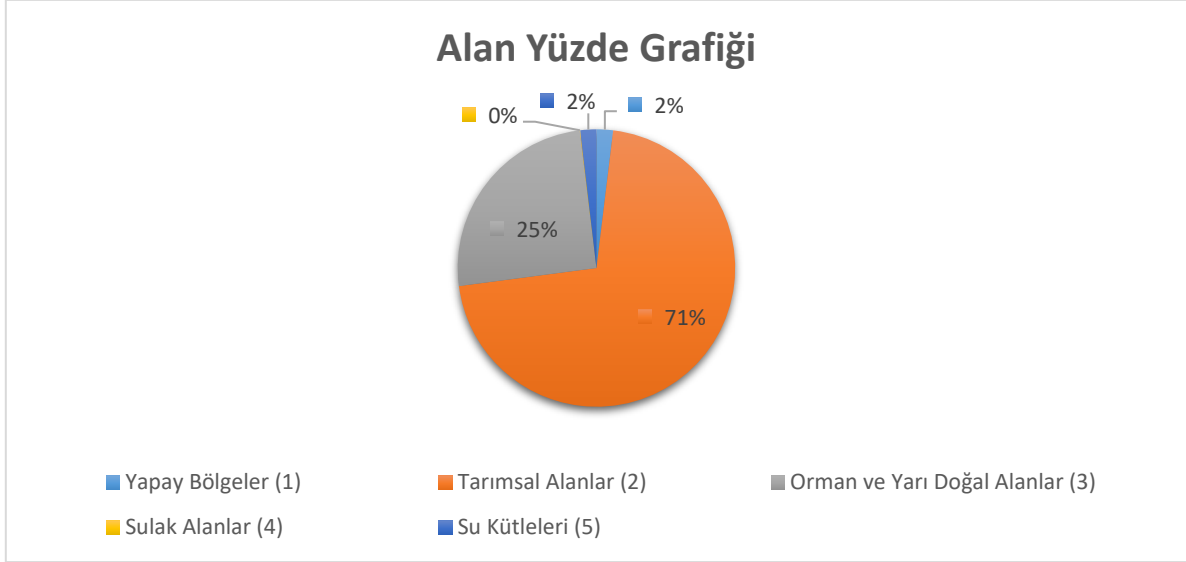
İlimizde bulunan mevcut doğal sit alanları ve anıt ağaçların korunmasının sağlanmasının yanı sıra potansiyel teşkil eden korunması gerekli alanların tespiti yapılarak korunan alanları arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Kaynaklar

- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/27/Milli-Parklar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/31/Sulak-Alanlar>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/28/Tabiat-Parklari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/29/Tabiat-Anitlari>
- <https://www.tarimorman.gov.tr/DKMP/Menu/30/Tabiat-Koruma-Alanlari>
- <https://ockb.csb.gov.tr/>
- Şanlıurfa Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü
- Nuhun Gemisi Veri Tabanı
- Gölpınar Tabiat Parkı Gelişme Planı
- Tek Tek Dağları Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı
- Kızılkuyu Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Yönetim ve Gelişme Planı
- Birecik Fırat Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Yönetim ve Gelişme Planı,
- Birecik Bozkırları Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Yönetim ve Gelişme Planı
- Karkamış Taşlın Ovası Sulak Alan Yönetim Planı

F. ARAZİ KULLANIMI

F.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik 20 – Arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması (2018)
(<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr>, 2025)

Çizelge 58 – Arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbst.arimorman.gov.tr, 2025)

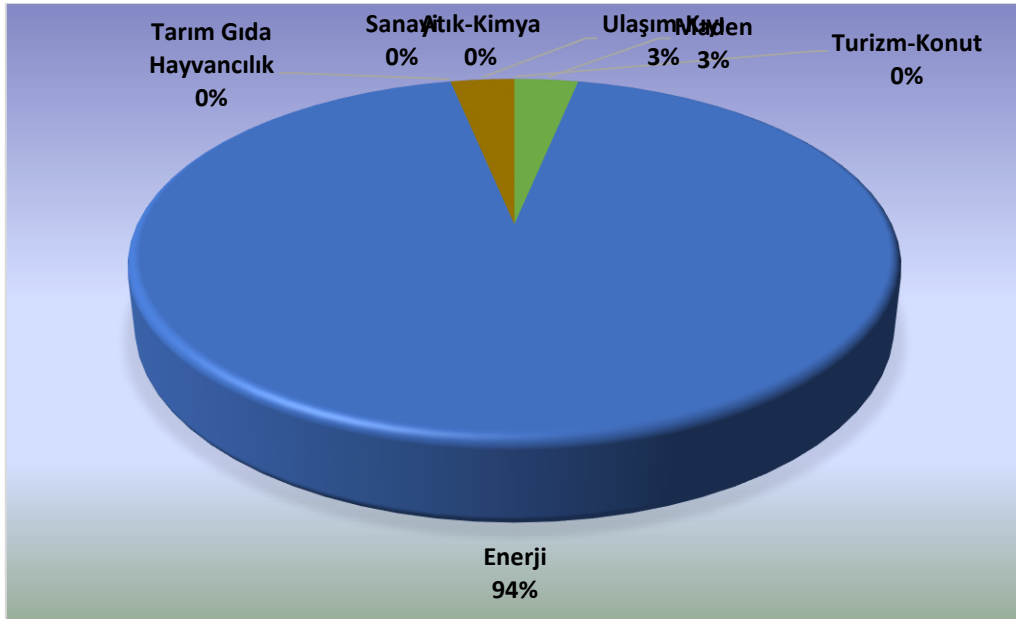
	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2018	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	19334,1	1,01	22807,18	1,19	26315,91	1,37	33698,71	1,75	37156,28	1,93
2) Tarımsal Alanlar	1401106,42	72,9	1386505,7	72,14	1358880,04	70,7	1360903,31	70,81	1364409,95	70,99
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	491381,89	25,57	482635,14	25,11	503066,36	26,17	491726,36	25,58	483365,48	25,15
4) Sulak Alanlar	0,03	0	0,03	0	155,46	0,01	1236,17	0,06	1236,17	0,06
5) Su Yapıları	10162,37	0,53	30036,77	1,56	33567,41	1,75	34420,69	1,79	35817,36	1,86
TOPLAM	1921984,81	100,01	1921984,82	100	1921985,18	100	1921985,24	99,99	1921985,24	99,99

G. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

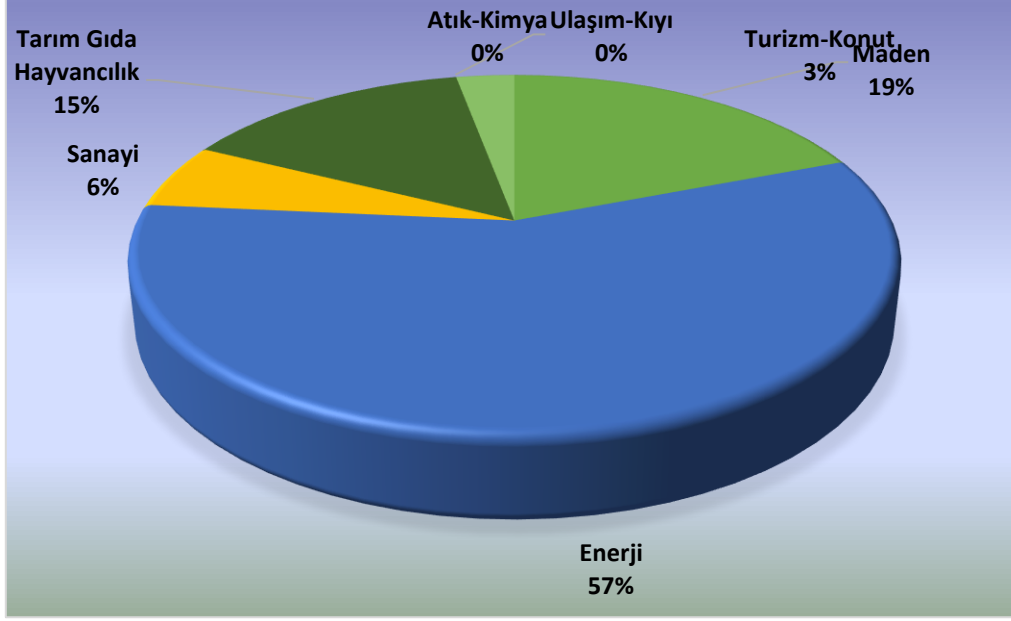
G.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge 59 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2024 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda- Hayvancılık	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	13	39	4	10	0	0	2	68
ÇED Gereklidir	0	0	0	0	0	0	0	0
ÇED Olumlu Kararı	1	29	0	0	0	1	0	31
ÇED Olumsuz Kararı	0	0	0	0	0	0	0	0
İade/İptal	7	14	1	0	1	0	1	24

Grafik 21–2024 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı (e-ÇED Yazılımı, <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Grafik 22– 2024 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, 2025)

Çizelge 60 – Bakanlık merkez ve ÇŞİDİM tarafından 2014-2024 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı

(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, verinin alındığı Şubat/ 2025 belirtilmelidir)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
110	604	1493	863	146	17	88	3.321

Çizelge 61 – 2014-2024 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; <https://ced.csb.gov.tr/>, Şubat/ 2025)

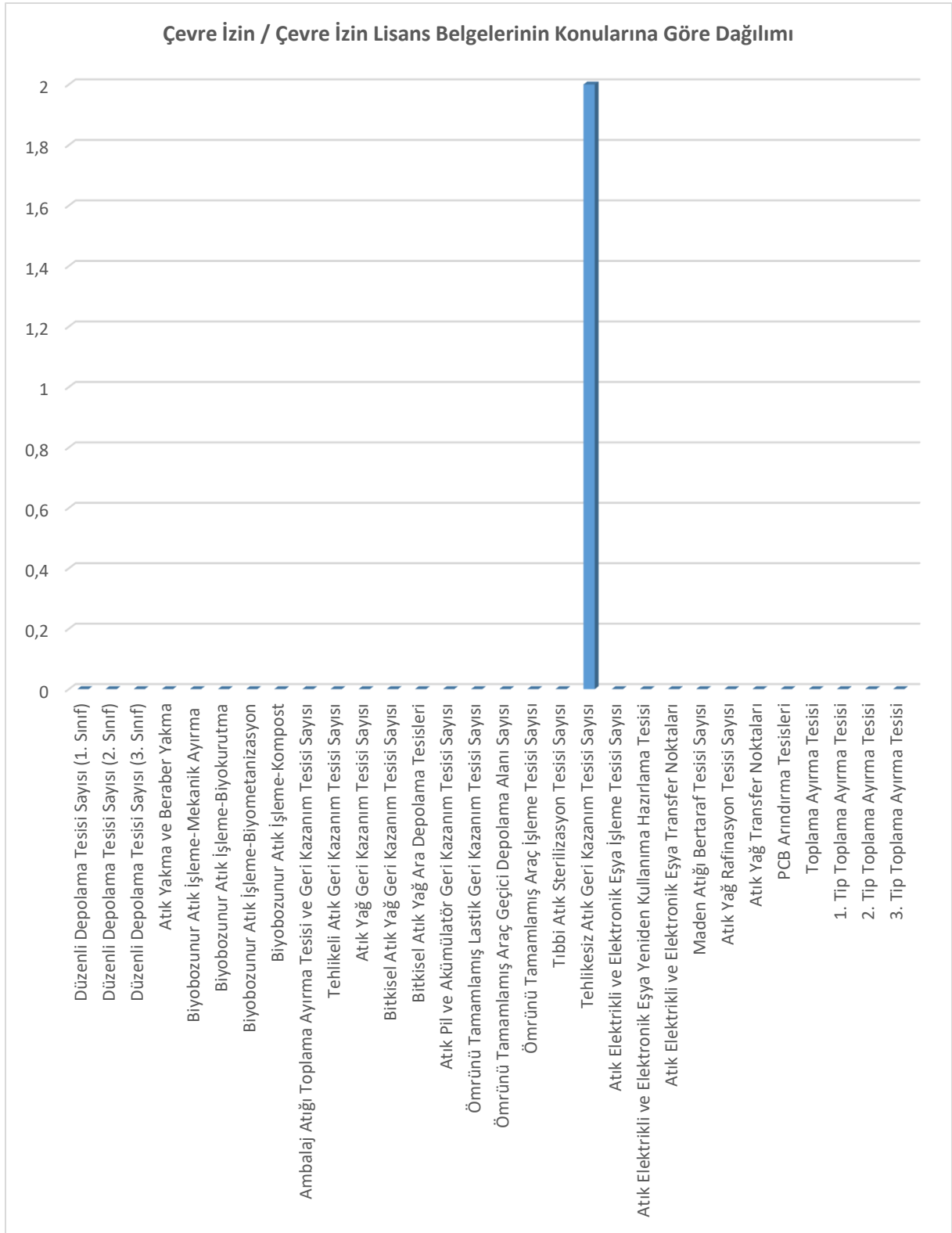
Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
37	39	8	9	7	2	2	104

G.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge 62 – 2024 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİDİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2025)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	1	39	40
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	2	33	35
TOPLAM	3	72	75

Grafik 23 – 2024 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı
(e-izin yazılımı, 2025)

G.3. Sonuç ve Değerlendirme

İl Müdürlüğümüzce 2024 yılı içerisinde 68 adet ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmiştir. Ayrıca 34 tesise çevre izin/lisans belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

- Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-ÇED Yazılımı
- e-İzin Yazılımı

H. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

H.1. Çevre Denetimleri

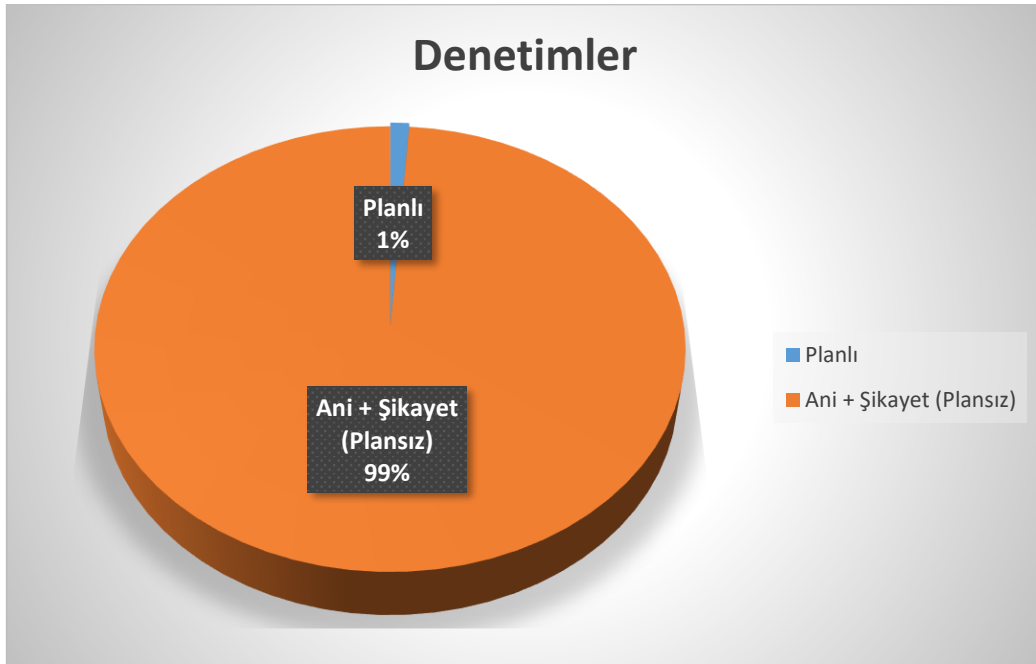
Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

- "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, "ÇED Olumlu" kararına esas nihai ÇED raporunda veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas proje tanıtım dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izlemek amacıyla,
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİDİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİDİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 63 – 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	12
Plansız (ani+şikayet) denetimler	1.054
Genel toplam	1.066

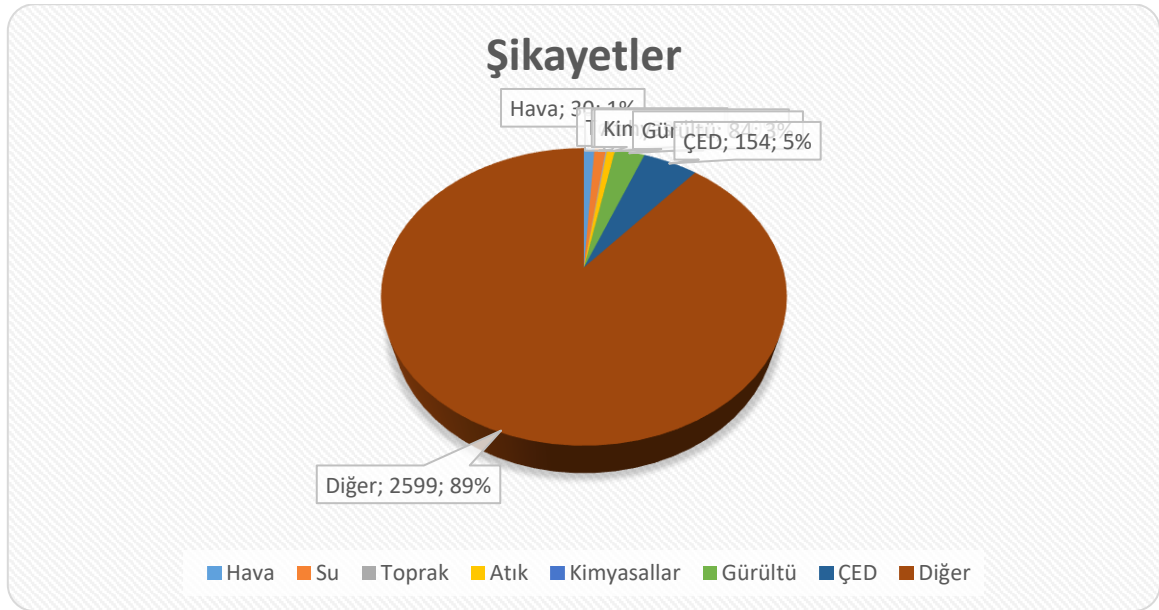

Grafik 24 – ÇŞİDİM tarafından 2024 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge 64- 2024 yılında ÇŞİDİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları
(ÇŞİDİM, 2025)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	DİĞER	TOPLAM
Şikâyet sayısı	30	32	4	22	-	84	154	2599	2914
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	21	32	4	20	-	80	153	1945	2255
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	70	100	100	90,9		95,2	99,3	74,83	77,38

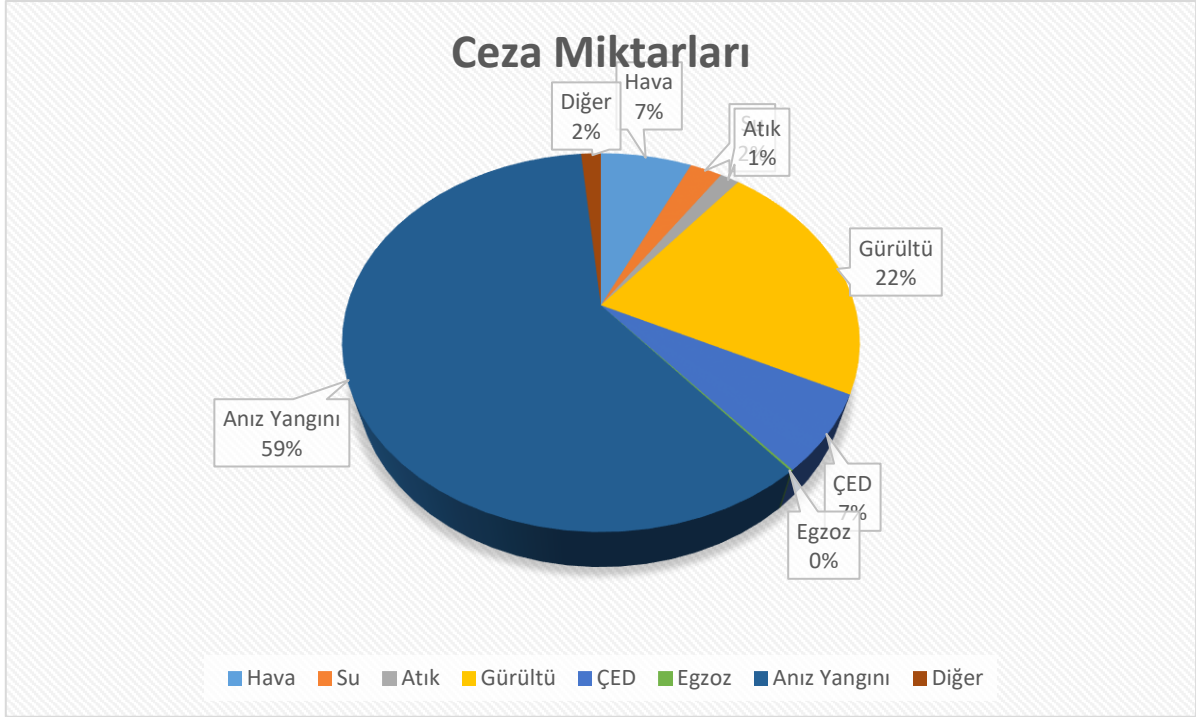

Grafik 25- 2024 yılında ÇŞİDİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(ÇŞİDİM, 2025)

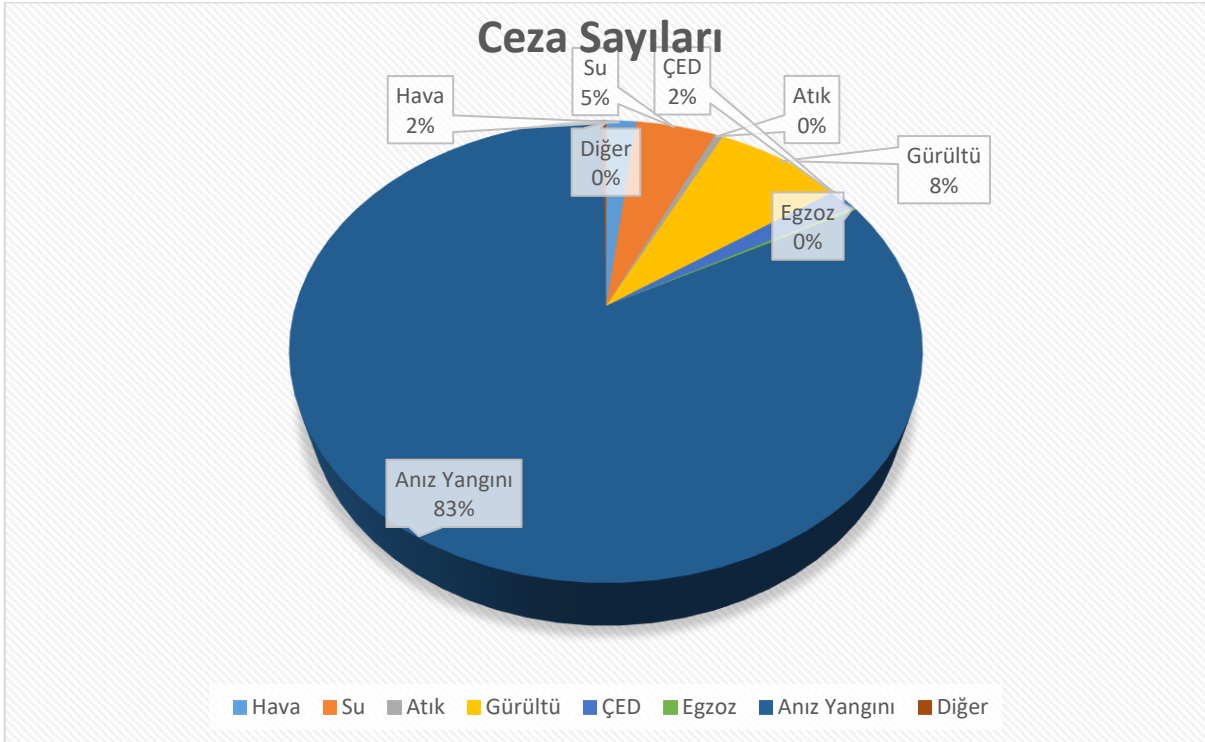
H.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge 65 –2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı
(e-denetim yazılımı, 2025)

	Hava	Su	Atık	Gürültü	ÇED	Egzoz	Anız	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	2.140.507,00	753.185,00	447.448,00	6.738.480,00	2.040.558,28	39.797,00	16.453.261,99	464.585,00	31.126.651,92
Uygulanan Ceza Sayısı	8	21	2	34	7	1	332	1	426

Grafik 26- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

Grafik 27- 2024 yılında ÇŞİDİM tarafından uygulanan idari para cezaları sayısının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2025)

H.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2024 yılı içinde İlimizde “ÇED” kapsamında 3 adet maden sektörü, 1 adet gıda sektörü, 1 adet atık sektörü, 1 adet sanayi sektörü olmak üzere toplam 6 adet tesise durdurma kararı verilmiştir. “Hava” kapsamında 1 adet maden sektörü, 1 adet gıda sektörü olmak üzere toplam 2 adet durdurma kararı verilmiştir. “Diğer” kapsamında 1 adet sanayi sektörü için durdurma kararı verilmiştir.

H.5. Sonuç ve Değerlendirme

İl Müdürlüğümüze Cimer, Alo 181 hattı ve dilekçe vb. yollarla yapılan şikayetler ve planlı denetimler kapsamında denetimler Müdürlüğümüz İlgili Şube Müdürlüğünce yapılmaktadır. İl Müdürlüğümüzce toplam 29.077.822,27 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Kaynaklar

- Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
- e-denetim Yazılımı

I. KİRLETİCİ SALIM VE TAŞIMA KAYDI UYGULAMALARI

Avrupa Kirletici Salım ve Taşıma Kaydının kurulmasına ilişkin 18/1/2006 tarihli ve (AT) 166/2006 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış olan Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı (KSTK) Yönetmeliği 4 Aralık 2021 tarihli ve 31679 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

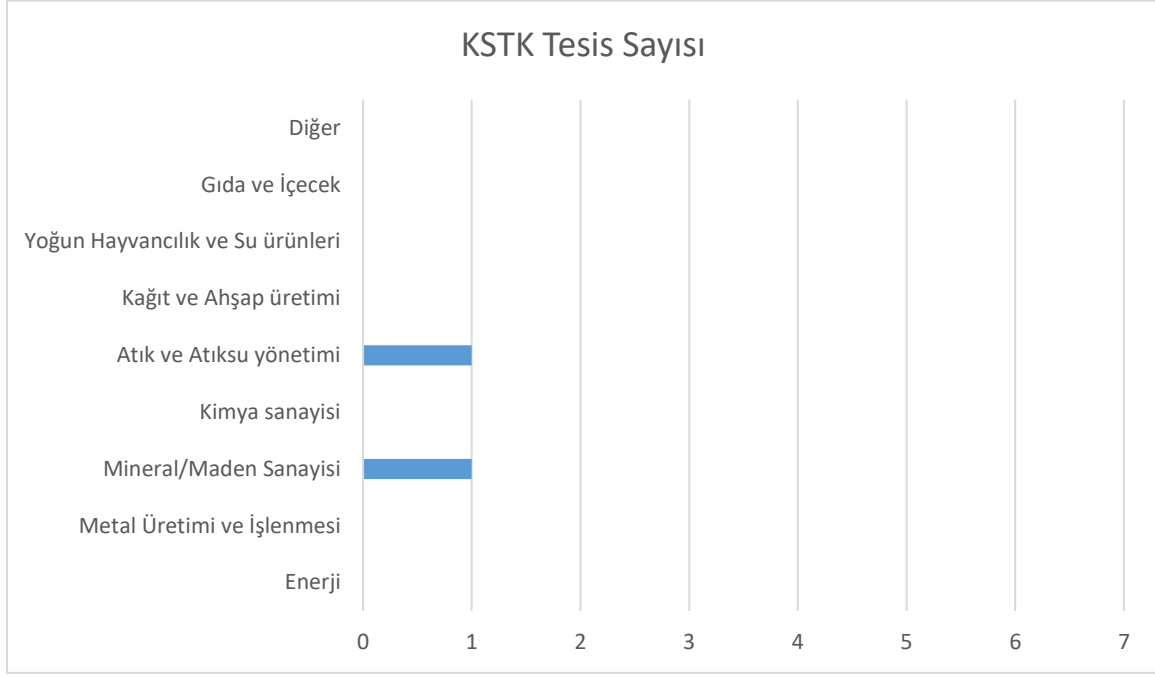
KSTK; belirli endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan kirleticilerin hava, su, toprak gibi alıcı ortamlara bırakılmasına ve arıtma, işleme vb. faaliyetler için atık su aracılığıyla taşınmasına ve tehlikeli/tehlikesiz atıkların taşınmasına ilişkin bilgileri içeren ve düzenli aralıklarla tesisler tarafından gerçekleştirilecek raporlamaya dayanan envanterin uluslararası tanımıdır.

Yönetmelik, Ek-1 Faaliyetlerin Listesi'nde 9 Sektör altında sınıflandırılmış 65 endüstriyel faaliyet için kademeli olarak yürürlüğe girmekte ve 91 kirleticinin raporlanmasını kapsamaktadır. Yönetmeliğin yayımı tarihinde enerji ve metal sektörü; bir yıl sonra maden ve kimya sektörü; iki yıl sonra atık ve atık su yönetimi ile kâğıt ve ahşap sektörü, üç yıl sonra yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler ve diğer faaliyetler başlığı altında yer alan endüstriyel faaliyetleri gerçekleştiren tesisler KSTK Sistemine dahil olarak yıllık raporlamalarını kademeli olarak gerçekleştirmektedir.

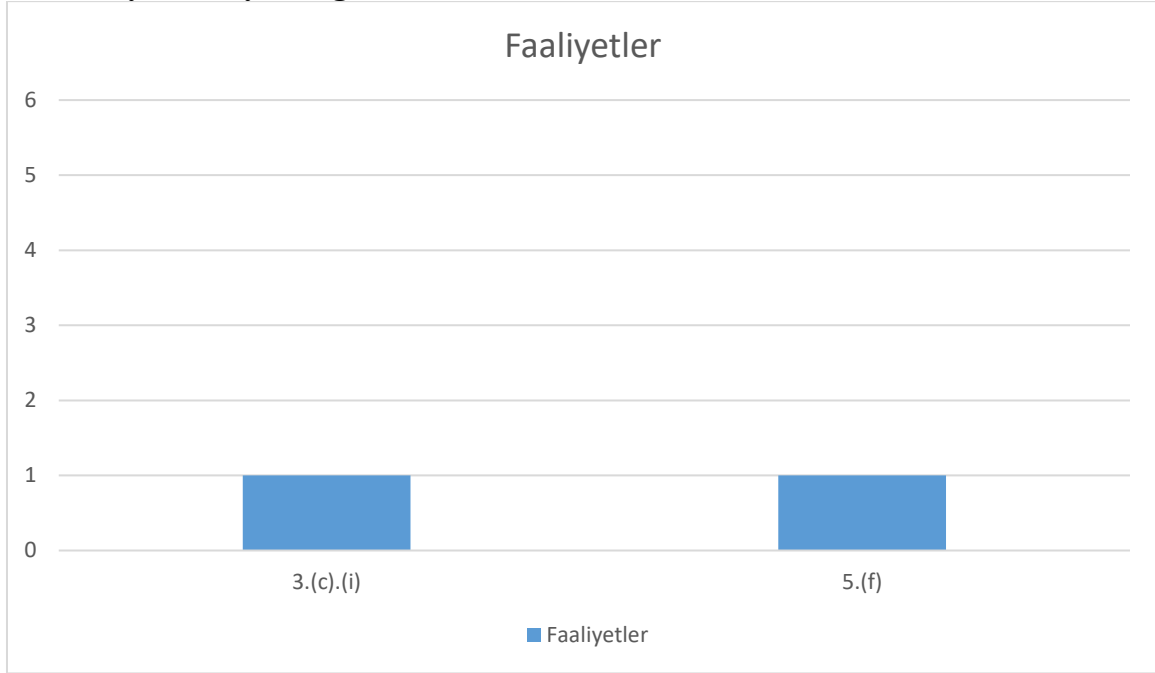
Çizelge 66- Şanlıurfa İlinde Kirletici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Tesisin Ana Faaliyetinin Dahil Olduğu Sektör	KSTK Tesis Sayısı
Enerji sektörü	-
Metal üretimi ve işlenmesi	-
Mineral/Maden sanayisi	1
Kimya sanayisi	-
Atık ve atıksu yönetimi	1
Kâğıt ve ahşap üretimi ve işlenmesi	-
Yoğun hayvancılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	-
Gıda ve içecek sektöründe hayvansal ve bitkisel ürünler	-
Diğer faaliyetler	-
TOPLAM	2

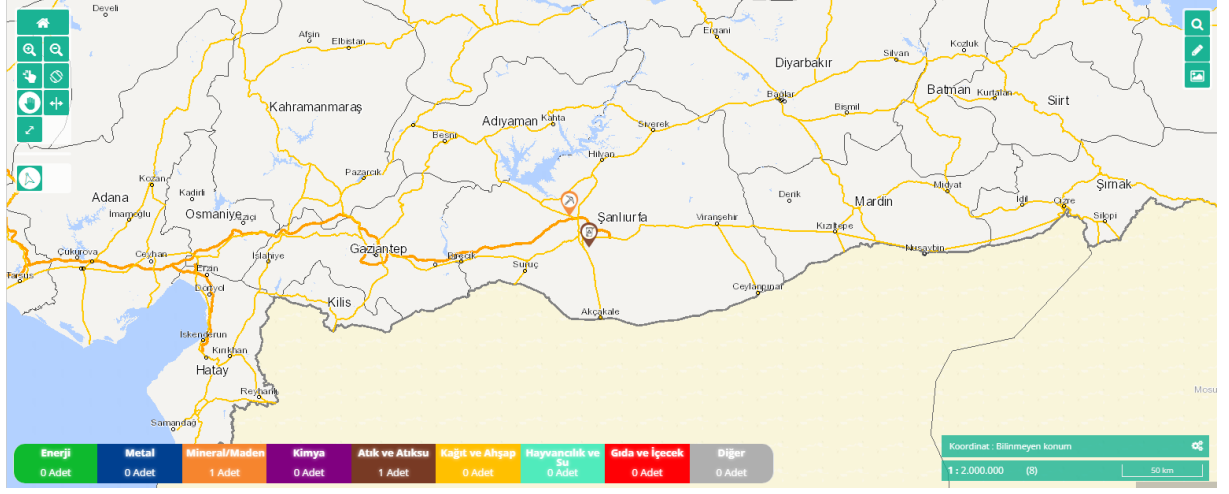
Grafik 28 - Şanlıurfa İlinde Kirlетici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Sektörel Dağılımı

Grafik 29 - Şanlıurfa İlinde Kirlетici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Endüstriyel Faaliyet Dağılımı

Harita 5. Şanlıurfa İlinde Kirlетici Salım ve Taşıma Kaydı Sistemine Kayıtlı Tesislerin Harita üzerinde gösterimi

sim.csb.gov.tr, 2025

İ. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

Çevre haftası etkinliği kapsamında Balıklıgöl Platosunda çevre temizliği yapılmıştır. Yerleşkede yer alan ve 2863 sayılı kanun kapsamında korunan anıt ağaçlar ziyaret edilerek öğrencilere bilgi verilmiştir.

Kaynaklar

- Şanlıurfa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü